

Katolički list

Zvonik

GOD. XIX. BR. 5. (211) Subotica, svibanj (maj) 2012. 150,00 din

Tema: Nova evangelizacija

Intervju: Jozo Čikeš

Reportaža: Pasijska baština u Somboru

Biskupijski susret mladih u Baču

Susret hrvatske katoličke mladeži u Sisku

„Vikendaši“ u svetištu Gospe Bunaričke

Kuhane žabe, lonci i nova evangelizacija

Povod koji je donekle prouzročio potrebu nove evangelizacije simpatično me asocira na jedan pokus iz fizike. Istražujući kako pojedina fizička tijela reagiraju u određenim situacijama došlo se do sljedećeg zaključka: obična žaba, stavljena u lonac s vodom koja se zagrijava na laganoj vatri, neće opaziti da je temperatura vode sve viša uslijed stalne prilagodbe i navikavanja situaciji, da pače, još se više opušta jer joj toplina godi. Ne uviđa „zakuhanost“ atmosfere koja je pogubna za njezin žablji integritet. Iako je toplina vode sve opasnija po život, unatoč sposobnosti oduprijeti se i iskočiti iz kobnog lonca, ona niti makac! Pitam se što žaba razmišlja u tim trenucima... Možda ipak nazire neku promjenu, uskomešanost... Ali ne! Unatoč svemu, radije ostaje na sigurnom, utabanom terenu, u uskim okvirima lonca i malo vode, ne pomišljajući odvažiti se na spasonosni skok. Čudim se naivnosti žabe, nesprenosti da bilo što učini, da se tako olako prepusti zlobnom eksperimentatoru kojega baš briga za njezino žablje dostojanstvo. I tako, u jednom trenutku, dobivamo svježe kuhanu žabu. Uostalom, sama si je kriva!

Vjerujem da bi vlasnik pera ovih redaka, stavljen u isti taj lonac, bez razmišljanja eksplozivno iskočio iz njega. Avaj! „Lonci“ pak u našem ljudskom svijetu imaju sasvim drukčija imena i konture. Bez da ih sad pojedinačno imenujemo, radi se o slikovito sličnoj stvarnosti u kojoj se našla i naša žaba; truli kompromisi, štetna navikavanja, duhovna rutina i impotencija, pomirba s vlastitom i tuđom (nesređenom) situacijom,

tromost, nezainteresiranost i bezvoljnost za bilo kakvom promjenom, mirenje s vlastitim slabostima, uokvirenje u mali, uskogrudni svijet vlastitih sigurnosti i udobnosti... Sve se ovo događa po principu krčkanja na „laganoj vatri“, najčešće bez opažanja izmicanja tla pod nogama. I naposljetku, prije ili kasnije, čovjek uviđa „prokuhanost“ vlastite egzistencije, redovito zatečen situacijom u kojoj se našao.

Dragi čitatelji, pred vama je novi broj *Zvonika* posvećen aktualnom promišljanju o novoj evangelizaciji. Na sljedećim stranicama pronaći ćete brojne priloge koji tematiziraju ovu problematiku. Što je ta famozna nova evangelizacija, na koga se odnosi, komu je potrebna, što se želi njome postići itd. Uvodnik sam započeo „iz žablje perspektive“ a nadam se da će svatko od vas pronaći smjernice za sagledavanje vlastite, ljudske perspektive, a možda i mnogima pomoći učiniti potrebni iskorak dok je „temperatura lonca“ još podnošljiva.

Izraelci, bježeći iz Egipta, često su puta nostalgичno žalili za egipatskim loncima, tj. radije bi prihvatili ostati robovi ali punog trbuha, nego uputiti se Božjom stazom, pokatkad nepoznatom, neistraženom. Nova evangelizacija želi čovjeka razdrmati, probuditi ga iz duhovne učmalosti, otkriti mu uske granice njegova lonca, upozoriti ga da mu „gori pod petama“, i osokoliti ga da učini spasonosni skok. Neka vam ovaj broj *Zvonika* pomogne da ne (p)ostanemo kuhane žabe, nego ljudi spremni na avanturu s Bogom.

Vaš urednik

Iz sadržaja

Meditacija

Recept4

Tema broja:

Nova evangelizacija
- pitanje vjerničkog i
ljudskog opstanka6

Jubileji:

Stoljetnica rođenja
Ivana Kujundžića14
Ante Evetovića Miroljuba
i Balinta Vujkova20

Intervju:

Mr. sc. Jozo Čikeš24

Reportaža:

Pasijska baština u
Somboru27

Duhovnost:

Koja je korist molitve32

Mladi:

Susret mladih u Baču42

Vjernici pitaju:

Moć simbola47

Kršćanski stav

Mama, čujemo se
preko fejsa, tata,
pošalji mi mail48

U susret

dogadanjima50

Piše: Lazar Novaković, svećenik

Recept

Nije bilo tako davno. Liječnik, specijalist, ispisao mi je recept za jednu zdravstvenu tegobu. Moja izabrana liječnica opće prakse potvrdila je recept. Ali nevolje nastaju u ljekarni. Ne žele mi izdati ni prodati lijek. Šeću me između liječnice i ljekarne po prilično toplom vremenu. Skače mi tlak. Bio sam ljut, grub. Ali recept nisam uspio ostvariti. Vrhunac toga dana bila je i kazna za brzu vožnju, kada sam se vraćao na svoj salaš. Policajac se čudio, kako Lazar pa katolički svećenik? Ja se nisam čudio niti objašnjavao – nevolja i neugodnosti bilo je već dosta u tom danu.

Ispisani recept ipak sam ostvario tri tjedna poslije. Posjetio sam poznanicu, liječnicu, i ispričao slučaj. Nazvala je ljekarnu, rekla da ću doći i dobio sam lijek. Popio sam ga u dobroj vjeri... i nastavio obavljati svakodnevne životne dužnosti.

Ljudi u nevoljama, brigama, problemima često traže recept. On bi trebao biti brzo rješenje za problem. Ali teško je doći do njega. Teško ga je ostvariti. I sâm sam često morao priznati kada su od mene tražili savjet, djelotvoran recept: „Nemam recepta. Ne znam rješenje.“

Osobito u bolesti ljudi žele brz i učinkovit recept. Nije lako biti bolestan. Osobito je teško kad ti počnu sjeći dijelove tijela. Često zaboravljamo da se zdravlje čuva u mladosti. Zaboravljamo istinu da bolest dođe na konju a

odlazi na kornjači. U svezi te problematike dobro bi bilo razmisliti o kulturi življenja, razboritosti prehrane, umjerenosti u svemu...

Kroz povijest Crkve bilo je različitih pokreta, načina duhovnosti, ostvarivanja karizma... Sve je to znak bogatstva Crkve. Po meni, problem nastaje kada članovi pojedinoga pokreta umisle da su oni jedini pravi put. Kada u nastupima postaju nasilni, kao da je s njima sve počelo. Osobno ih doživljam kao vrstu duhovne hrane. Hrane ima veliko mnoštvo, veliki je izbor. Ne paše svaka hrana svakomu. Svatko je odgovoran birati za sebe koja mu najviše godi, prija. Nitko nema pravo svoj izbor nametati drugome. Recept nije za sve situacije, za svakoga.

Vjerujem da u Isusovu nauku ima puno dobrih recepata. Ako itko ima recept za sve situacije, onda je to dobar učitelj iz Nazareta. Svaka Isusova rečenica je recept za neku životnu situaciju, problem. Među najdraže njegove recepte ubrajam i ovaj: „Sve, dakle, što želite da ljudi vama čine, činite i vi njima. To je, doista, Zakon i Proroci“ (Mt 7,12). Trudim se živjeti po tom receptu. Ne uspijevam uvijek. Često razmišljam kako bi svijet bio ljepši kada bi ga se svi držali.

Papu Ivana XXIII. mnogi su nazivali Dobrim. Otvorio je II. vatikanski koncil. Želio je u Crkvi proljeće. Želio je da Crkva svoje bogatstvo ponudi svim ljudima dobre volje. Pročitao sam više knjiga o njegovu životu, djelovanju. Njegovu misao sam stavio i na spomen sličicu 25. obljetnice svećeništva. Divan je to recept! On glasi: „Najbolji način života je ovaj: uzdati se u Gospodina, sačuvati mir srca, uzimati sve s dobre strane, biti strpljiv i činiti svima dobro, nikada zlo...“

Recepti će se pisati i dalje. Nisu svi jednako brzi i učinkoviti. Mnogi mogu pomoći. Učinkovitost će ovisiti o našoj vjeri, ustrajnosti i hrabrosti.

Tražim i jedan novi recept. On bi trebao dati rješenje na pitanje kako krizmanike zadržati u župnoj zajednici? Kako si ti, štioče, s receptima i rješenjima?

Kršćani su pozvani na obrazovanje

Lipanj je mjesec u kojem se maturanti, nakon osnovne i srednje škole, odlučuju za svoje životno zvanje. Kršćanima je prirodno pitati se zove li ih Bog u duhovno zvanje ili će se ostvariti u obitelji i nekoj struci. Dobro je također upoznati svoju vjeru, u čemu nam dobru ponudu daje Teološko-katehetski institut Subotičke biskupije. Katolički intelektualci zauzimaju važno mjesto u Crkvi, na njih se računa i u životu župnih zajednica, u školama u različitim područjima društvenog života.

Molimo za duhovna zvanja. Molimo za kandidate na putu prema redovničkom i svećeničkom pozivu. Isus ih zove, a mi ih trebamo i zato smo odgovorni u molitvi za njih. Molimo da spoznaju volju Božju i ustraju na putu kojim su krenuli.

Molitva za duhovna zvanja

Gospodine Isuse, Dobri pastiru, koji si darovao svoj život da bi svi imali život, podaj i nama, vjerničkoj zajednici prisutnoj po cijelom svijetu, puninu toga života i daj da postanemo sposobni svjedočiti ga i drugima ga naviještati. Gospodine Isuse, podaj puninu svoga života svim osobama koje su posvećene tebi, posvećene službi Crkve. Nek budu radosne u svom darivanju, neumorne u svom služenju, velikodušne u svojoj žrtvi, i neka njihov primjer otvara druga srca da poslušaju i slijede tvoj poziv.

Gospodine Isuse, podaj puninu svoga života kršćanskim obiteljima da budu žarke u vjeri u crkvenom služenju te da tako pospješuju nastanak i razvoj novih posvećenih zvanja.

Gospodine Isuse, podaj puninu svoga života svim ljudima, osobito mladićima i djevojkama koje pozivaš u svoju službu. Prosvjetli ih kod izbora, podrži ih u vjernosti, učini ih hrabrima i spremnima darovati svoj život po tvom primjeru da bi drugi imali život.

(papa Ivan Pavao II.)

Rektor Teološko-katehetskog instituta
Subotičke biskupije raspisuje

NATJEČAJ

za upis studenata na studije na Teološko-katehetskom institutu Subotičke biskupije u akademskoj 2012/2013. godini.

Studij na Teološko-katehetskom institutu Subotičke biskupije traje četiri godine i na razini je visoke stručne spreme.

Predavanja i seminari se održavaju vikendima (subotama i nedjeljama), a po završetku studija stječe se stručni naziv diplomiranog katehete koji omogućuje kandidatima predavanje vjerske nastave u osnovnim i srednjim školama.

Natjecati se mogu kandidati koji imaju četverogodišnju srednju školu ili više od toga.

Tijekom studija na Teološko-katehetskom institutu kandidat će imati slijedeće predmete:

Uvod u Stari Zavjet, Egzegeza Staroga Zavjeta, Uvod u Novi Zavjet, Egzegeza Novoga Zavjeta, Biblijska arheologija, Katehetika, Dogmatika, Moralno bogoslovlje, Fundamentalna teologija, Opća povijest Crkve, Nacionalna povijest Crkve, Patrologija, Duhovno bogoslovlje, Pastoralno bogoslovlje, Liturgika, Sakralna umjetnost, Crkvena glazba, Crkveno pravo, Župska administracija, Teologija ekumenizma, Povijest filozofije, Psihologija religije, Psihologija, Pedagogija, Didaktika, Sociologija i Mas-mediji i komunikacije.

Prijave s dokumentacijom molimo slati na sljedeću adresu:

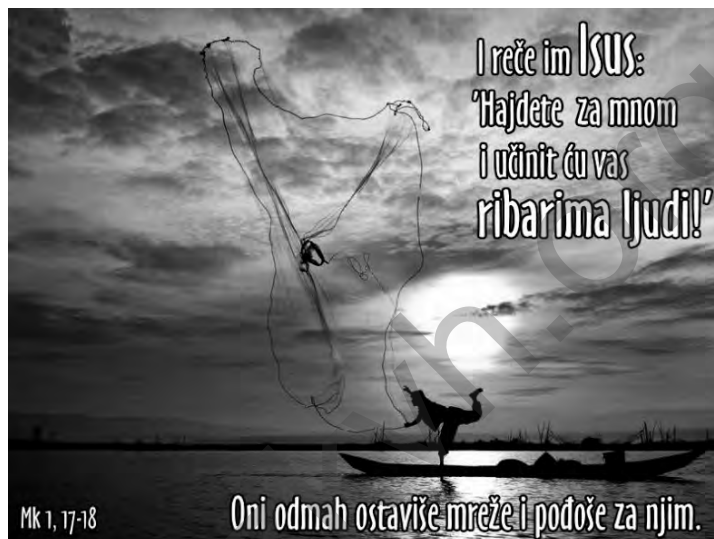
TEOLOŠKO-KATEHETSKI INSTITUT
24000 Subotica, Trg Svete Terezije 3
E-mail: subisk@tippnet.rs

Prijavni list se može skinuti sa sljedećeg sajta:

www.suboticka-biskupija.info

Pored popunjenog prijavnog lista potrebno je priložiti još:

1. Izvod iz matične knjige rođenih.
2. Krsni list.
3. Fotokopiju diplome najviše završene škole (od srednje pa naviše).
4. Vlastoručno (ne tipkano) napisanu molbu za prijem na ovaj Institut koja treba sadržavati:
5. kratak životopis i 2. obrazloženje zašto se osoba upisuje na ovaj Institut.
6. Preporuku župnika (samo za one koji žele biti katehete ili raditi neku crkvenu službu).
7. Liječničko uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti.
8. Dvije fotografije veličine 6 x 4 cm za indeks i za matični karton.

Nova evangelizacija – pitanje vjerničkog i ljudskog opstanka

Piše: mr. Andrija Anišić

Nakon teme o Duhu Svetom u prošlom broju *Zvonika*, kao neki logički slijed u ovom broju obrađujemo temu Nove evangelizacije koja je isključivo djelo Duha Svetoga. Iako smo problematiku nove evangelizacije doticali na ovaj ili onaj način i u našem *Zvoniku*, tu je problematiku ipak potrebno obraditi i sustavno kako bi ona čitateljima postala jasnija ali i privlačnija. Tim više što za jesen spremamo u našoj biskupiji, u Subotici, svojevrsni seminar nove evangelizacije.

U ovom prikazu služio sam se obilno izvanrednim člankom Tomislava Ivančića „Iskustvo nove evangelizacije u Hrvatskoj“, objavljenim u časopisu *Bogoslovska smotra* (81/2011, 3, str. 575-587).

Što je evangelizacija i komu je upućena?

Upućeniji kršćani će na ovo pitanje odmah odgovoriti da je evangelizacija propovijedanje evanđelja. To je zaključila i Druga izvanredna sinoda biskupa u Rimu još 1986. godine. Ona je u završnim dokumentima naglasila: „Evangelizacija je prva zadaća ne samo biskupa nego i prezbitera i đakona, štoviše svih kršćana“ (br. 16).

Pojam evangelizacije je višeznačan i često se miješa s drugim pojmovima kao što su misijsko djelovanje Crkve, prva evangelizacija, reevangelizacija, nova evangelizacija pa i katehizacija. Promotrimo što je evangelizacija u širem i užem smislu.

U širem smislu evangelizacija je zadaća Crkve da svim narodima donese prvi navještaj (kerygma) o Radosnoj vijesti odnosno evanđelju. U užem smislu ona označava misijsku djelatnost Crkve u zemljama gdje Crkva još nije utemeljena i gdje kršćanska vjera još nije zasađena. Ona se dakle u tom razlikuje od katehizacije, premda u sebi sadrži katehetske elemente. Ipak, evangelizacijske kateheze su egzistencijalne, kerigmat-ske, temeljne, one motiviraju na obrćenje života i prihvaćanje kršćanske vjere. Naprotiv, „katehizacijske kateheze“ poučavaju, uvode u sakramentalni i moralni život Crkve te sveobuhvatno izgrađuju vjeru vjernika. Razlika

dakle između evangelizacije i katehizacije je u tome što evangelizacija zasađuje vjeru, a katehizacija tu zasađenu vjeru vodi prema punini.

Papa Pavao VI. u apostolskom nagovoru *Evangelii nuntiandi* (EN) (naviještanje evanđelja) ovako definira evangelizaciju: „Navijestiti evanđelje znači unijeti radosnu vijest u svaku ljudsku sredinu i u tom srazu samo čovječanstvo iznutra preobraziti (EN, br. 18). U tom smislu Pavao VI. u 19. broju istoga nagovora, kaže: „Crkva mora težiti da snagom Evanđelja tako reći isprevrće mjerila ljudskog prosuđivanja, ustaljene vrednote, interese, misaona kretanja, ishodišna nadahnuća i životne obrasce koji su unutar ljudskog roda u suprotnosti s Božjom riječju i njegovim naukom spasenja“.

Evangelizacija je upućena raskršćenim vjernicima, krštenima koji ne prakticiraju svoju vjeru. Upućena je zatim i nekršćanskim religijama, ateistima svih oblika te kršćanima koji ne žive zajedništvo Crkve.

Kako provoditi evangelizaciju?

Isus svoju evangelizacijsku djelatnost započinje riječima: „Ispunilo se vrijeme, blizu je kraljevstvo Božje. Obratite se i vjerujte u Radosnu vijest“ (Mk 1,15). A na prve Duhove Petar svoj evangelizacijski govor završava riječima: „Obratite se. Neka se svaki od vas

krsti u ime Isusa Krista za oprostjenje grijeha; tako će primiti dar – Duha Svetoga. Spasite se od ovoga pokvarenog naraštaja“ (Dj 2,38-40). Na drugom mjestu Petar svjedoči o Isusu koji je činio čudesa, umro i uskrsnuo, te ističe: „I on nam je zapovjedio da propovijedamo narodu i da svjedočimo da ga je Bog postavio za suca živih i mrtvih, da po imenu njegovu prima oprostjenje grijeha svaki koji u nj vjeruje“ (Dj 10,37-38).

Evangelizacija započinje svjedočenjem. To je naglašavao Pavao VI. Poznata i često citirana njegova tvrdnja: „Suvremeni čovjek radije sluša svjedoke negoli učitelje, ili ako sluša učitelje sluša ih zato jer su svjedoci“ (EN, 41). Svjedočenje mora biti razjašnjeno i opravdano tako da Radosna vijest razglašena životnim svjedočanstvom mora ujedno biti naviještena i Riječju života.

Najvažnija je u evangelizacijskom postupku svijest da je ona prije svega djelo Božje, jer „bez djelovanja Duha Svetoga evangelizacija uopće nije moguća. On djeluje u svakom navjesticu koji mu se prepusti da ga vodi i da u njegova usta stavi do čega on sam ne bi mogao doći, dok u isto vrijeme priprema i dušu slušatelja da bude otvorena i prijemljiva za Radosnu vijest i Kraljevstvo koje se naviješta“ (EN, br. 75).

Tiho djelovanje Duha Svetoga u evangelizaciji nadmašuje sve metode

koje su doduše dobre ali i nedostatne bez njegovog djelovanja. Samo onaj tko je primio Duha Svetoga kojega nam šalje uskrsli Gospodin jest spašen. On je na putu duhovnog zdravlja i svetosti i sposoban je druge evangelizirati“.

Kada je evangelizacija uspjela? Kada je netko doista evangeliziran?

Evangelizacija pogađa čitavog čovjeka a ne samo njegovu dušu i zato plodovi evangelizacije moraju biti vidljivi i prepoznatljivi. Već su i svećenici pa i vjernici naviknuti ne očekivati nikakve promjene koje bi bile plod propovijedanja ili dijeljenja sakramenata. Osoba koja je stvarno evangelizirana je navještaj evanđelja prihvatila i usvojila te je u njoj izazvala unutarnji pristanak uz istine koje je Gospodin objavio. Ukratko, to je „pristanak uz Kraljevstvo, odnosno uz novi svijet, novi poredak stvari, novi način postojanja, življenja i suživota koji počinje s evanđeljem“ (EN, br. 23).

Najočitiji dokaz da je netko evangeliziran jest što evangelizirani čovjek ima potrebu druge evangelizirati. Evo kako to izriče Pavao VI.: „Čovjek koji je evangeliziran sam počinje evangelizirati. To je provjera istinitosti, kamen kušnje u evangelizaciji: nemoguće je zamisliti da je netko Riječ prihvatio i predao se Kraljevstvu da sam sa svoje strane ne počne svjedočiti i naviještati. To svjedočenje i navještaj je pak više od propovijedi jer evangelizacija znači utemeljenje Crkve, koje nema bez sakramentalnog života kojemu je vrhunac u euharistiji (usp. EN, br. 24 i 28).

Odluke pravog evangelizatora

Samo čovjeku koji ima iskustva vjere ljudi će vjerovati. Samo oni koji imaju silu Duha Svetoga u sebi moći će je posredovati drugima. Ono što je oslobodilo evangelizatora oslobodit će i njegove slušatelje. Iz pravog evangelizatora treba izbijati sila koja druge fascinira, liječi, spašava i uvjerava.

Pravi evangelizator mora poštivati istinu, ali ga u naviještanju evanđelja mora voditi očinska, dapače majčinska ljubav i gorljivost svetih. „Naša revnost u naviještanju treba da izbija iz istinske svetosti života koja se hrani molitvom i poglavito ljubavlju euharistije“ (EN, br. 76).

Što je nova evangelizacija?

Nakon opširnog i konkretnog opisa evangelizacije, njezinog smisla i svrhe, njezinih adresata i djelatnika, metoda i vidljivih plodova lakše je razumjeti i sam pojam nove evangelizacije.

Prvi put je pojam nova evangelizacija upotrijebio papa Ivan Pavao II. 9. svibnja 1979. godine u Novoj Huti u Poljskoj gdje je pozvao Crkvu da umorno kršćanstvo prihvati novi zamah koji se očitovao u svetom Pavlu.

Sam zahtjev onoga što se misli pod novom evangelizacijom donosi već II. Vatikanski sabor u Konstituciji o Crkvi u suvremenom svijetu „Radost i nada“ (Gaudium et spes). Ta Konstitucija u broju 21. kaže: „Crkva treba učiniti prisutnim, tako reći vidljivim Boga Oca i njegova utjelovljenog Sina time što se pod vodstvom Duha Svetoga neprekidno obnavlja i čisti“.

Izraz „nova evangelizacija“ izričkom je upotrijebio i Pavao VI.: „Neka Marija bude zvijezda uvijek nove evangelizacije, koju Crkva mora proučavati i izvršavati, naročito u ova tako teška vremena koja su ujedno puna nade!“ (EN, br. 82).

Nadalje, Vijeće biskupskih konferencija Europe u svom dokumentu „Evangelizirati sekulariziranu Europu“ (1985) naziva novu evangelizaciju „drugom evangelizacijom“ ističući: „Jedna od karakteristika koje su vlastite Europi jest pokršćanska situacija u kojoj se ona nalazi od Atlantika do Urala. Evangelizacija će dakle biti uvijek „druga“ evangelizacija koja za razliku od prve polazi od ateizma i agnosticizma. Ona se s pravom može nazvati „druga evangelizacija“. U istom dokumentu biskupi za tu „drugom evangelizaciju“ traže nove metode i novi tip evangelizatora.

Ivan Pavao II. 1988., godine u enciklici „Kristovi vjernici laici“ (Christifideles laici) jasno imenuje „drugom evangelizaciju“: „Kucnuo je čas za potihvat nove evangelizacije. Porast čiste i duboke vjere moći će se osigurati jedino novom evangelizacijom“ (br. 34). Isti papa je poslije proslave velikog Jubileja 2000 godina kršćanstva u enciklici „Ulazeći u novo tisućljeće“ (Nuovo millennio ineunte) godine 2001. naglasio: „Toliko sam puta ponavljao u ovim godinama poziv na novu evangelizaciju. Ponovno to činim sada. Tko je uistinu susreo Krista ne može ga držati za sebe, nego ga mora naviještati. Potreban je novi apostolski zamah življen svakodneвно kao zauzetost zajednica i kršćanskih skupina“ (br. 40). A u postsinodalnoj pobudnici o „Crkvi u Europi“ (2003) Ivan Pavao II. obvezuje Crkvu: „Crkvo u Europi, nova evangelizacija je zadaća koja stoji pred tobom“ (br. 45).

Što mora biti novo u novoj evangelizaciji?

Nova evangelizacija treba nove metode, nove sadržaje i nove evangelizatore.

Evanđelje koje se naviješta je isto u svako vrijeme. Međutim, postoje različiti načini ostvarivanja tog istog navještaja. Već je II. Vatikanski sabor u spomenutoj konstituciji „Radost i nada“ u br. 19. upozorio: „Nemali udio u nastanku ateizma mogu imati vjernici jer treba reći da zanemarivanjem vjerskog odgoja ili pogrešnim izlaganjem nauka ili nedostacima svoga religioznog, čudorednog i društvenog života pravo lice Boga i religije prije zakrivaju nego li otkrivaju“.

To je razumljivo, jer Crkva je kvasac društva, sol zemlje, svjetlo svijeta. Iz onoga što je već Krist upozorio (usp. Mt 5,13-16) možemo jasno zaključiti zašto je Koncil u pravu. Stoga je glavni problem Crkve upravo to što ona, što kršćani nisu ni kvasac, ni sol, ni svjetlo i zato nova evangelizacija mora poći od njih uključujući dakako u to u hijerarhiju Crkve.

1. Crkva treba biti evangelizirana da bi mogla evangelizirati

Novost „nove evangelizacije“ je u tome što ona ističe da Crkva treba najprije biti evangelizirana da bi mogla evangelizirati svijet. To je već 1975. godine ustvrdio Pavao VI.: „Crkva navjesticateljica evanđelja počinje evangelizirati samu sebe. Radi se o Crkvi koja se evangelizira u trajnom obraćenju i obnavljanju kako bi vjerodostojno mogla naviještati evanđelje svijetu“ (EN, br. 15).

2. Ubrzati prijelaz s tradicionalne na osobnu i zrelu vjeru

Ozbiljnosti situacije svjesno je i Vijeće biskupskih konferencija Europe kad ističe šokantnu istinu: „Većina katehiziranih nema vjere ili jako malo. Njihova prva evangelizacija (kerygma) mora se tek dogoditi“. A Ivan Pavao II. u dokumentu o Crkvi u Europi traži da se više ne oslanjamo na tradicionalne kršćane koji rođenjem uvećavaju broj vjernika, nego na zaokret prema uvjerenosti i uvjerljivoj vjeri. U istom dokumentu on ističe: „Navještaj evanđelja nade podrazumijeva da se ubrzo prijelaz s vjere koja se oslanja na društvenu tradiciju, koliko god je ona važna, na osobnu i zrelu vjeru, obrazloženu i svjedočku“ (br. 50).

3. Autoevangelizacija – navijestiti evanđelje samom sebi

Da bi biskupi, svećenici, đakoni, katehete i katehistice, vjeroučitelji i vjeroučiteljice mogli evangelizirati one koji još nisu primili vjeru, potrebna im je autoevangelizacija. Ona je potrebna također i svim „dobrim“ kršćanima. Čitava Crkva je pozvana na tu autoevangelizaciju tj. da samoj sebi nanovo navijesti evanđelje. To je prva i najhitnija zadaća Crkve. To znači da hijerarhija Crkve kao i vjernici laici trebaju svoje korijene i izvore pružiti u samo središte Crkve gdje su Isus Krist i Duh Sveti. Nitko u Crkvi nije izuzet od hitnosti autoevangelizacije.

4. Nova evangelizacija je potrebna zbog neuspjeha katehizacije

Dokumenti Crkve ističu da čak i usprkos vrhunske katehizacije nemamo žive kršćanske zajednice koje bi rađale nove obraćenike. Oni koji su kršteni i katehizirani nisu sposobni biti svjedoci vjere. Razlog tomu je u tome što smo djecu i odrasle katehizirali a da ih nismo prije evangelizirali. U svojoj apostolskoj pobudnici o vjerskoj pouci „Catechesi tradende“ Ivan Pavao II. je to ovako objasnio: „U katehetskoj praksi treba voditi računa o tome da često nije bilo prve evangelizacije. Određeni broj krštene djece dolazi od ranog djetinjstva na župnu katehezu, a da nisu dobila nikakvu drugu vjersku inicijativu, niti još imaju jasnu i osobnu pripadnost Isusu Kristu, nego samo sposobnost vjerovanja“ (br. 19).

Nažalost, to se ne odnosi samo na djecu nego i na odrasle, stoga u dokumentu o Crkvi u Europi kaže da postoji potreba za novim navještajem također onima koji su već kršteni. Mnogi Europljani misle da znaju što je kršćanstvo, ali ga zapravo ne poznaju. Često ne znaju čak ni najosnovnija počela i pojmove vjere. Može se reći da se taj izazov sastoji u tome da se već krštene privede obraćenju Kristu i njegovu evanđelju (usp. br. 47).

Evangelizacija, druga evangelizacija, nova evangelizacija

Evangelizacija je u suvremenoj Crkvi dobila dva nova imena: nova evangelizacija i druga evangelizacija. Nova pak ili druga evangelizacija ima dva područja događanja. Navještaj kršćanima i nekršćanima. Navještaj kršćanima naziva se reevangelizacija (ponovna evangelizacija) ili autoevangelizacija (navještaj samom sebi) ili prvi na-

vještaj kršćanima koji su se udaljili od Crkve i zanemarili svoj kršćanski poziv. Dakle, autoevangelizacija je prvi korak za novu ili drugu evangelizaciju koja je navještaj suvremenim nekršćanima u kršćanskim zemljama. A ostaje i dalje potreba prve evangelizacije u misijskim zemljama, što je bit misionarskog poslanja i djelovanja Crkve.

Koraci nove evangelizacije

Nova evangelizacija ili autoevangelizacija je proces u četiri koraka:

1. inicira se iz središta Crkve;
2. započinje svjedočenjem već evangeliziranih vjernika;
3. odvija se kroz egzistencijalne i argumentirane kateheze koje motiviraju i vode do obraćenja;
4. poukom i molitvom vode do osobnog susreta s Isusom Kristom kroz iskustvo sakramentalne milosti ili mistagogiju.

Započeti s novom evangelizacijom odmah

U zaključnom dijelu svoga članka prof. Ivančić nabraja sve pokušaje u duhu nove evangelizacije od Drugog svjetskog rata do danas u Hrvatskoj. Za prikaz toga ovdje nema prostora, ali je važno shvatiti da s novom evangelizacijom treba početi odmah. I ne treba čekati da drugi počne. Treba početi od sebe. Prof. Tomislav Ivančić predlaže sljedeće korake: Osposobiti sve svećenike kroz neku vrstu duhovnih vježbi, jer oni trebaju najprije iskusiti i posjedovati ono što trebaju prenijeti vjernicima. Nakon toga župnici i kapelani mogu svake nedjelje popodne organizirati u obliku vjeronauka za odrasle autoevangelizaciju za svoje župljane svih profila. Pri tom mu mogu pomoći animatori i vjeroučitelji koji također trebaju prije toga biti autoevangelizirani. A razni crkveni pokreti i društva će nakon svoje autoevangelizacije, evangelizirati razne društvene slojeve i strukture društva a voditelji masovnih seminara djelovat će na način pučkih misija, ali sukladno suvremenim potrebama. Radio i tisak mogu to prenositi u sve pore društva.

Vrijeme u kojemu živimo predstavlja dramatični izazov za Crkvu. Ateizam i liberalizam postaju nevjerojatno agresivni i prijeteci kršćanima. Među-religijsko sukobljavanje je s verbalnog prešlo je na praktično područje, stoga Nova evangelizacija nije samo pitanje našega vjerničkog nego i ljudskog opstanka.

Uskrсни koncert zbora Collegium musicum catholicum

Na 6. vazmenu nedjelju, 13. svibnja, u subotičkoj prvostolnici upriličen je uskrсни koncert zbora Collegium musicum catholicum iz Subotice pod ravnanjem zborovođe Miroslava Stantića i orguljaša mr. Kornelija Vizina. Izvedena su sakralna djela suvremenih hrvatskih skladatelja, napose Stanislava Prepreka, u godini 30. obljetnice njegove smrti.

Nakon uvodnih riječi katedralnog župnika **mons. Stjepana Beretića**, koncert je započeo koralnim preludijem za orgulje *Uskrсну Isus doista* Nikše Njirića. Zbor je potom izveo skladbe: *Prinesi Bogu* i *Već zora rumen prosipa* Mate Leščana, zatim Šime Marovića *In te Domine speravi* i *Veliča duša moja*. Spletom zbarskih i orguljskih djela predstavljen je veliki sin vojvođanske ravni, Stanislav Preprek, u čijim se djelima zrcali osebjuni stil i umjetnička inteligencija. Iz njegovih 11 preludija na koralne teme za orgulje interpretirani su *Veni Sancte Spiritus* i *Resurrexit* a napose je bila dojmjljiva Preprekova *Improvvisata* za orgulje. Zbor je potom izveo *O Sunce spasa Isuse* te *Zdravo Marijo*, skladbu za sopran i alt.

Osim Prepreka slušateljji su mogli uživati u skladbama Anđelka Igreca *Gle, kako je dobro* i *Svetost svoju pokaži nad nama* te Anđelka Klobučara *Svet* i *blagoslovljen* iz papinske mise. Na kraju je izvedena suvremena i harmonijski dojmjljiva

skladba *Christus vincit* Blaženka Juračića, kojom je okrunjen uskrсни koncert.

Interpretativna sugestivnost uobličena u ugodnom i neprovokativnom zvuku te nadasve sjajan dijalog zbora i orgulja, dojam je koji je zasigurno dopro do uha prisutnih. Ovim koncertom subotičkog zbora Collegium musicum catholicum, smještenog gotovo pred sam kraj uskrsnog vremena, željelo se ukazati na neoslabljeni zanos te trajnost uskrsne radosti, kako izriče zborna molitva 6. vazmene nedjelje.

M. D.

Uskrсни koncert u crkvi sv. Jurja u Vajskoj

Hrvatska kulturno-pjevačka udruga „Zora“ uz potporu Mjesnog odbora Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini Vajska priredili su 3. svibnja, drugi put od svojega osnutka, u župnoj crkvi sv. Jurja u Vajskoj uskrсни koncert. Ovogodišnji koncert upriličen je na spomendan sv. Filipa i Jakova, i zbog toga je ovaj glazbeni događaj, ispunjen korizmenim, uskrsnim, duhovnim, te popularnim klasičnim skladbama i duhovnim šansonama, bio višestruko zanimljiv i poticajan.

U programu što ga je vrlo umješno vodio tajnik HNV-a i tajnik udruge „Zora“ **Željko Pakledinac**, sudjelovali su Hr-

vatsko kulturno umjetničko društvo „Vladimir Nazor“ iz Sombora, Komorni zbor i orkestar „Zvony“ iz Selenče te Hrvatska kulturno pjevačka udruga „Zora“ iz Vajske.

Nakon uvodnih i pozdravnih riječi Željka Pakledinca, pjesmom *Uskrсну Isus doista*, koncert je otvorio mješoviti pjevački zbor HKPU „Zora“ pod vodstvom voditeljice i orguljašice **Nermine Košutić**. Mješoviti zbog HKUD-a „Vladimir Nazor“ iz Sombora, koji je obnovljen 2007. godine, a čija je pročelnica **Vesna Čvardić**, izveo je pod ravnanjem **Tereze Zujić** niz višeglasnih korizmenih i uskrsnih pjesama uz izvrsnu gitarsku pratnju **Dalibora Beretića**. Publiku u vrlo akustičnoj crkvi impresionirale su dinamičke nijanse i intonativna čistoća interpretacije, što je zasigurno rezultat redovitog i ozbiljnog rada ovoga zbora. Kao i uvijek, dojmjljiv nastup i na ovome koncertu imao je ovdašnji međunarodno poznati Komorni zbor i orkestar „Zvony“ iz Selenče, pod vodstvom iskusnog **mr. Juraja Suđija**. Iz svoga bogatog repertoara zbor je ovoga puta izveo više duhovnih skladba i šansona kršćanskoga nadahnuća, a nakon pjesme *Krist na žalost*, oduševio je sve nazočne izvedbom *Zbora sužnjeva* iz opere *Nabucco* G. Verdija. Osobito je dojmjljiv, kao i prošle godine, bio završetak koncerta, kada su svi nazočni u lijepo uređenoj crkvi zajedno zapjevali pjesmu *Kraljice neba, raduj se*.

Koncertu su nazočili predstavnici većine hrvatskih kulturnih udruga od Plavne do Bereg, te uzvanici: predsjednik Općine Bač **mr. Tomislav Bogunović**, dopredsjednik HNV-a i DSHV-a **Andrija Adin**, tajnica MZ Sonta **Renata Kuruc**, ravnateljica OŠ „Aleksa Šantić“ Vajska **Maja Uzurov** te domaćin vajštanski župnik vlč. **Josip Kujundžić**.

Zvonimir Pelajić

Župa sv. Marka iz Žednika proslavila svojega zaštitnika

U nedjelju 29. travnja, u župnoj crkvi sv. Marka evanđeliste u Žedniku bilo je višestruko slavlje. Te nedjelje slavljena je svečana sveta misa u povodu svetkovine sv. Marka, zaštitnika naše župe, kada smo slavili dan posvete naše crkve te nedjelju Dobroga pastira. Euharistijsko slavlje predslavio je preč. Attila Zsellér zajedno s domaćim župnikom preč. Željkom Šipekom.

Vjernici žedničke župe već duži niz godina s ljubavlju i požrtvovnošću uključuju se u pripreve koje prethode samome proštenju. Pred sam Uskrs naš župljanin **Antal Takács** darovao je našoj crkvi prekrasni luster od kovanoga željeza, a u izradi istog pomogao mu je **Imre Vujkovily Lamily**. Zahvaljujući donaciji obitelji **Stipana Šarčevića** koja je za Crkvu otkupila još jedan luster, do žedničke Dužijance bit će postavljen i drugi, a vjerujemo da će Božjom providnošću do kraja ove godine i treći luster zasijati u našoj crkvi.

Potaknuti lošim iskustvom da nam je Crkva već jednom obijena, na ulazna vrata u sakristiju postavljena su zaštitna vrata od kovanoga željeza koja su izrađena od darova vjernika dobivenih prilikom blagoslova obitelji.

I ove godine je organizirana akcija generalnog uređenja crkve na koju su osim župljana odazvali i momci iz Zajednice Hosana, te su svojim radom doprinijeli da koliko je to moguće, građevina koja je ušla u drugo stoljeće svojega postojanja, odiše svježinom i čistoćom. Briga za izgled župnog stana je također na srcu župljanka, koje svake godine uoči proštenja požrtvovno rade na ličenju vanjskih zidova cijele kuće, kao i stare sestrinske kuće i uličnoga dijela ograde. Osim unutarnjega uređenja crkve, uređen je i okoliš oko crkve. Naime, na preporuku rukovodstva Mjesne zajednice Stari Žednik, oko crkve je zasađena živa ograda te su pored pločnika oko crkve posađene nove sadnice ukrasnog drveća. Kao i uvijek, o lijepo uređenom travnjaku oko crkve brine naš vijećnik **Franjo Stipić**, a o travnjaku u dvorištu župe župnik **Željko**.

Na sam dan proštenja, skupina djece i mladih odjevena u bunjevačke i mađarske narodne nošnje, oduševila je kako same Žedničane tako i njihove goste, koji su bili živi ures naše crkve. **Nataša Vojnić Tunić** i **Martina Kopunović** pročitale su Riječ Božju za ovu nedjelju, a članica našeg zbora **Anica Čipak** otpjevala je psalam. U propovijedi, preč. Attila Zsellér istaknuo je da je crkva Hram Božji i da je to sveto mjesto, te da bismo toga morali biti svi svjesni i u skladu sa svojim mogućnostima činiti sve kako bismo očuvali ovaj hram koji nam je s ljubavlju darovan. Nadalje, potaknuo nas je na molitvu za pastire Crkve i za nova duhovna zvanja, a lik sv. Marka evanđelista dao je za uzor, koji je lavovski svjedočio za Isusa i svoju vjeru. Nakon propovijedi mladi u narodnim nošnjama pročitale su molitvu vjernika, a potom je uslijedila svečana prikazna procesija, u kojoj su, među ostalim, djeca i mladi na oltar prinijeli i mlado žito s naših njiva u znak zahvalnosti Bogu što nam daje nadu da će nas i ove godine obdariti kruhom kao i kapi kiše u znak zahvalnosti Bogu što je natopio žedna žednička polja. **Karolina Šarčević** pročitale je prigodna razmatranja uz ovaj prikaz, uz tihu glazbenu pratnju kantora **Nikole Ostrogonca**. Na samom kraju euharistijskoga slavlja župnik **Željko** je zahvalio gostu preč. Attili na zajedništvu u ovom slavlju, kao i na dosadašnjoj lijepoj suradnji, te mu čestitao 40. rođendan koji je nedavno proslavio, a djevojčice u narodnoj nošnji uručile su mu rođendanski dar – stolu. Župnik je u obraćanju prisutnima iskoristio ovu priliku upoznati Žedničane i njihove goste s predstojećim radovima na žedničkoj crkvi. Naime, rekao je da je potpisao ugovor o rekonstrukciji tornja naše crkve, te da bi radovi na istom uskoro trebali početi. Najavio je da bi ovoga ljeta trebalo ofarbati i popraviti krov na crkvi, i zamolio da svi pripomognu da se sredstva prikupe. Župnik je najavio i planove za buduće radove: farbanje kompletne drvenarije u crkvi, popravak orgulja i rekonstrukciju stare sestrinske kuće, dvoranu za tribine i razne susrete.

Ljubica Vukov

Proslava spomendana sv. Marka u Lemešu

Poštujući stari običaj, na spomendan sv. Marka evanđelista 25. travnja, obavljen je blagoslov mladoga žita u crkvi Rođenja BDM. Svečanu svetu misu predslavio je mjesni župnik **Antal Egedi**.

Žito za blagoslov donijeli su članovi HBKUD-a „Lemeš“, odjeveni u bunjevačku narodnu nošnju. Ovom svetom misom započeli smo pripreme za Dužijancu koja će u biti proslavljena u Lemešu od 19. do 22. srpnja. Po priči starijih vjernika, nekada je procesija išla u polja i tako se blagoslovalo mlado žito. Danas, nažalost, više nema tako velikoga slavlja. Je li to posljedica prethodnih režima ili to ukazuje koliko ne poštujemo kruh naš svagdanji, pitanje je za razmatranje. /**Lucia Tošaki**/

Svibanjsko druženje s Majkom Božjom na Bunariću

Već po tradiciji, Hrvatska zajednica bračnih sudeta (HZBS) organizirala je 1. svibnja osmo po redu druženje u Svetišću Majke Božje na Bunariću.

Večer prije, 30. travnja, duhovnu obnovu u crkvi Marija Majka Crkve vodili su dragi nam gosti iz Hrvatske, Nacionalni tim: par **Ivanka i Milan Došlin** s p. **Josipom Sremićem**. Na obnovi se okupilo više od dvadeset bračnih parova koji su pažljivo pratili izlaganje p. Josipa, na temu iz Evanđelja po Luki, o poslanju sedamdesetdvojice. Pojašnjeno nam je kako Gospodin od svakog bračnog para želi da svjedoči o vrijednostima sakramenta braka. Poslije obnove bila je sveta misa koju je vodio p. Sremić uz pomoć vlč. **Željka Augustinova** i vlč. **Marka Forgića**.

Prvi susret obitelji Beogradske nadbiskupije

U srcu Beogradske nadbiskupije, u katedralnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Beogradu, 20. svibnja pod geslom „Obitelj – mjesto života“ održan je Prvi susret obitelji.

Na susretu koji je započeo u jutarnjim satima, okupilo se više od 300 sudionika s djecom. Poslije pozdravnoga govora nadbiskupa **Stanislava Hočevara**, koji je svima poželio blagoslovljen dan koji nam daruje Gospodin, da se radujemo i veselimo u Njemu, sudionici su bili podijeljeni po skupinama. Djeca do 6 godina su otišla u vrtić Fantasy koji se nalazi u crkvenom dvorištu, djeca do 15 godina otišla su u dvoranu sv. Ivana Kapistrana, a ostali su se zadržali u crkvi. Mladi animatori iz Bosne i Hercegovine bili su zaduženi za rad s djecom. Poslije uvodne molitve, p. **Jure Bosančić** koji je zadužen za obiteljska pitanja započeo je predavanje podijeljeno u tri dijela: Šanse i zamke suvremenih obitelji; Božja vizija braka i Rađanje i odgoj djece i mladih. Tijekom njegovoga izlaganja imao je pomoć bračnog para **Marine i Mirka Šokčića** iz Subotice koji su u par navrata svjedočili osobnim primjerima iz života. Nakon izlaganja uslijedio je zajednički objed, nakon čega je u 14 sati slavljena sveta misa koju je predslavio nadbiskup Hočevar uz koncelebraciju svećenika Beogradske na-

Okupljanje na Bunariću 1. svibnja započelo je već u 8 sati. Sv. misa je bila u 10 sati, a svećenicima se pridružio i vlč. **Franjo Ivanković**. Bilo je preko 30 parova, a s djecom nas je bilo preko stotinu. Druženje su nam uljepšali i nekadašnji Nacionalni tim: par **Mira i Josip Lončar**, koji su bili na dužnosti prije devet godina, kada je i osnovana zajednica u Subotici. Nakon mise bio je zajednički ručak, a poslije toga sportske aktivnosti. Dječica su razdragano skakutala po svetišću i uživala po lijepom vremenu, koje nam je svake godine išlo u prilog. Svima je bilo lijepo, a kako i ne bi, kada se na istom mjestu nađu Božja djeca u dobi od 7 do 777 mjeseci i šire Božju ljubav i umnažaju je. Mnogi su iskoristili priliku i molili Majku Božju za osobne potrebe, kao i za zajednicu da raste i sazrijeva u ljubavi i nesebično ju dijeli dalje. Vjerujemo da će nas iduće godine biti više, kada budemo obilježavali 10 godina postojanja zajednice u Subotici.

Marina i Mirko Š.

dbiskupije. Za orguljama je bila **Marija Družijanić**, koja je imala pomoć zbora mladih iz Valjeva. Nakon pričesti je pročitano pismo papi Benediktu XVI. Da sve bude kako treba, pobrinuo se i o svemu nas obavještavao p. **Vinko Maslač**, a moramo spomenuti da su u tehničkoj ekipi, među ostalim, bili i **Verica i Grgo Kopilović** koji potječu iz Subotičke biskupije.

Na kraju susreta svima su podijeljene knjižice koje su tiskane povodom ovoga susreta, a uredio ju je **fra Niko Josić**. Prvi susret obitelji je prošao u međusobnom poštovanju, komuniciranju, u služenju, u vršenju Božjih nacrta, a glavna poruka je bila da je brak temelj svake obitelji, a samim time i Crkve i cijeloga svijeta. /**MiMa**/

Vjernici iz Kutjeva u posjetu Vojvodini

Našu Suboticu i okolna mjesta posjetili su u subotu, 19. svibnja Kutjevčani iz Hrvatske. Bili su to župljani, suradnici, pjevači, čitači i ženski tamburaški sastav „Garavuše“, predvođeni svojim župnikom preč. **Marijanom Đukićem**, koji je svoj put prema svećeništvu započeo upravo ovdje u Subotici u sjemeništu „Paulinum“.

Župnik uvijek rado navraća u ove krajeve pa je to htio prenijeti i svojim župljanima. Srdačno su primljeni i ugošćeni u biskupijskom domu, a posjetili su Gradsku kuću, Bunarić, Palić i neke od župa. U Đurđinu su sudjelovali na nedjeljnoj svetoj misi, a nakon toga su „Garavuše“ održale koncert. Slavlje je nastavljeno kod objeda za koji su se pobrinuli domaći župnik sa svojim suradnicima. Na povratku u Hrvatsku po-

sjetili su Bački Monoštor i Bezdan, no prije nego su stigli kući pitali su župnika kada će ponovno u Vojvodinu. Time su iskazali svoje oduševljenje i zahvalnost za jedno lijepo druženje i iskustvo. Hvala župniku Marijanu i njegovim župljanima što su nas obogatili svojim posjetom. /s. **Marijana Đukić**/

U Plavni održani IV. dani A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića

Kulturni sadržaji koji nadmašuju razbibrigu i laku zabavu, obilježje su Četvrtih dana A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića, održanih u Plavni 28. travnja, u organizaciji mjesnog HKUPD-a „Matoš“ i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Manifestacija je započela u jutarnjim satima otvorenjem likovne kolonije na čardi Ranč kod Bođana. Svečano otvorenje manifestacije priređeno je u predvorju škole nastupom Matoševe dječje folklorne skupine i tamburaškog sastava te obraćanjem publici predsjednice Matoša, **Kate Pelajić**. Nakon što je predsjednica podsjetila nazočne o cilju i načinu odvijanja manifestacije i potpori koju joj od samog početka pruža Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, kao i druge relevantne institucije i kulturne udruge, predavanje *Matoševa umjetnička proza* održala je **dr. sc. Sanja Vulić** iz Zagreba, koja također aktivno sudjeluje na ovoj manifestaciji od njezina osnutka.

Temu, koju nije ni malo lako predstaviti široj javnosti, jer se Matoš najčešće prepoznaje kao pjesnik, dr. Vulić je značaki izložila i pri tome iznijela niz detalja i primjera o kojima se do sada rijetko govorilo. Naglasivši da je Matoš bio veliki majstor riječi, dr. Vulić je duhovito istaknula kako su Matoševe pjesme jedne od većih njegovih djela, a prozna djela su mu uglavnom eseji, putopisi, polemike, pogledi. *On je bravurozan u književnoj prozi, a svaki njegov lik govori svojim jezikom, te je Matoš začetnik hrvatske dijalektalne proze. Matoš je često u svojim djelima naglašavao sudbinu Hrvata da budu sluga, a kao i u običnom životu i u književnosti je bio nostalgičar, cinik, znanstvenik i rugalac. Ipak, da bi se razumjela Matoševa proza, potrebno je određeno obrazovanje, poznavanje društvenih prilika i književnih stilova*, zaključila je dr. sc. Sanja Vulić.

Mlada profesorica **Marina Balažev** iz Bačkog Brega u svojem je predavanju na temu Jakšićeve zavičajne lirike govorila o ovome pjesniku i književniku, koji je poput mnogih hrvatskih autora bio dugo zapostavljan, prešućivan i marginaliziran. Posebice, što je bio pjesnik kršćanskoga nadahnuća. *Čežnja i tuga za zavičajem stalno je prisutna u pjesničkom opusu Ante Jakšića*, istaknula je prof. Balažev te dodala *da je taj rad mnogo vredniji od njegove ljubavne lirike*. S obzirom na to da je prof. Marina Balažev priređivačica Jakšićeve knjige *Duše zemlje*, u svom je predavanju ujedno predstavila i to djelo. Uvrščivanjem Ante Jakšića u ovogodišnje Dane, ova se manifestacija znakovito proširila i time doprinijela obilježavanju Godine obljetnica hrvatskih velikana u Vojvodini.

Drugi dio manifestacije započeo je predstavljanjem knjige Hrvatstvo i katolička obnova: članci i studije Josipa Andrića (priređivača **dr. Vladimira Lončarevića**), a koja je bila povodom da ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **prof. Tomislav Žigmanov** prikaže dr. Andrića kao intelektualca od formata, koji je zasukao rukave u mnogim područjima za koja je imao dara. U ovoj je knjizi osvjetljeno jedno manje poznato Andrićevo područje djelovanja, a to je njegov

publicistički rad. Žigmanov je analitički predstavio Andrića kao glazbenika, bilježnika glazbene građe Bačke i Srijema, književnika, angažiranog katoličkog laika i političkog djelatnika. Knjiga predstavlja izbor od 19 članaka i studija s područja djelovanja dr. Josipa Andrića. Među člancima osobito je zanimljiva studija Hrvatska katolička književnost, koja ima važnost za nastanak suvremene književnosti katoličkog nadahnuća, a u člancima se predstavljaju i Andrićevi pogledi kao reprezentativna stajališta Hrvatske pučke stranke i upućuju na svojevrsnog političkog teoretičara, koji piše u duhu katoličkoga društvenog nauka. Poslije predavanja publici se obratio prigodnim stihovima posvećenim Anti Jakšiću poznati pjesnik iz Bođana **Josip Dumendžić Meštar**.

Nakon književno poetskog događanja uslijedio je glazbeni dio programa. Na početku je predstavljan Matošev ženski zbor koji je uz tamburaše izveo Pet narodnih popijevaka iz Plavne, prema zapisu dr. Josipa Andrića 1957. godine. Kruna glazbenog poslijepodneva bio je nastup tamburaša HGU Festival bunjevački pisama iz Subotice pod vodstvom **prof. Mire Temunović**. Potom su svi nazočni, nadahnuti dobro osmišljenim umjetničkim programom, u župnoj crkvi sv. Jakova nazočili svetoj misi koju je predslavio župnik **Josip Štefković**.

Prije zajedničke večere otvorena je izložba radova nastalih na likovnoj koloniji, a umjetnike i njihove radove publici je predstavio **Josip Horvat**. Četvrtim Danima A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića nazočio je i predsjednik općine Bač **mr. Tomislav Bogunović** i predsjednik Skupštine općine te konzulica Generalnog konzulata iz Subotice **Vesna Njikoš Pečkaj**, zamjenik Pokrajinskog tajnika za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice **Mato Groznica**, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov** i lijep broj predstavnika hrvatskih udruga. Ovome treba dodati nesebično angažiranje ravnateljice škole u Plavni **Svetlane Nedimović**, koja je svesrdno pomagala u organiziranju i ostvarenju manifestacije.

Zvonimir Pelajić

Noć muzeja u Galeriji Radio Marije

U manifestaciju Noć muzeja, koja je ove godine održana 19. svibnja, ove godine prvi puta uključila se i Galerija Radio Marije. Prigodna izložba na temu „Štovanje Bogorodice u hodočašću – ikonografija kipova“, kao i nastup Trija Radio Marije i Apostola Radio Marije, privukla je petstotinjak posjetitelja.

Već nekoliko godina Noć muzeja pokreće veliki broj ljudi i budi interesiranje za muzejima i izložbenim prostorima koji su otvoreni do kasno u noć. Spomenuta izložba, kako se može pročitati i u prigodnom vodiču, posvećena je hodočašćima. Više od 150.000.000 ljudi kreće na hodočašće svake godine. Hodočašće je prisutno u svim velikim religijama. Značajna umjetnička djela svjedoče o posebnom odnosu vjernika prema Mariji od samih početaka kršćanstva. Ova postavka „Štovanje Bogorodice u hodočašću – ikonografija kipova“ želi prikazati upravo neke od kipova Bogorodice za koje se vezuje određena vrsta pobožnosti, kipove oko kojih su se okupljale zajednice na molitvu, kipove kojima se hodočasti, koji predstavljaju taj poseban odnos poštovanja i tradicionalne pobožnosti koja se iskazuje Bogorodici kroz vjekove. Osim pet velikih Marijanskih svetišta: Fatima, Lourdes, Guadalupe, Czeszochowa i Međugorje, u centru pažnje su bili tekstovi molitve

Zdravomarija na raznim jezicima. Koncert je izravno prenesen i na programu Radio Marije, a na početku je **vlč. István Palatinus**, urednik programa na mađarskom jeziku, pozdravio nazočne kao i slušatelje. Radio Marija želi doprinijeti širenju kršćanske kulture i vrednota u suvremenom svijetu, a važnu božansku poruku ljudima današnjice predaju i tradicija i umjetnost, tako da i je ova inicijativa – Noć muzeja – prilika da se dođe do što većega broja ljudi. Među posjetiteljima je bilo onih koji su redoviti slušatelji Radio Marije, pa su prvi puta bili u osobnom posjetu, kao i onih koji su se s Radio Marijom susreli samo u gradskom vodiču za Noć muzeja. Organizatori su svakako zadovoljni i planiraju i daljnje sudjelovanje u kulturnom životu grada. /**Csaba Kovács**/

Koncert marijanskih pjesama na Tekijama u Petrovaradinu

Drugi po redu koncert marijanskih pjesama pod geslom *Molitvom i pjesmom Gospi Tekijskoj*, održan je 19. svibnja u crkvi Svetišta Gospe Snježne na Tekijama u Petrovaradinu.

Prije koncerta održana je svečana misa koju je predvodio srijemski biskup **mons. Đuro Gašparović** uz koncelebraciju apostolskog egzarha za vjernike bizantskog obreda **mons. dr. Đure Džudžara**, i prelata začasnog kanonika **mons. Eduarda Španovića**, generalnog vikara Srijemske biskupije i dekana srijemskomitrovačkog dekanata i **dr. Ivica Čitića** profesor sa KBF-a u Đakovu i direktora Radio Marije za Srbiju te svećenika koji djeluju u župama Srijemske biskupije. Misno slavlje je bilo popraćeno pjevanjem zbora Bogoslovnog sjemeništa iz Đakova, predvođenih dirigentom prefektom Ivanom Andrićem.

Pozdravivši svećenike, redovnice i sve sudionike koncerta biskup Đuro Gašparović je rekao: „Majka Božja Tekij-

ska i Srijemska biskupija i sve naše župe raduju se ovom našem susretu. Svi se radujemo i zato smo ovamo došli pokazati tu radost jedni drugima, a isto tako zamoliti Nebesku Majku za naše potrebe i pokazati joj zahvalnost za sve što je učinila. Ovaj koncert je znak povezanosti naše crkve u ovoj godini Duhovnih zvanja koja je proglašena na Nedjelju dobrog pastira i koja traje do nedjelje Duhova 2013. godine. Znamo da su nam potrebna svećenička zvanja i u našoj Srijemskoj biskupiji i u Apstolskom egzarhatu, zato nam je drago što su nam došli bogoslovi iz Đakova koji su došli svjedočiti njihovo zvanje“.

U prigodnoj propovijedi, mons. Đuro Džudžar je rekao: „Okupili smo se u ovom svetištu u Marijinom mjesecu na koncertu, gdje ćemo moliti i pjevati Gospi Tekijskoj. Mi molimo Gospu Tekijsku i preporučamo njenom zagovoru na osobit način sva duhovna zvanja naše crkve. Ova je Marija Majka Crkve, ona će brinuti za svoje sinove i svoju crkvu i neka izmoli od svoga sina Isusa Krista snagu za sva sadašnja i buduća duhovna zvanja“.

U bogatom programu sudjelovali su: VIS „Tekije“ iz Petrovaradina, VIS „Proroci“ iz Subotice, mješoviti zbor Hrvatskog kulturnog prosvjetnog društva „Jelačić“ iz Petrovaradina, Meila Maria Tome iz Brazila – blok i traverso flauta, KUD „Vranovci-Bukovlje“ iz Hrvatske, sestre Službenice Bezgrješne Djevice Marije bizantskog obreda, Zbor Bogoslovnog sjemeništa Đakovačko-osječke nadbiskupije.

Program su vodili: **Gordana Jerković**, i kustos svetišta **Petar Pifat**, koji je istaknuo kako ovaj koncert ima „i ekumensku dimenziju, jer svaki puta, osim izvođača Katoličke crkve, ugostimo i glazbenike, najčešće zborove sestričkih nam, istočnih crkava, srpsko-pravoslavne i grkokatoličke, kao što je to do sada bio slučaj“.

Ovaj koncert organizirala je Srijemska biskupija, a sudionici su se imali prigodu upoznati sa znamenitostima Tekija.

Tomislav Mađarević

Stoljetnica rođenja Ivana Kujundžića

svećenika, književnika, bibliografa, prevoditelja

(Subotica, 2. VI. 1912 – Subotica, 24. V. 1969.)

Svećenik Ivan Kujundžić ostavio je za sobom brojne tragove, svjedočeći svojim životom u vrlo nepovoljna vremena svoju odanost Crkvi i narodu. Hrvatska zajednica u Vojvodini, napose oni koji se smatraju njegovim baštinicima, odužuje mu se u Godini velikana programima koje je potaknuo Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata u suradnji s udrugama kulture i pojedincima iz Crkve i kulture općenito.

Svećenik, književnik, bibliograf i prevoditelj Ivan Kujundžić rođen je 2. lipnja 1912. u seljačkoj obitelji Grge Kujundžića i Pauline r. Stantić na salašu, na Verušiću kraj Subotice. Osnovnu školu je pohađao u Subotici, a gimnaziju u Zagrebu, Osijeku i Subotici, a završne razrede završio je u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji kod isusovaca u Travniku. Bogoslovski fakultet je završio u Zagrebu. Biskup Lajčo Budanović zaredio ga je za svećenika 1934. godine. Bio je vjeroučiteljem u osnovnim školama i radio je u uredu Bačke Duhovne oblasti. Kao vjeroučitelj u muškoj gimnaziji u Subotici radio je od 1936. do 1941., kada je mobiliziran kao vojni svećenik Potiske divizije te je povlačeći se s vojskom dospio u zarobljenički logor u Doboju. Iste se godine vratio u Suboticu, gdje je već bila mađarska vojska koja ga je osudila na kućni pritvor. U listopadu 1941. otišao je u Zagreb i tamo radio kao korektor u Društvu sv. Jeronima. U Suboticu se vraća za Božić 1943. Neko vrijeme bio je gost biskupa Lajče Budanovića, a onda kratko vrijeme kapelan u Janoshalmi u Mađarskoj.

Nakon Drugoga svjetskog rata Kujundžić je radio kao vjeroučitelj u Državnoj muškoj gimnaziji i u Učiteljskoj školi u Subotici, ali je zbog sukoba s prosvjetnim inspektorom bio otpušten. Kraće je vrijeme bio kapelanom u crkvi sv. Terezije u Subotici, do 10. rujna 1947., kada je odveden u subotički istražni zatvor pod optužbom da je bio član grupe „čiji je cilj bio borba protiv narodnooslobodilačke borbe, protiv njenih osnovnih načela, a naročito protiv bratstva i jedinstva jugoslavenskih naroda i federativnog uređenja Jugoslavije“. Svi su članovi spomenute grupe osuđeni na vremenske kazne, a Kujundžić je osuđen na „na kaznu lišenja slobode sa prinudnim radom u trajanju od 13 godina“ računajući od dana hapšenja 10. rujna 1947., na gubitak građan-

100. GODINA VELIKANA

skih prava u trajanju od 5 godina nakon izdržane kazne.

Iako se u sudskoj presudi ne spominje konfiskacija imovine, njegova je privatna knjižnica konfiscirana i prenesena u subotičku Gradsku biblioteku. Ivan Kujundžić je bio u zatvoru u Sremskoj Mitrovici i u Nišu. Kazna mu je smanjena te se u Suboticu vraća 1954. godine kada odlazi na mjesto župnika župe sv. Roka, nakon smrti Blaška Rajića, po prijedlogu biskupa Lajče Budanovića.

Uz svoje svećeničke poslove, vršio je odgovorne dužnosti u pojedinim upravnim i organizacijskim tijelima Subotičke biskupije za vrijeme uprave biskupa Lajče Budanovića i biskupa Matije Zvekanovića. Za svoj pregalački rad dobio je najviša crkvena odlikovanja. Ivan Kujundžić iznenada je umro 23. svibnja 1969. godine, a sahranjen je 24. svibnja u obiteljsku grobnicu u Kerskom groblju u Subotici.

Na kulturnom području Kujundžić je imao iznimno važnu ulogu. Aktivno je sudjelovao u radu Subotičke matice, od 1935. do početka rata 1941. godine. Njegov doprinos je bio u organiziranju tada veoma važne priredbe pod nazivom „Razgovor“, koji se održavao svake godine početkom siječnja u čast obljetnice smrti prosvjetitelja i preporoditelja biskupa Ivana Antunovića. Bio je referent za hrvatska omladinska katolička društva i duhovnik križarskog bratstva za srednjoškolce u Subotici. Ivan Kujundžić je bio jedan od glavnih organizatora izložbe „Smotra bunjevačke prošlosti“, priređene u Subotičkoj matici 1935. godine. Sudjelovao je kao tajnik u organizaciji najveće nacionalne manifestacije, proslave 250. godišnjice seobe jedne veće grupe Bunjevaca u Bačku, održane 1936. godine.

Uređivao je *Subotičke novine* od 1935. do početka rata 1941., kada su novine prestale izlaziti. Kao izdavač i odgovorni urednik naznačen je Blaško Rajić, ali urednik je bio Ivan Kujundžić. Objavio je brojne članke o pojedinim aktual-

nim temama. Bio je članom Hrvatske kulturne zajednice, osnovane 1936., s ciljem ujedinjavanja i usmjeravanja rada svih hrvatskih društava u Bačkoj.

Prevodio je s francuskog jezika, a knjige su često bile umnožene šapirografom.

I. Kujundžić je pisao pripovijetke, većinu svojih pripovijesti je objavio u časopisu *Obitelj* (Zagreb, 1942. i 1943.), a neke u zbirci *Deran s očima* (1969.), čije objavljivanje nije doživio.

Iznimno je važan njegov bibliografski rad, napose knjige *Priilog kulturnoj povijesti bunjevačko-šokačkih Hrvata* (Subotička matica, 1946.) te *Bunjevačko-šokačka bibliografija* (Zagreb, 1969.). Istražujući dugi niz godina povijest i književne prinose, Kujundžić je skupio veoma bogat fond knjiga, časopisa i novina i osnovao 1946. godine „Bunjevačko-šokačku knjižnicu Ivana Kujundžića svećenika“. Na žalost, veći dio je konfisciran za vrijeme montiranog sudskog procesa 1948. Po povratku iz zatvora, obnavlja svoju knjižnicu.

Za istraživače je osobito važna knjiga I. Kujundžića *Izvori za povijest bunjevačko-šokačkih Hrvata* (Matica hrvatska, Zagreb, 1968.). Djelo je nepotpuno, ali daje obilje izvora za proučavanje kulturne i političke povijesti bačkih Hrvata. Njegov bibliografski rad nezaobilazan je za sve istraživače kulturne povijesti bačkih Hrvata.

Katarina Čeliković

Irig: Od Cvjetnice do krunice

Mjesec travanj započeli smo Cvjetnicom, kako u župi Irig tako i na dvije filijale, budući da je u Šatrincima slavljen sveta misa za pok. **Andriju i Ištvana Slobodu**, u Dobrodolu za pok. **Matu i Mariju Putica**. U čitanju Muke sudjelovala su djeca. Iste nedjelje na vječni počinak ispratili smo **Mariju Buzaš** (89) u Šatrincima. Na Veliki ponedjeljak, 2. travnja, u Irigu je pokopana **Margit Makra** (85), za koju je na Veliku srijedu 4. travnja služena sveta misa. Na Veliki četvrtak 5. travnja, župnik je zajedno s ostalim srijemskim svećenicima i gkokatolicima nazočio misi posvete ulja i obnovi svećenikih obećanja u Srijemskoj Mitrovici, susretu svećenika s biskupom i čestitki biskupu koju je izrekao **preč. Jozo Duspara**, zemunski dekan i župnik. Istoga dana navečer, u Irigu je slavljen Misa večere Gospodnje. Župnik **Blaž Zmaić** istaknuo je tom prilikom da se *Bog posvema duboko sagnuo, tako daleko ide Bog: Isus u našim rukama: Isus u kruhu i vinu, Isus u našoj ruci*. Na Veliki petak, 6. travnja, obavili smo pobožnost križnoga puta u filijali Dobrodol, a obredi ovoga dana obilježeni su i u filijali Vrdnik te u župi Irig. Obrede Velike subote kao i svake godine svečano smo slavili u Šatrincima, a u kasnijim satima u Irigu. U župi je obavljen i blagoslov uskrsnoga jela.

Blagdan Uskrsa svečano je proslavljen u Irigu, a u filijali Vrdnik bila je sveta misa za pokojne iz obitelji **Dujmić i Knežević**. Na Uskršni ponedjeljak, 9. travnja, nakon svete mise u Irigu, svete mise slavljen su i u filijalnim crkvama u Šatrincima i Dobrodolu. U oba mjesta služena je misa za pok. **Stevana i Katicu Novak**, u Dobrodolu za obitelj **Hajnal**, a u Šatrincima je slavljen sveta misa za obitelj **Radišić**. U vazmenoj osmini, 12. travnja, služena je u Irigu sveta misa za po-

kojne **Mijata i Milenka Ivanovića**. Kroz vazmenu osminu u Irigu održana je kulturna-jubilarna 40. smotra amaterskih kazališta Srijema FEDAS kojoj je nazočio i župnik kao član žirija publike. Po završetku uslijedilo je zajedničko druženje svih sudionika i uzvanika manifestacije.

II. vazmenu nedjelju, 15. travnja, slavimo u tri mjesta uz navještaj pravедnosti i mira i novih međuljudskih odnosa. Župnik je 18. travnja u novosadskoj Sinagogi uz mnoge uzvanike nazočio dodjeli Medalje časti Novoga Sada prof. dr. **Iliji Čosiću**, dekanu FTN u Novom Sadu. U petak 20. travnja nazočio je iriškom Domu kulture koncertu „Večer prijatelja“. Na III. vazmenu nedjelju, 22. travnja, u Vrdniku je prikazana sveta misa za pokojne iz obitelji **Trefalt, Brevak i Mišić**, uz nazočnost **s. Jasne** sa sestrom **Ružom** iz Subotice u našoj kapelici, uz poruku: *Tko želi istinito, iskreno živjeti, doživjet će Boga*. Istoga dana u Vrdniku je pokopan **Ivan Žužić** (84). Na spomendan sv. Jurja, 23. travnja, župnik uz svećenike Srijemske biskupije nazočio proslavi crkvenog goda u Golubincima i proslavi imendana dijecezanskog biskupa mons. Đure Gašparovića, koji je predvodio slavlje i propovijedao u svom rodnom selu i crkvi u kojoj je kršten. U subotu, 28. travnja, župnik je nazočio ukopu **Nikole Nikolića** (74), pravoslavne vjere. Navečer je u Vrdniku bio na promociji knjige „Vrdnik, malo putovanje kroz čudesnu istoriju Vrdnika“, autora **Željka Markovića**, novinara i publicista, rođenog Vrdničanina.

Na Svjetski molitveni dan za duhovna zvanja, 29. travnja, osobito je bilo lijepo u Šatrincima gdje je slavljen sveta misa za pokojne **Jožiku i Marišku Buzaš**. Treba spomenuti da smo se za nedjelju duhovnih zvanja pripremali kroz tri molitvena dana (dva euharistijska klanjanja i krunica). Istoga je dana obavljen i blagoslov usjeva. Srijemski biskup proglasio je u Srijemskoj biskupiji Godinu molitve za duhovna zvanja (okružnica i molitva). /f. f./

Irig: S Marijom kroz svibanj

Već prvog dana mjeseca svibnja župnik **Blaž Zmaić**, uz mjesnog pravoslavnoga paroha **o. Slavka** i monahe **Gligorija i Dositeja**, nazočio je ukopu **Gordane Babić** (80), pravoslavne vjere. Navečer istoga dana molimo prvu krunicu i slavimo svetu misu o spomendan sv. Josipa, radnika. U srijedu, 2. svibnja, župnik je nazočio sahrani župljanina **Ivana Birtića** (62), u njegovu rodnom selu Stari Perkovci (RH). Na V. vazmenu nedjelju, 6. svibnja, u Vrdniku je služena sveta misa za pok. **Zoliku Farkaša**. I ove je godine župnik bio gost na slavi Đurđevdan u pravoslavnoj obitelji **Martić**.

U subotu, 12. svibnja, na spomendan sv. Leopolda Mandića, proslavljen je zavjetni dan i dan rođenja nedavno umrlog župnika, **mons. Boška Radielovića**, začasnog kanonika, za kojega je služena sveta misa uz desetak svećenika i mnoštvo vjernika Rume, za dekanatskih župa. Sadašnji mitrovački dekan, prelat, **preč. Eduard Španović**, gen. vikar Srijema, predvodio je slavlje a propovijedao je **preč. Blaž Zmaić**, župnik iz Iriga, kao dugogodišnji suradnik i prijatelj pokojnog rumskog župnika. Istaknuo je pri tom važnost sjedinjenja svećenika s Kristom, posebice u teškoj i plodnoj službi ispovijedanja i žrtve za jedinstvo kršćana i liturgiji koja je središte svećeničkog i župničkog života a što je pokojnik posebno uživao. Na VI. vazmenu nedjelju, 13. svibnja, slavljen su svete mise u Irigu i dvije filijalne župe. Blagdan Spasova proslavili smo u župi s porukom života: *Tko ide k ljudima, na putu je u nebo!* U subotu, 19. svibnja, okupili smo na zemaljskom ispračaju od pok. **Petra Vukosavića** (69) uz riječ župnika: *kršćani su bogati jer doživljavaju Božju veličinu, imaju bogatstvo baštine-ljubav Božju iz koje stvaramo, živimo i možemo dalje dati*. U predvečerje ove subote župnik je nazočio svetoj misi i koncertu na Tekijama. VII. vazmena nedjelja, 20. svibnja, slavljen je posebno u Vrdniku za pokojne iz obitelji **Babnik** uz poruku da *daljina postaje bliska u ljubavi*. Kroz ovaj mjesec zajednica moli za zdravlje **Andreja**, sina vjernice **Mire Kapustić** iz Pule.

IVANJE

(Ivanu Kujundžiću)

Djeca su donijela stare vijence
palit će se po cesti vatre
možda i od tvojih
nedavno uvelih vijenaca
i neće znati da ti slaviš

U sumrak kad padne plavi zastor
nas neće biti kraj tvojega stola
nemamo komu više otići, sami
u svojim sobama molimo za tebe

I molitva
i ove vatre koje se pale na Ivanje
tinjaju kao dogorjele svijeće
sumorne

A ja bih htio sve da bukti
i izgara
u neugasivom plamenu ljubavi
za ovaj soj
kog si ti tako znao ljubiti

Branko Jegić

f. f.

Krizma u Mužlji

Na spomendan svetoga Dominika Savia, 6. svibnja, podijeljen je u crkvi u Mužlji sakrament Svete potvrde.

Na taj dan je bila i proslava u maloj crkvi sv. Dominika Savia. Krizmu za 61 vjernika podijelio je zrenjaninski biskup **dr. László Német** SVD, koji je i predslavio misno slavlje zajedno s mužljanskim župnikom **Stankom Tratnjekom** te kapelanom **Zoltánom Vargom**. Velika većina krizmanika bili su učenici osmoga razreda, a bilo je nekoliko i starijih. Pjevanje na misnom slavlju predvodio je omladinski pjevački i instrumentalni zbor Dominik, kojega vodi **Enikő Sándor**. U svojoj propovijedi biskup je pohvalio oce salezijance što su usprkos svih poteškoća tako dobro pripremili lijepu skupinu mladih za njihov veliki dan – primanje darova Duha Svetoga.

Na kraju svete mise o. Stanko izrekao je ocu biskupu toplu zahvalu za njegov optimizam koji uljeva u mlada srca, kao i za zalaganja oko procvata kršćanskoga života u Mužlji i u drugim banatskim župama. Poslije svete je uslijedilo zajedničko i obiteljsko slikanje te svečani ručak u internatu Emaus, gdje su uz biskupa bili pozvani domaći i zrenjaninski svećenici te ravnatelj škole **Zoltán Hallai** s profesorima krizmanika.

Janez Jelen

Blagoslov novog barjaka u Mužlji

Mužljanski vatrogasci i ove su godine 6. svibnja svečano proslavili svojega nebeskoga zaštitnika, sv. Florijana.

Prije svete mise, vatrogasci su u svečanoj procesiji noseći novi barjak ušli u crkvu gdje su u počasnoj straži stajali tijekom cijele svete mise. Salezijanac **Janez Jelen** pohvalio je u propovijedi požrtvovne vatrogasce, koji su u crkvu došli s novim barjakom vatrogasaca sa slikom sv. Florijana sa željom da se on blagoslovi. Vatrogasci su često izloženi mnogim opasnostima, naročito onima od zemaljske vatre. Stoga je propovjednik povezo tri sveca koji nisu gasili zemaljsku vatru, nego paklenu vatru te omogućili sebi i drugima ulazak u nebesku radost. Prvi od njih bio je sv. Florijan. O njemu govori predaja da je već u njegovoj mladosti na njegov zagovor prestao požar u jednoj kući. Još više borio se protiv grijeha te zablude poganstva. Drugi svetac je mali Dominik Savio, čiji imendan se po novom slavi 6. svibnja. Njemu je posvećena crkva na Mužljanskoj koloniji odnosno Peskari. Treći svetac

je bio sveti Benedikt koji se već u mladosti hrabro borio protiv zemaljske požude i pobijedio je teške napasti bacivši se u trnje. *Ovi sveci neka nas dakle čuvaju od vremenite, a naročito od vječne vatre*, poručio je don Jelen. S tom nakanom je bio blagoslovljen i novi barjak. Među nazočnima na misnom slavlju koje je prikazano za žive i pokojne vatrogasce, bili su i mladi stanovnici internata Emaus.

Janez Jelen

Sjemenišni zbor iz Đakova u Zemunu

Župljani zemunske župe „Uznesenja Blažene Djevice Marije“ iz Zemuna zajedno sa svojim župnikom **Jozom Dusparom** ugostili su 20. svibnja zbor bogoslovnog sjemeništa iz Đakova koji djeluje pod dirigentskom palicom vicerektora **Ivana Andrića**. Svetu misu predslavio je **Ivan Đurić**, rektor bogoslovnog sjemeništa u Đakovu.

U svojoj homiliji on je istaknuo kako Isus i u današnje vrijeme poziva ljude da budu njegovi apostoli. *Da bismo doista, nastavio je on, bili dostojni Isusovi sljedbenici trebamo živjeti vjeru i u doba kada nam se čini da je to lako izvodljivo ali i u doba kada je to veoma teško*. Nakon propovjedi, dva mladića koja se pripremaju za ovaj, ponekad ne tako lagan put ka svećeništvu, predstavila su se župljanima Zemuna izloživši

ukratko svoja dosadašnja iskustva. Perfektni glasovi članova zbora bogoslovnog sjemeništa učinili su ovu svetu misu doista posebno svečanom. Na samom kraju euharistijskoga slavlja, vlč. Duspara zahvalio je gostima iz Đakova na ugođaju koji su priredili te im u znak pažnje dodijelio fotografije crkve „Uznesenja Blažene Djevice Marije“. /**Danijela Lukinović**/

Svibanjska duhovna obnova za prezbitere Srijemske biskupije

U Petrovaradinu je 7. svibnja organizirana svibanjska duhovna obnova svećenika Srijemske biskupije u Svetištu Gospe Snježne na Tekijama, na kojoj su uz srijemske svećenike sudjelovali đakon Željko Štimac i svećenici grkokatolici koji djeluju u Srijemu. Duhovnu obnovu je vodio o. Karóly Harmáth, gvardijan u franjevačkom samostanu u Novom Sadu.

Duhovna obnova je održana u svjetlu Godine vjere koju je papa Benedikt XVI. najavio 11. listopada prošle godine i Godine svećeničkoga i redovničkog poziva u Srijemskoj biskupiji. Nakon molitve, nazočne je pozdravio **Berislav Petrović**, župnik u Novom Slankamenu i povjerenik Srijemske biskupije za trajnu duhovnu svećeničku izgradnju. Voditelj Harmáth u svom izlaganju je pozvao svećenike da zajednički razmišljaju o nekim krepostima u svećeničkom životu i pastoralnom župničkom radu. Govorio je o svećeničkom životu po

zauzetosti, skromnosti, poniznosti i zajedništvu u djelovanju na razini biskupije. Govoreći o skromnosti i poniznosti, o. Harmáth je pozvao svećenike da svom svećeničkom životu i župničkom djelovanju pristupaju kao oni koji za svoj rad ne traže niti očekuju hvalu nego rade na slavu Božju i dobro povjerenih im vjernika za koje se brinu. Duhovna obnova je nastavljena, nakon prigode za svetu ispovijed, molitvom u crkvi Gospe Snježne i razmjenom iskustava u pastoralnom župničkom djelovanju. /**Tomislav Mađarević**/

Druga duhovna obnova na Tekijama

Po preporuci Papinskog vijeća za promicanje nove evangelizacije, na Tekijama u Srijemskoj biskupiji u svetištu Gospe Snježne 5. i 6. svibnja održana je po drugi put duhovna obnova na temu „Uloga Crkve u društvu“.

Duhovnu obnovu je predvodio vlč. Dragan Muharem, svećenik Subotičke biskupije, prefekt u sjemeništu Paulinum u Subotici, predavač na Teološko-katehetskom institutu i urednik lista *Zvonik*. Program duhovne obnove u subotu sastojao se od pobožnosti Gospi Tekijskoj i Svete mise. Svetu misu slavio je vlč. Dragan Muharem uz koncelebraciju svećenika petrovaradinskog dekanata. Prigodnom propovijedi

vlč. Dragan Muharem je potaknuo sve prisutne na traženje Boga, te istaknuo: *Novom evangelizacijom želi se potaknuti u ljudima da se ponovno vidi Božje lice na njima. Isusova želja je da čovjek ponovno postane susret s Bogom. Kroz ovu evangelizaciju Isus nam govori da unesemo Boga u sve odnose između ljudi, u svoje obitelji, u svoje radno mjesto, u svoje društvo*, rekao je vlč. Dragan.

Nakon svete mise pristupilo se euharistijskom klanjanju koje su uzveličali mladi pjevači Petrovaradinskog dekanata. Program drugoga dana duhovne obnove u nedjelju sastojao se od pobožnosti Gospi Tekijskoj i svete mise. Nakon mise bilo je predavanje sa temom „Uloga Crkve u društvu“, s posebnim osvrtom na sudjelovanje vjernika katolika u politici i društvenim aktivnostima. /**Tomislav Mađarević**/

vlč. Dragan. Nakon svete mise pristupilo se euharistijskom klanjanju koje su uzveličali mladi pjevači Petrovaradinskog dekanata. Program drugoga dana duhovne obnove u nedjelju sastojao se od pobožnosti Gospi Tekijskoj i svete mise. Nakon mise bilo je predavanje sa temom „Uloga Crkve u društvu“, s posebnim osvrtom na sudjelovanje vjernika katolika u politici i društvenim aktivnostima. /**Tomislav Mađarević**/

Otvaranje Godine svećeničkoga i redovničkog poziva u Srijemskoj biskupiji

U nedjelju Dobroga Pastira, 29. travnja, u katedrali-manjoj bazilici u Srijemskoj Mitrovici svečano je proslavljen molitveni dan za duhovna svećenička i redovnička zvanja, župni dan ministranata i otvorena je Godina svećeničkoga i redovničkog poziva u Srijemskoj biskupiji.

Misno slavlje je predvodio srijemski biskup **mons. Đuro Gašparović**, a suslavili su prelat i začasni kanonik **mons. Eduard Španović**, župnik, dekan i generalni vikar i vlč. **Mario Paradžik**, župni vikar i povjerenik za pastoral ministranata i za duhovna zvanja Srijemske biskupije.

U prigodnoj homiliji biskup Gašparović je pročitao Proglas otvorenja Godine svećeničkoga i redovničkog poziva u

Srijemskoj biskupiji, koji su čitali i svećenici na misnim slavljenjima u župama. U Proglasu je biskup naglasio da je Isus Krist, Bog i čovjek, ušao u stvarnost ljudske povijesti. *Svaki vjernik, rekao je biskup Gašparović, u odazivu i vjernosti temeljnom pozivu, koji izvire iz krštenja, ostvaruje poslanje Crkve. Da bi Crkva danas bila bogatija mnogovrsnim službama, želimo i mi u našoj Srijemskoj biskupiji posebnu pozornost posvetiti molitvi i promicanju svećeničkoga i redovničkog poziva. Stoga, dok budemo obilježavali Godinu vjere, koju je papa Benedikt XVI. najavio, razdoblje od nedjelje Dobroga Pastira, 29. travnja 2012. do Duhova, 19. svibnja 2013. u našoj biskupiji proglašavam Godinom svećeničkoga i redovničkog poziva, zaključio je biskup Gašparović.*

Slavlje Dana ministranata je nastavljeno nakon svete mise zajedničkim ručkom, koji župnik upriliči svake godine u nedjelju Dobrog Pastira, te druženjem uz razgovor.

ničkim ručkom, koji župnik upriliči svake godine u nedjelju Dobrog Pastira, te druženjem uz razgovor.

Tomislav Mađarević

Novi blaženici Katoličke Crkve

Papa Benedikt XVI. primio je 10. svibnja pročelnika Kongregacije za proglašenje svetih kardinala Angela Amata i ovlastio Kongregaciju da objavi dekrete za proglašenje 39 novih blaženika i 12 novih časnih slugu Božjih, od koji su

brojni mučenici.

Papa je osim toga na cijelu Crkvu proširio liturgijski kult u čast sv. Hildegarde iz Bingena, njemačke benediktinke koja je živjela u XII. stoljeću, upisavši je u popis svetaca. Njemačka je mističarka u Crkvi štovana kao svetica, premda nikada nije završen proces za njezino proglašenje svetom, Papa ju je sada uvrstio u popis svetih, a 2010. godine joj je na općim audijencijama posvetio dvije

kateheze. Među novim blaženicima su i franjevački časni brat Tommaso da Olera, te Maria Troncatti, misionarka u Ekvadoru, kao i Federico Bachstein s trinaest drugova mučenika, koje su luterani pogubili u Pragu, španjolski svećenik Giovanni Martinez te dvadeset redovnika i jedan laik koji su u španjolskom građanskom ratu pogubljeni iz mržnje prema vjeri. Mučenička smrt priznata je Odoardu Focheriniju koji je preminuo u koncentracijskom logoru u Hersbrucku, u Njemačkoj. Blaženima će biti proglašene i Maria Bolognesi, te Rachele Ambrosini. /IKA/

Kardinalu Bozaniću dodijeljen počasni doktorat Sveučilišta u Zagrebu

Počasni doktorat Sveučilišta u Zagrebu (*doctor honoris causa*) zagrebačkom nadbiskupu kardinalu Josipu Bozaniću dodijeljen je 18. svibnja u auli Rektorata Sveučilišta u Zagrebu.

Sveučilište u Zagrebu dodijelilo je počasni doktorat kardinalu Bozaniću, zagrebačkom nadbiskupu i Velikom kancelaru Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, za iznimne doprinose u izgradnji humanijeg društva, promicanju teoloških, humanističkih i društvenih znanosti, dostojanstva ljudske osobe, kulture dijaloga i u afirmaciji hrvatske vjerske i kulturne baštine u Europi i u svijetu.

Svečanost dodjele počasnog doktorata započela je uvodnim govorom rektora Sveučilišta u Zagrebu prof.

dr. Alekse Bjeliša. On je istaknuo kako se ovim provodi odluka kojom se svečano promovira gospodin Josip Bozanić u 95. počasnog doktora Sveučilišta u Zagrebu. „Danas dodjeljujemo počasni doktorat čovjeku koji ispisuje jedan od najznačajnijih tragova u modernoj povijesti hrvatskoga naroda i Republike Hrvatske, koji je i riječima i djelima mnogostruko pridonio modernom razvoju našeg Sveučilišta, i koji je tako na najbolji način uvijek ponovno, iskazivao privrženost svojoj Almae matri“, rekao je rektor Bjeliš. /IKA/

Priopćenje Komisije HBK „Iustitia et pax“

U razmatranju aktualnih pitanja u hrvatskom društvu Komisija je izrazila zabrinutost zbog poskupljenja energenata, komunalnih pristojbi, a posebno vode, koja je osnovni uvjet života.

Komisija podsjeća da se u svojim dosadašnjim izjavama zauzimala za besplatni socijalni minimum zbog, s jedne strane neodvojivosti pristupa vodi od osnovnog ljudskog prava na život, a s druge strane upravo zato što Hrvatska pripada krugu zemalja s najbogatijim vodnim zalihama.

Komisija, nadalje, izražava neslaganje s javnim umanjivanjem simboličke vrijednosti Bleiburga kao simbola stradanja hrvatskoga naroda od strane komunističkog terora na kraju II. svjetskog rata i u vrijeme poraća. Takvim se postupcima zbunjuje hrvatska javnost, kao što je to slučaj i kod promjena obilježavanja državnih blagdana, a što ima za cilj brisanje povijesnog pamćenja hrvatskog naroda. /IKA/

IV. kongres bogoslova Crkve u Hrvata

U subotu 12. svibnja u konkatedralnoj crkvi sv. Petra u Splitu održan je IV. kongres bogoslova Crkve u Hrvata.

Na susretu pod geslom „Ne izabraste vi mene nego ja izabrah vas!“ okupilo se oko 300 bogoslova i njihovih odgojitelja iz Đakova (Bogoslovno sjemenište), Zagreba (Nadbiskupsko bogoslovno sjemenište i Grkokatoličko sjemenište), Pule (Biskupijsko-misijsko sjemenište „Redemptoris Mater“, Rijeke (Bogoslovno sjemenište „Ivan Pavao II.“), Sarajeva (Vrhbosansko bogoslovno sjemenište i Nadbiskupijsko misijsko sjemenište „Redemptoris Mater“) i iz Splita (Centralno bogoslovno sjemenište, franjevački bogoslovi provincije Prevetog Otkupitelja i isusovački novaci).

Pozdravivši bogoslove sa svih strana Hrvatske i iz Bosne i Hercegovine, nadbiskup Barišić istaknuo je da su takvi susreti ohrabrenje na njihovu putu i poticaj na ustrajnost u duhovnom pozivu.

Program se potom nastavio u Nadbiskupskom sjemeništu u Splitu predstavljanjem bogoslovija. Bogoslovno sjemenište je ustanova koja skrbi o odgoju i obrazovanju svećeničkih kandidata. Međutim, sjemenište su i ljudi koji u njemu žive: bogoslovi te poglavari (rektor, vicerektor, duhovnik i ekonom), koji se o tom životu i odgoju brinu. Nakon ručka,

u poslijepodnevnom satima uslijedila su sportska natjecanja i razgledavanje grada, a cjelodnevni program završen je večernjom molitvom u splitskoj katedrali Sv. Dujma i zabavnim programom u dvorištu Bogoslovijske škole.

Bogoslovi i njihovi odgojitelji bili su smješteni po splitskim župama, gdje su u nedjelju 13. svibnja animirali misna slavlja. /IKA/

Nigerija: Najmanje 15 ljudi je ubijeno u sveučilišnom kampusu

Nepoznati počinitelj izveo je 29. travnja teroristički napad na sudionike katoličke mise na najvećem sveučilištu u Nigeriji u gradu Kano.

Stari dio sveučilišnog kampusa potresla je eksplozija i začula se pucnjava, izvijestile su međunarodne novinske agencije. BBC izvještava da je najmanje 15 vjernika poginulo, a više ih je ranjeno. Cilj napada nepoznatog počinitelja bili su katolički studenti u Sveučilišta Bayero koji se svake nedjelje okupljaju na bogoslužju. Policija intenzivno traga za napadačem, a još nitko nije preuzeo odgovornost za napad. Sumnja se pak da je napadač član skupine ekstremnih islamista Boko Haram.

Nigerija je najnapučenija afrička zemlja. Polovina stanovništva su muslimani, a kršćani čine oko 48 posto stanovnika i žive uglavnom na jugu zemlje. /IKA/

Bojkot uspio: Pepsi u istraživanju novih okusa neće više koristiti stanice abortiranih beba

Bojkot proizvoda američke prehrambene korporacije Pepsi zbog njezinog korištenja stanične linije razvijene iz abortirane bebe u testiranju novih proizvoda potpuno je uspio.

Uprava korporacije objavila je kako biotehnička tvrtka Senomyx više neće koristiti spornu staničnu liniju HEK-239 kada bude testirala nove okuse za svoje proizvode. „Senomyx neće više koristiti stanične linije koje su razvijene iz ljudskog embrija ili fetusa za testiranje novih okusa naših proizvoda“, priopćio je u pismu Boykas i dodao kako je tvrtka „cijelu stvar shvatila vrlo ozbiljno“, te objavila priopćenje u kojemu se obavezala da više nikada u istraživanjima na svojim proizvodima neće koristiti stanične linije razvijene iz ljudskog embrija ili fetusa.

„Oduševljeni smo odlukom PepsiCo. Njezina uprava shvatila je kako mora slušati svoje potrošače i donijela je pravu i mudru odluku“, rečeno je u komentaru američkih pro-life udruga čiji su članovi i simpatizeri sudjelovali u bojkotu. Naglašeno je kako Senomyx na raspolaganju ima moralno prihvatljivije stanične linije, one razvijene iz tkiva životinja, te kako s njima može imati jednako dobre rezultate. /IKA/

„Padre Bicikl“ i dalje u potrazi za potrebnima

„Padre Bicikl“ unatoč svoje 93 godine i dalje neumorno kruži ulicama El Pasa u potrazi za potrebnima.

Padre Harold Rahm, isusovac, već davno je shvatio koliko je važno biti blizak s narodom. Ovih dana u El Pasu, na svojoj prvoj postaji u Teksasu, inače njegovom mjestu rođe-

nja, p. Harold slavi mise po tvornicama i firmama, tamo gdje ljudi rade, moli krunicu po ulicama grada i nastavlja zdušno svoj rad sa siromašnima. Jednostavno se vozi na biciklu, priča s ljudima, igra se s djecom na ulici, muči se odvrćajući mlade iz raznih uličnih bandi. „Uvijek tamo gdje su ljudi“, kaže. Zadnjih godina u El Pasu ga zovu „Padre Bicikl“.

No još prije 15-ak godina El Pasom su vladale ulične bande mladih pa je p. Harold radio po školama te je vremenom, sa svojim suradnicima, osnovao klub i centar za mlade.

Zadnjih pedesetak godina p. Harold se koristi vrlo prokušanim i uspješnim načinima zbližavanja i prihvaćanja odbačenih, siromašnih, drogiranih i mladih koji su se predali očaju. „Padre Bicikl“ je ovih dana napunio 93 godine, a još uvijek provodi vrijeme držeći i duhovne vježbe, pomažući tako ljudima naučiti moliti, meditirati, pomažući im kako da pronađu put do Boga.

„Ma samo pokušavam činiti moj mali djelić“, kaže, „u služenju siromašnima i svima koji su u potrebi, bilo materijalnoj, bilo duhovnoj.“ /bitno.net/

Muftija Saudijske Arabije: Sve kršćanske crkve na Arapskom poluotoku treba porušiti

Indijski kršćani osuđuju izjavu velikoga muftije Saudijske Arabije o tome da valja porušiti sve kršćanske crkve na Arapskom poluotoku.

Sveopće indijsko kršćansko vijeće navodi da u zemljama na Arapskom poluotoku ima gotovo tri i pol milijuna ljudi koji su došli iz Indije i Filipina i mnogi su od njih kršćani. I nije riječ tek o radničkom stanovništvu nego ima i stručnjaka na svim područjima, od tehnike do medicine. /rv/bitno.net/

Izdanja

Sam, ali ne osamljen

Knjiga Wunibalda Müllera u izdanju Teovizije

Reci zbogom strahu

Knjiga psihoterapeuta i duhovnika Wunibalda Müllera u izdanju Teovizije

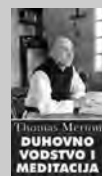
Dokument HBK o apostolatu laika

Pastoralne smjernice za apostolat vjernika laika u Crkvi i društvu u Hrvatskoj objavljen je u nakladi Glasa Koncila.

Duhovno vodstvo i meditacija

Knjiga Thomasa Mertona u izdanju Kršćanske sadašnjosti

2012. – Godina stoljetnih obljetnica hrvatskih velikana u Vojvodini

150. obljetnica rođenja

Ante Evetović Miroljub

Franjevac, svećenik, pjesnik, lektor filozofije i crkvene povijesti Ante Evetović Miroljub rođen je 12. lipnja 1862. u Aljmašu. Otac Dano Evetović „Grujin“ i majka Imerka Antunović imali su trinaestero djece, od kojih je Miroljub rođen kao šesti. Na krštenju dobiva ime Franjo, a ime Antun nosi od stupanja u franjevački red te ga zadržava i nakon prelaska u svjetovne svećenike.

Nakon završene osnovne škole u rodnom mjestu, isusovačku gimnaziju završio je u Kalači i stupio, prema preporuci biskupa Antunovića, u franjevačku provinciju sv. Ivana Kapistrana 1881. Novicijat je proveo u Beču, a studirao je filozofiju u Vukovaru i Fedvaru (mađ. Dunaföldvár) te bogoslovlje u Baji, gdje je 1886. zaređen za svećenika. Mladu misu imao je u rodnom Aljmašu.

Kao mlad i obrazovan svećenik, najprije postaje lektor filozofije u Fedvaru, a zatim je u Baji profesor crkvenog prava i povijesti. God. 1897. izabran je za gvardijana franjevačkog samostana u Baji, ali je 1899. istupio iz franjevačkog reda te postao svjetovni svećenik Pečuške biskupije. Tako je najprije postao kapelanom u Eragu (mađ. Egerág), malenu baranjskom mjestu, a 1900. prelazi u Slavoniju. Ondje je isprva kapelan u Valpovu, sljedeće godine župnik u Veliškovcima, a od 1902. do 1912. u Harkanovcima. U Valpovo prelazi 1912., gdje je župnik do svoje smrti, 24. veljače 1921. Pokopan je na valpovačkom groblju.

U književnosti se javio 1884. kao bogoslov i za četrdesetak godina svojega djelovanja ostavio je dubok trag u hrvatskoj književnosti u ugarskom Podunavlju. Njegova lirika ima i preporodnu notu, uočio je važnost materinskoga jezika i pripadnosti hrvatskomu narodu. Pjesme je pisao hrvatskim književnim jezikom, ali je do kraja života ostao vjeran zavičajnomu govoru, ikavici. Stekao je izvrsno obrazovanje, govorio je nekoliko jezika (njemački, francuski...) i sam je sudjelovao u društvenom životu. U Osijeku je 1909. bio jedan od osnivača Kluba hrvatskih književnika i umjetnika.

Objavljivao je pjesme u *Nevenu* i u kalendaru *Subotička Danica*, u *Subotičkim novinama* te u hrvatskim književnim časopisima, kao što su *Vienac*, *Smilje*, *Kolo* Matice hrvatske, *Prosvjeta*, *Narodna obrana*, *Jeka od Osijeka*, *Hrvatski branik*. Iako je važniji kao lirski pjesnik, napisao je i četiri epske pjesme. Pod pseudonimom Miroljub ulazi u hrvatsku preporodnu književnost, pokazujući izrazito pjesničko umijeće. Svojom poezijom postao je prvi pjesnik među bačkim Hrvatima koji se za života etablirao pišući hrvatskim književnim jezikom te s njime počinje suvremena povijest bunjevačke književnosti.

Klub hrvatskih književnika i umjetnika u Osijeku otkrio mu je 1931. spomen-ploču na župnom dvoru u Valpovu. U sklopu proslave 250. obljetnice doseljenja veće skupine Bunjevaca u Bačku u Subotici mu je 1936. podignuto poprsje, rad Ivana Meštrovića. Uklonjeno je nakon uspostave mađarske vlasti 1941., a 1996. vraćeno je na isto mjesto u park kod katedralne crkve. Od tada aljmaški Hrvati svake godine početkom lipnja priređuju Spomen-dan Miroljuba Ante Evetovića.

100. obljetnica rođenja

Balint Vujkov

Književnik, sakupljač narodne književnosti Hrvata, kulturni djelatnik Balint Vujkov rođen je 26. svibnja 1912. u siromašnoj obitelji krojača Franje Vujkova i majke Jelene, rođ. Poljaković Kovačev. Završivši Pravni fakultet, kao pravnik zaposlio se u jednoj banci u Subotici, a zatim radi kao odvjetnički pripravnik u više subotičkih odvjetničkih kancelarija sve do 1944. godine. Sa svojim prijateljima pokrenuo je 1932.

književni časopis *Bunjevačko kolo*, koji je izlazio tri godine.

Za vrijeme Drugoga svjetskog rata ilegalno surađuje s narodno-oslobodilačkim pokretom u ovom kraju, zbog čega je uhićen je od okupatorske vlasti i poslan na prisilni rad, otuda u kažnjeničku četu, a kraj rata i oslobođenje dočekao je u jednom nacističkom logoru u Austriji. Po povratku u Suboticu uključio se u politički i kulturni rad. Postao je urednikom subotičkog dnevnog lista *Slobodna Vojvodina*, a 1948. godine i novina *Hrvatska riječ*. Od veljače 1949. jedan je od vodećih ljudi i organizatora Saveza kulturno-prosvjetnih društava u Subotici, ali je dobio otkaz zbog sukoba oko uvođenja hrvatskog jezika u pojedine škole (1953.).

Potom je radio kao odvjetnik, a od 1966. do 1973. bio je sudac Okružnog suda u Subotici. Tada je u sklopu poznatih političkih zbivanja s grupom hrvatskih intelektualaca uklonjen iz javnog života. Oduzeta mu je putovnica i prije

vremena je umirovljen. Nije mogao putovati i nastaviti sakupljanje narodnih pripovijedaka u susjednim zemljama (Mađarska, Rumunjska). Tek 1986. godine objavljena mu je zbirka bunjevačkih narodnih pripovijedaka *Jabuka s dukatima*. Nedugo nakon toga Balint Vujkov je iznenada umro 23. travnja 1987. u svojoj 75. godini.

Svojim sakupljačkim radom, objavljivanjem bunjevačkih narodnih „pripovijedaka“, koje je uvijek stavljao u okvir sveukupnog hrvatskog narodnog stvaralaštva, otrgnuo je od zaborava narodnu književnu baštinu. Objavio je više od 10 knjiga pripovijedaka Hrvata iz Vojvodine, Mađarske, Rumunjske, Slovačke, Austrije, Češke, Kosova.

Objavio je i zbirku poezije *Pupoljci* (1934) s Franjom Bašićem i Blaškom H. Vojnićem, bajku *Cviće i kamen* (1938.), novelu *Dva borca* (1947.), knjigu *Bajka o mravljem caru* (1953), knjigu pripovijesti *Prašina po dugama* (1971).

Njemu u čast Hrvatska čitaonica 2002. godine pokreće književnu priredbu Dane Balinta Vujkova, dane hrvatske knjige i riječi, čiji je temeljni cilj valorizacija bogate Vujkovljeve zaostavštine i očuvanje ikavice, narodnog govora bačkih i srijemskih Hrvata.

1. GODINA
VELIKANA

27. 05. 2012.

Duhovi

Dj 2,1-11;
Ps 104,1.24. 29-30. 31.34;
1 Kor 12,3b-7. 12-13;
Iv 20,19-23

U samom središtu Isusova nauka i djelovanja nalazi se oprostjenje grijeha. On je navijestio buduće Očevo kraljevstvo kao kraljevstvo milosrdne ljubavi. Svojom savršenom žrtvom na križu otkupio nas je od grijeha, učinivši tako da pobijede milosrđe i ljubav. Ta pobjeda nije izbrisala pravednost, nego se upravo po njoj dogodila. Dolikovalo je da Krist Gospodin ispuni svu pravednost, a vrhunac toga ispunjenja jest njegova uskrсна pobjeda.

U zajedništvu sa Sinom Otac šalje Duha upravo na oprostjenje. To oprostjenje se u Crkvi dobiva po sakramentima krštenja i pomirenja. To oprostjenje jedni drugima darujemo raznim gestama kršćanskog života. Slanjem Duha Svetoga Crkva je dobila veliku zadaću, poslanje, da spasenje pruži svim narodima. To poslanje se, u duhu Pedesetnice, uvijek obnaša u milosrđu i s radošću. To su znaci nazočnosti Krista Spasitelja, koji nam je poslao Duha Svetoga i po Njemu zauvijek ostaje s nama.

3. 06. 2012.

Presveto Trojstvo

Pnz 4,32-34. 39-40;
Ps 33,4-5. 6.9. 18-19. 20.22;
Rim 8,14-17;
Mt 28,16-20

Univerzalnost poslanja Crkve Novi zavjet temelji u posebnom odnosu koji uskrsli Krist ima sa svakim čovjekom. Evanđelje treba biti naviješteno svakom čovjeku, jer Isusovo spasiteljsko djelo je na spasenje svega svijeta. On je od Oca dobio svu vlast na nebu i na zemlji, jer je sve do smrti vršio Očevu volju. Tako nam je otvorio put ka punini života. Iz toga proizlaze karakteristike univerzalnog poslanja Crkve. *Snaga* koja prožima to poslanje je Duh Sveti kojeg je uskrsli Krist obećao i predao apostolima, kao načelo novoga života. Taj novi život treba biti naviješten i posredovan svakom čovjeku. *Sadržaj* tog poslanja je nasljedovanje Krista, poslušnost evanđelju, obdržavanje Njegovih zapovijedi, krsno prijanjanje životu Presvetoga Trojstva, napuštanje bezbožnog načina života, u molitvi i prihvaćanju otpuštenja grijeha. *Nada* koja podupire misijare u njihovim poteškoćama i mukama jamči da je Isus s njima sve do svršetka svijeta.

10. 06. 2012.

10. nedjelja kroz godinu

Post 3,9-15;
Ps 130,1-2. 3-4. 5-6. 7-8; 2
Kor 4,13-5,1; Mk 3,20-35

Isusovo djelovanje nije razumljivo ni njegovim najbližima. Ne razumiju ni njega ni ono mnoštvo koje se oko njega gura kako bi ga vidjelo, slušalo i eventualno doživjelo kakvo čudo. Sve to pismoznanci pokušavaju iskoristiti za sebe, optužiti Isusa da djeluje po poglavici đavolskom. Ne zanima njih načelo Njegova djelovanja, nego ga se žele riješiti. To Njegovo okupljanje naroda im ne odgovara. Uznemiruju ih Njegove prozivke. Njihova vjerodostojnost je sve više upitna. Namjesto da se preispitaju, lakše im je tražiti načina kako da Ga se riješe. Isusova rodbina također nailazi na poteškoće u prihvaćanju Njegova djelovanja. Što će biti ako i njih počnu prozivati zbog Njega? Pred sličnim dvojabama se nalazi svatko od nas kad Isusovo djelovanje u našim životima izaziva pomutnju. Ukoliko smo na putu dobra te slušamo Njegovu riječ, onda se nemamo čega strašiti. No, ako smo u grijehu, s pravom se osjećamo uznemirenim. Pripadati velikoj Isusovoj obitelji, Crkvi, uvijek iznova zahtijeva slušanje Njegove riječi, jer jedino tako iznova doživljavamo kako smo Njegova braća i sestre.

17. 06. 2012.

11. nedjelja kroz godinu

Ez 17,22-24;
Ps 92,2-3. 13-14. 15-16; 2
Kor 5,6-10; Mk 4,26-34

Jednom posijano u ljudskom srcu, kraljevstvo Božje raste samo. To Božje čudo veće je i ljepše od čuda rasta jedne biljke. To Božje čudo tajnovitije je od tajne rasta i preobražaja djeteta u odraslog čovjeka. Rast kraljevstva Božjeg ne ovisi od ljudskih snaga, već ih nadilazi. Ustvari, ono u sebi ima vlastitu snagu rasta. Ovo je poruka nade! Uzimajući u obzir samo ljudske snage, mogli bismo sumnjati u pobjedu Kraljevstva. Ono nailazi na toliko prepreka: ovdje je odbijeno, ondje prezreno, na mnogim mjestima potpuno nepoznato. Čak i mi sami, svojim grijesima i bezvoljnošću, bivamo zaprekama u ostvarivanju kraljevstva Božjeg. Stoga nam je utješno znati da polagano – logikom koja nije ova ljudska – ritmom koji nam djeluje presporim, Božje kraljevstvo ipak raste. Zato svaki dan s nadom u molitvi trebamo ponavljati: *Dodi kraljevstvo tvoje!* Potrebno je njegovati strpljivost, poput strpljivosti sijača koji ne može ubrzati dolazak časa žetve. Nadasve je potrebno moliti za pouzdanje kako ne bismo sumnjali u stvarnost Božjeg djelovanja u svijetu i u našim srcima. Isus nam ovo govori jer zna za našu opasnost da izgubimo strpljenje, da se obeshrabrimo, da napustimo put i zaustavimo se. Nisu nam poznati ni dan ni čas našeg ulaska u Kraljevstvo. Žetva nam se možda čini još jako dalekom. No, vrijeme prolazi, a naša žetva može biti već danas: zato budimo spremni.

10. svibnja

Blaženi Ivan Merz

(* 16. prosinca 1896. + 10. svibnja 1928.)

- Odgojen u liberalnom duhu ● na vojnoj akademiji ● ratovao u Italiji ●
- studirao književnost u Beču i u Parizu ● profesor francuskog jezika ● doktor znanosti ●
- vođa katoličke mladeži ● dnevno se ispovijedao ● strpljiv u trpljenju ●
- svjedok, uzor, zaštitnik, primjer i suputnik mladića i djevojaka ● zaštitnik profesora ●
- zaštitnik katoličkih laika ● zaštitnik katoličkog tiska ●

Blaženi Ivan Merz se rodio u Banjoj Luci, 16. prosinca 1896. godine. Odgajan je u liberalnoj sredini. U rodnom je gradu maturirao 1914. godine. Tri je mjeseca proveo na vojnoj akademiji, studirao je u Beču, sudjelovao je u Prvom svjetskom ratu na talijanskom bojištu od 1916. do 1918. godine. U tim teškim godinama je kroz trpljenje i nevolje doživio obraćenje Bogu. Nakon rata, 1919. godine nastavio je studij književnosti u Beču, i od 1920. do 1922. godine na pariškoj Sorboni i na Katoličkom institutu. Kao student Ivan je živio svetačkim životom. Kroz molitvu i liturgiju sve se više približavao Bogu dok vjera nije posve prožela život marljivog studenta. Svojoj je majci napisao: „Katolička vjera je moje životno zvanje“. Nakon završenog studija u Parizu, Ivan je od 1922. godine preuzeo dužnost profesora francuskoga jezika i književnosti na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji. Ivan je doktorirao na Zagrebačkom sveučilištu disertacijom na francuskom jeziku, a pisao je o utjecaju liturgije na francuske pisce.

Njegov je život obilježila duboka meditacija. Razmišljanjem, studijem, a osobito kroz ratne patnje, Ivan je došao do spoznaje Boga i istinitosti kršćanske vjere. Položio je zavjet vječne čistoće, kako bi se na taj način posve darovao Kristu. Osim profesorskoj službi, Ivan je puno slobodnog vremena posvetio odgoju mladeži. Da bi postigao taj svoj cilj, organizirao je *Hrvatski orlovski savez*. Tom je savezu dao geslo *Žrtva – Euharistija – Apostolat*. Neumorno je riječju i pisanjem oduševljavao mlade i odrasle za Krista i Crkvu. U Hrvatskoj se, i njegovom zaslugom, raspalsao živ i plodan liturgijski pokret, sve to kako bi novim katoličkim duhom obuhvatio široke slojeve društva, da se uključe u obnovu Crkve. Potaknut inicijativom pape Pija XI., Ivan je organizirao Katoličku Akciju. Iskreno je volio Crkvu, a bio joj je odan iz dubine svoje duše. Sličnu je odanost pokazivao i prema papi. Te svoje dvije ljubavi je

širio među mladima i svim vjernicima u Hrvatskoj. Ivan je bio iskreni štovatelj presvete Euharistije. Radi njegove velike zauzetosti u apostolatu i kler i laici su ga smatrali „stupom Crkve“ u Hrvatskoj.

Ivan je puno pisao u katoličkom tisku. Zato njegovi članci i studije spadaju u dragocjenu duhovnu baštinu. Njegovo je pisanje bilo izvor nadahnuća za naraštaje koji će doći. Tako Ivan i danas oduševljava i nadahnjuje. Namjeravao je osnovati svjetovni institut (zajednicu laika koji bi radili za Krista i Crkvu). Njegova je zamisao nadahnula Maricu Stanković, koja je osnovala žensku Zajednicu suradnica Krista Kralja, kao prvi laički institut Bogu posvećenih osoba u Hrvatskoj. Ivan Merz je bio čovjek žive vjere, iskrene molitve, samoodricanja, dnevne Pričesti. Puno je vremena provodio u klanjanju pred Presvetim Oltarskim sakramentom. Ivan je bio velik i u trpljenju. Resila ga je široka

naobrazba. Do kraja je bio bliz ljudima, a svakom je čovjeku iskazivao kršćansku ljubav.

Ivan Merz je bio svjestan da će mlad umrijeti. Umro je u Zagrebu, 10. svibnja 1928. godine u dobi od 32 godine. Živio je i umro na glasu svetosti. Njegov svetački primjer i žrtva života donijeli su obilne plodove, jer su mnogi mladi nastavili ostvarivati njegovu duhovnu baštinu. Njegovo ime značilo je program života i rada brojnim mladim kršćanima. O tome svjedoči i natpis s vijenca koji su mu mladi postavili na grob: „Hvala ti, orle Kristov, što si nam pokazao put k suncu“. Koliko je Ivanova žrtva bila draga i ugodna Bogu, vidjelo se i poslije njegove smrti. Tisućama mladih postao je uzor i ideal kršćanskog života. Grob mu se nalazi u Bazilici Srca Isusova u Zagrebu, kamo je posljednjih šest godina života svakodnevno odlazio na svetu Misu i svetu Pričest. Brojne milosti i uslišanja dogodile su se po njegovu zagovoru.

Blaženi papa Ivan Pavao II. proglašio je Ivana Merza blaženim u Banjoj Luci 22. lipnja 2003. godine. Tom prilikom je sveti otac Ivan Pavao II. rekao i ove riječi: „Njega vam dajem kao svjedoka Kristova i zaštitnika, ali istodobno i suputnika na putu u vašoj povijesti... On će od danas biti uzor mladeži, primjer vjernicima svjetovnjacima... Ime Ivana Merza za čitav jedan naraštaj mladih katolika značilo je program života i djelovanja. Ono to mora biti i danas!“

Govori vam Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić

Isuse i Marijo, u mom srcu zidajte sebi stan...

Piše: o. Ante Stantić, OCD

Kada govori i piše o Majci Božjoj, Sluga Božji o. Gerard neprestano s Marijom povezuje Isusa, „druži se s Isusom i Majkom“. Istodobno, dok se on osobno „druži s Isusom i Majkom“, definira smisao toga „druženja“. Cilj mu je potaknuti svoje slušatelje da po njegovim uputama osmisle svoje štovanje Isusa i Marije. Njegova je posebna želja da Isus i Marija zajedno „zidaju svoj stan“ u njegovoj duši i u dušama vjernika kojima se obraća u svojim propovijedima ili drugim rukopisima.

Da bi Isus i Marija „zidali svoj stan“ u njegovoj duši, i u dušama vjernika, on najprije moli da mu Majka Božja ispri milost jednostavnosti: „Majko. Ti si već našla milost. Daj meni od te milosti. Ako hoću milost moram imati prostost (jednostavnost)“¹.

Da bismo razumjeli značenje navoda, važno je shvatiti značenje riječi: „prostost, jednostavnost“. Smisao „jednostavnosti“ već je poznat čitateljima *Zvonika*. To je sloboda od sebičnosti. Kako je „sebičnost“ za njega sinonim oholosti, po učenju njegova učitelja Ivana od Križa, koji upozorava da je „sebičnost“ uvijek „u zasjedi“ i da često uspijeva „zavesti“ kršćanina. Da bismo Isusu i Mariji dozvolili „zidati stan u srcu“, prvi čin je čin „poniznosti“. „Poslije pogreške treba se poniziti jer je sebičnost slijepost“².

Od „sebičnosti“ se ne možemo othrvati samo svojim razumskim i voljnim snagama. Stoga je potrebno moliti za milost, za snagu, kako bismo stekli svijest da je sebičnost na djelu i kako bismo pobijedili tu opaku napast koja se zove „sebičnost“. Trebamo moliti pomoć i milost od Isusa i Marije: „Uništite u meni sebičnost, iskorijenite je na te-

melju poniznosti. U mom srcu zidajte sebi stan“³. Po mjeri po kojoj kršćanin uspijeva otkriti napast „sebičnosti“, u tolikoj će mjeri uspjeti napredovati u poniznosti i stvarati prostor u duši da Isus i Marija „zidaju stan u duši“: „U mjeri prostora što po poniznosti dajemo Isusu i Mariji u duši u tolikoj mjeri nebeska Majka drage volje prima u krilo onoga koji vrši volju nebeskoga Oca, koja postaje kršćaninova volja i jelo“. To je isto što i „vladati se po volji nebeskog Oca“ na uzor „Maloga“ to jest Utjelovljenoga Sina Božjega. To također znači svladavati oholost i otvarati se poniznosti, to jest biti „dijete“ koje se: „igra se Malim Isusom u krilu Majke Božje“⁴. Drugim riječima, važno je živjeti snagama posvetne milosti, te dinamizirati milosni život motivacijama koje se crpe iz vjere, ufanja i ljubavi. Snaga „sebičnosti“ se tada smanjuje ili nestaje. Kada se to događa u duši, tada Isus i Marija grade svoj stan u duši.

Kako protumačiti značenje razmišljanja oca Gerarda po kojemu neprestano povezuje Marijino posredništvo s Isusovim? Znači li to da Isus i Marija „zajedno zidaju stan“ u duši kršćanina? Mislim da je na to pitanje dao uvjerljivi odgovor sv. otac Benedikt XVI. kada je, dok je još bio kardinal, komentirao pobudnicu bl. Ivana Pavla II. koja na latinskom jeziku nosi naslov „Redemptoris Mater“ (Majka Otkupiteljeva): „Specifičnost Marijina posredovanja“, tada je tvrdio, je u činjenici da je njezino posredovanje „majčinsko posredovanje, koje ima za cilj uvijek novog Kristovog rađanja u svijetu“⁵.

Papa Pavao VI. u svojoj pobudnici „Marialis cultus“ (Štovanje Majke Božje) još prije je ustvrdio: „Štovanje Majke Bože vuče svoje porijeklo i svoju djelotvornost u Kristu, te u Kristu nalazi svoj puni izražaj... po Kristu, u Duhu, vodi k Ocu... Različiti oblici pobožnosti prema Majci Božjoj, što ih je Crkva odobrila odražavajući ih u granicama zdravog i pravovjernoga nauka, razvijaju se u skladnoj podložnosti štovanju Krista, te tako gravitiraju oko njega kao oko svoje naravne i neopodnočno odnošajne točke. Tako se događa i u naše vrijeme. Razmišljanje suvremene Crkve o Otajstvu Krista, i o svojoj vlastitoj naravi, navela ju je da na korijenu prvoga kao krunu druge nađe isti lik žene: Djevicu Mariju, Majku Krista i Majku Crkve“⁶.

Kada u svjetlu ovih navoda, iz papinskih pobudnica, vrednujemo Gerardova razmišljanja u kojima su Isus i njegova Majka neprestano združeni u milosnom djelovanju, „grade stan“ u čovjekovoj duši, bolje možemo razumjeti o. Gerarda. Po ocu Gerardu, u kršćanskom štovanju Majke Božje sve je u odnosu s Kristom. Marija svijetli u njegovim razmišljanjima ali kao refleksno svjetlo. Marijino štovanje o. Gerarda je sve usmjereno na Krista, vodi Kristu, koji je izvor milosti, središte zajedništva, sjedinjenja s Bogom.

¹ Razgovor s Isusom i Majkom, 004082.

² Ondje, 003836.

³ Isto, rukopis 55.

⁴ Ondje, rukopis, 157.

⁵ „Mirabile sintesi del card. Joseph Ratzinger sulla“, „Redemptoris Mater“. Usporedi: La Madonna a vent'anni dal concilio, Edizioni L.E.R. / Napoli, Roma, 1987, str. 17.

⁶ Marialis cultus, (Štovanje Marije), hrv. prijevod, str. 9 (Kr. sadašnjost br. 44).

Pasijska baština oživljava duhovnu i kulturnu baštinu nadahnutu Kristovom Mukom i Uskrsnućem

Razgovarala: Katarina Čeliković

Zvonik: U Somboru je od 10. do 13. svibnja održan deveti po redu Međunarodni znanstveni simpozij „Muka kao nepresušno nadahnuće kulture – Pasijska baština Hrvata u Podunavlju“. Za čitatelje Zvonika bit će zanimljivo saznati nešto više o udruzi Pasijska baština. Kada je i kojim povodom utemeljena udruga?

□ Godine 1991. došao sam za ravnatelja Sektora kulture studentskog centra (SC) Sveučilišta u Zagrebu. Sektor je tada brojio preko stotinu djelatnika s veoma raznovrsnim programima okrenutim studentima a i široj kulturnoj javnosti. Spominjem, primjerice, samo neke kao što su: Teatar ITD, Glazbeni salon, Galerija SC-a, Multimedijalni centar, disko-klubovi, razne radionice itd.

Razmišljajući o novim mogućim sadržajima, koji će unijeti i dodatnu dimenziju studentskoj kulturnoj ponudi, krenuli smo u organiziranje Dana hrvatskog filma (za što je veoma zaslužan čovjek vaših prostora, gospodin Ivo Škrabalo), te s pro-

jektom Pasijska baština. Obratio sam se ljudima koji su svojim radom bili do tada vezani za sektor kulture SC-a ili su kao profesori radili sa studentima.

Okupio sam snažnu ekipu i već smo 1992. godine u Studentskom centru imali prve Svečanosti Pasijske baštine. Svi smo osjećali da je komunizam u dobroj mjeri osakatio prostor duha, svjesno negirajući duhovnu dimenziju hrvatske baštine, što je imalo i te kakvog odraza na intelektualni i moralni lik hrvatske mladeži. Stoga smo htjeli, ali bez ikakve prisile, ponuditi studentima kulturne sadržaje kroz nešto drugačiju optiku. K tome se je istodobno dogodila strašna agresija na Hrvatsku u kojoj se je nemilosrdno rušilo sve materijalne, kulturne i duhovne sadržaje koji su nas činili onim što jesmo. To je bio dodatni motiv da mladim studentima predstavimo i očuvamo bogatstvo koje su poznavali relativno slabo ili u krivom svjetlu.

Udruge Pasijska baština – udrugu u kulturi osnovali su 1991. godine sljedeći kulturni i javni djelatnici: + akademik Nikola Batušić, + akademik Jerko Bezić, akademski slikar Josip Botteri-Dini, + mr. Antun Celio Cega, mr. Jozo Čikeš, predsjednik, prof. Zvonko Festini, prof. mr. Darko Lukić, vlč. Vladimir Magić, Mladen Martić, prof. dr. Stjepan Pepeljnjak, prof. dr. Petar Selem, akademik Ante Stamać, mo. Ljubo Stipišić i prof. Davorin Šišmanović.

Zvonik: Koje su osnovne točke, odnosno područja kojima se Pasijska baština bavi na temu Muke i Uskrsnuća Kristova?

□ Pasijska baština je nevladina, neprofitna udruga u kulturi koja svoj program temelji na sljedećim odrednicama hrvatske kulturne baštine:

1. na književnom bogatstvu hrvatske pisane i predajne riječi: pjesničke, romansirane, dramske;

2. na liturgijskom bogatstvu mediteranskog bazena, trajno umiva-nog, osobito na Hrvatskom Jugu, hrvatskim jezikom u službi Božjoj (glagoljicom), te na slojevitosti kulturnog i liturgijskog blaga srednjoeuropskog prostora hrvatskog sjevera;

3. na glazbenom fundusu koji je pratio, stvarajući ili apsorbirajući, sve europske glazbene i liturgijske mijene, te pučkog glazbenog stvaralaštva cjelokupnog hrvatskog etničkog korpusa;

4. na hrvatskom graditeljstvu, kiparstvu i slikarstvu sve tamo od starohrvatskih benediktinskih crkvice do recentnog stvaralaštva.

Zvonik: Kada se održava Pasijska baština i kakve programe sadrži? Okuplja li ona vjernike ili se ovdje susreću ljudi različitih svjetonazora?

□ Pasijska baština već dvadeset godina uoči Uskrsa organizira u Zagrebu dvotjedne Svečanosti (svojevrnsni festival), a kroz zadnjih pet godina i gostovanja u drugim gradovima – Varaždinu, Čakovcu, Samoboru, Ivanić Gradu, Vukovaru, Rabu, Krku, Rijeci (Trsat), potičući slične inicijative u Drnišu, Zadru, Metkoviću, Dubrovniku, Omišu, Korčuli, Sinju, Đakovu, diljem Slavonije, Istre, Banije, Like, Sisačkog Pokuplja, Posavine, te gotovo cijele Zagrebačke županije.

Pasijska baština ne govori kroz teološku interpretaciju ni kroz sudjelovanje u Sakramentu. Riječ je o sudioništvu u umjetničkim prikazbama, o oživljavanju duhovne i kulturne baštine, o sjećanju na tradicionalne vrijednosti što ih je stvorio i još ih uvijek stvara hrvatski čovjek tijekom svoje povijesti.

Pasijska baština okuplja ljude različitih svjetonazora. Svatko tko vjeruje da svaki ljudski trud ima svoj smisao, koji vjeruje da dobro pobjeđuje zlo, da se na putu traženja može umoriti ali se ne smije odustati, drugim riječima, da svaka muka ima svoj uskrs, k nama je dobrodošao.

Na kulturnoj ravni, to znači da svatko tko ne briše već poštuje uljudbu europskih, odnosno 13 stoljetnih hrvatskih sadržaja, nama je dobrodošao.

Zvonik: Kao osnivaču udruge, u kome ste naišli na potporu, kako onu stručnu tako i financijsku?

□ Trajnu potporu našem projektu imamo od strane Ministarstva kulture, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, Zagrebačke županije, Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport, Skupštine grada Zagreba koja je naš stalni pokrovitelj, kao i povremene potpore Hrvatske turističke zajednice. Bez financijske potpore navedenih, projekt Pasijske baštine bio bi neostvariv. Koristim prigodu zahvaliti i na ovaj način brojnim znanstvenicima, umjetnicima i pučkim skupinama koji sudjeluju u programima, kao i svim članovima i vodstvu Pasijske baštine na ogromnom trudu koji su ulagali u rad udruge kroz dvadeset godina.

Zvonik: Kada ste počeli i koji je bio povod za organiziranje bijenalnih simpozija?

□ Naši bijenalni simpoziji plod su specifičnog kuta gledanja kroz prizmu sadržaja Muke i Uskrsnuća Kristova.

Budući da se on ni teološki ni antropološki ne da odvajati, mi ga stoga i na umjetničkoj razini promatramo multidimenzionalno, odnosno, multidisciplinarno i tako, kako se nama čini, na najbolji način ulazimo u cjelovitost fenomena potvrđujući naše polazište da je Muka i Uskrsnuće nepresušno nadahnuće cjelokupne zapadnoeuropske kulture.

Od 1998. godine priređujemo i međunarodne bijenalne znanstvene simpozije pod motom „Muka kao nepresušno nadahnuće kulture“, na kojima je do sada sudjelovalo preko 110 uglednih znanstvenika i sveučilišnih profesora iz Hrvatske i inozemstva.

Odlaganjem među Hrvate izvan granica RH potvrdili smo sebi, a vjerujemo probudili nadu i potaknuli dodatnu spoznaju kod naših domaćina, da je hrvatska kultura jedinstvena u inspiraciji i prebogata u izričajima, što je čini posebnom na europskoj kulturnoj karti. Smatramo da je ova spoznaja bitna za samopoštovanje hrvatskog čovjeka, očuvanje hrvatskog jedinstva i brige jednih za druge.

Zvonik: Mogu li upravo ovakvi skupovi nešto promijeniti? Potiču li ovi skupovi na oživljavanje tradicijske kulture i samoga pamćenja naroda?

□ Procjenjujemo da je našim programima do sada prisustvovalo preko 55.000 posjetitelja. Novo pasionsko stvaralaštvo potičemo natjecanjima za književnost, glazbu i likovnost u suradnji s Društvom hrvatskih književnika, Društvom hrvatskih skladatelja te Udruženjem hrvatskih likovnih umjetnika.

Izdanja sa svih simpozija objavljena su u šest zbornika s dvojezičnom verzijom sažetaka. Tiskane su dvije zapažene knjige: *Muka Velikog Petka* (svojevrnsna antologija hrvatskog pjesništva o Velikom Petku) u izboru akademika Ante Stamaća, te *Pasije* (kritičko izdanje nekoliko pasija) u izboru akademika Nikole Batušića.

Objavljeno je 19 kazeta pasionskih napjeva Hrvatske, te 6 CD-a na istu temu. Ponosni smo na činjenicu da kao udruga trajemo dvadeset godina, danas posve oslobođeni straha da nećemo imati dovoljno „materijala“ za naš dugogodišnji rad. Kako vidite, velik se broj ljudi okuplja oko nepresušne teme, od pojedinaca do različitih udruga i ostavljaju trajne, materijalne proizvode iza sebe.

Zvonik: Kako animirate hrvatske umjetnike i stvaranje novih umjetničkih sadržaja na temu Muke?

□ Pasionska baština je do sada građanima Hrvatske, prvenstveno gradu Zagrebu, ponudila gratis 278 kulturnih programa domaćeg i svjetskog pasionskog sadržaja. U toj lepezi su koncerti ozbiljne glazbe, pučko stvaralaštvo, kazališni i književni programi. Bili smo prisutni u velikom broju sakralnih i kulturnih prostora: u dvoranama, kazalištima, izložbenim prostorima, knjižnicama. Tradicionalno svake godine okupljamo hrvatske književnike oko Lirike Velikog petka u Društvu hrvatskih književnika.

Osim čuvanja baštinskih pasionskih sadržaja, trijenalnim natjecajima potičemo novo Pasionsko stvaralaštvo u književnosti, glazbi i likovnosti surađujući s Društvom hrvatskih književnika, Društvom hrvatskih skladatelja te Hrvatskim društvom likovnih umjetnika. Odaziv na natjecaje je velik, a dobitnici naših nagrada odreda su poznata imena hrvatske kulturne scene.

Napominjem kako desetak godina surađujemo s Akademijom likovnih umjetnosti Zagreb tako što njihovim studentima pružamo priliku da svoje radove, pod mentorstvom i odabirom njihovih profesora, na temu „Moj doživljaj Muke“, izlože za Uskrs u Galeriji Starogradske vijećnice.

Zvonik: Od 1998. godine Pasionska baština je uključena u Europsku asocijaciju zemalja Europasion.

□ Na međunarodnoj razini Pasionska baština ostvarila je suradnju s europskim zemljama koje njeguju pasionsku tradiciju, a 1998. godine primljena je u europsku asocijaciju Europasion. Organizirala je i dva međunarodna znanstvena simpozija, 1998. godine na Hvaru i Korčuli, te 2000. godine u suradnji s Filozofskim fakultetom u Zadru i Maticom hrvatskom u Preku i Zadru, na temu *Muka kao nepresušno nadahnuće kulture*. Simpoziju na Hvaru i Korčuli nazočio je i održao veoma značajno predavanje predsjednik Papinskog vijeća za kulturu (Pontificium consilium de cultura) kardinal Paul Poupard, a domaćinstvom mu se pridružio ministar kulture Republike Hrvatske. Ovo je za našu udrugu veliko priznanje.

Zvonik: Sombor je ove godine bio domaćin znanstvenog simpozija. Kako ste doživjeli susret s ovim gradom, s Bačkom općenito? Kakve dojmove nosite sa sobom?

□ S radošću smo došli u prelijepi srednjoeuropski Sombor, zahvaljujući udruzi „Urbani Šokci“ i gospođi Mariji Šeremešić, a s tugom odlazimo jer ostavljamo divne ljude koje

smo upoznali, puno od njih čuli i naučili, te kao što sam već rekao, potvrdili i osnažili svijest o jedinstvu Hrvatskog čovjeka i njegove kulturne nacionalne i vjerske matrice.

Zvonik: Jeste li u Bačkoj doživjeli susret sa živom Crkvom?

□ Navrativši u veličanstvenu crkvu u Bačkom Monoštoru zatekao sam pobožne žene kako obavljaju svibanjsku pobožnost. Osim specifičnog naglaska i izgovora bio sam ganut činjenicom da su molitve izgovarale ikavicom. Pomislio sam: Bože, kako bi bilo lijepo da taj svoj jezik i tradiciju koja ih je sačuvala sve do danas i dalje njeguju. Je li to moguće, ne znam, ali mene je kao ikavca veoma dojmilo.

Zvonik: S obzirom na količinu manifestacija, različitih programa, možete li nam reći kako Vi osobno uspijete ovo organizirati? Imate li potporu obitelji, prijatelja? Je li Vama dvadesetogodišnje bavljenje Mukom i dalje veselo, izazov ili možda „muka“?

□ Bavljenje pasionskom baštinom kroz svih ovih 21 godinu čini mi doista veselo. Radim to kao i ostali kolege, volonterski. Problema ima, naročito onih financijske prirode, ali kad vidim zanos i odricanje onih koji u programima sudjeluju, osjetim radost očekivanja naše brojne publike u ozračju korizmno-uskrasnih dana, ponovno se saberem, skupim snage i krenem dalje.

Zvonik: Hvala Vam na razgovoru u nadi da ćemo se opet vidjeti u Bačkoj, nekom drugom prigodom na Pasionskoj baštini. Vama osobno želimo obilježiti Božjeg blagoslova u misiji koju ostvarujete na planu očuvanja hrvatske kulturne baštine.

Pasionska baština odlikovana je 1997. godine Spomenicom Domovinske zahvalnosti, 2000. godine Plaketom Festivala dalmatinskih klapa Omiš, a 2006. Plaketom Grada Zagreba.

Održan Međunarodni znanstveni skup na temu Kristove Muke i Uskrsnuća u Somboru

Pasionska baština povezala istu vjeru i istu kulturu

Piše: *Katarina Čeliković*

Na devetom po redu Međunarodnom znanstvenom simpoziju „Muka kao nepresušno nadahnuće kulture – Pasionka baština Hrvata u Podunavlju“, održanom od 10. do 13. svibnja u Grdskoj kući u Somboru, okupilo se tridesetak eminentnih izlagača iz Hrvatske, Vojvodine, Mađarske i Bosne i Hercegovine.

Organizatori simpozija su Udruga „Pasionka baština“ iz Zagreba i udruga „Urbani Šokci“ iz Sombora, a suorganizator je bio Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata. Domaćini su gostima predstavili zavičajnu duhovnu liriku i pjesmu, pokazali im crkve, umjetnička djela i širom otvorili svoja srca.

Svečano otvorenje

Otvarajući svečanu akademiju, kojom je u četvrtak, 10. svibnja započeo Međunarodni znanstveni simpozij na temu Kristove Muke i Uskrsnuća u Somboru, predsjednik Udruge „Pasionka baština“ **mr. Jozo Čikeš** je izrazio radost što je ovaj skup prvi puta organiziran u Srbiji: „Veseli me činjenica da dolazimo kao braća braći. Mi nismo došli poučavati već slušati. Povezuju nas ista vjera i ista kultura. Ta kultura jest europska, ali ona je prvenstveno hrvatska. Želimo biti svoji sa svojim, svoji među svojim i osjetiti zajedništvo hrvatske kulture i duše“. On je podsjetio kako Pasionka baština nije prvi put među Hrvatima izvan Hrvatske, „jer osjećamo potrebu međusobnog upoznavanja i izvan Hrvatske“. Nakon Vukovara, koji je kao grad sam po sebi paradigma muke, održani su skupovi u

Financijsku potporu organizaciji simpozija dali su Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, Generalni konzulat Republike Hrvatske u Subotici, Hrvatsko nacionalno vijeće, Karmelićanski samostan Sombor, Grad Sombor i Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport grada Zagreba.

Boki, pa u Sarajevu, Vitezu i Buškom Blatu a ljubavno domaćinstvo preuzeli su Somborci.

Predsjednica Udruge građana „Urbani Šokci“, **Marija Šeremešić** je izrazila zadovoljstvo da je upravo ova udruga, koja već surađuje na njegovanju baštine Hrvata Šokaca u Podunavlju, preko međunarodnih susreta, s Udrugom „Šokačka grana“ iz Osijeka, dobila čast biti domaćinom tako značajnog skupa i otvoriti suradnju s Udrugom „Pasionka baština“ iz Zagreba.

Generalna konzulica Republike Hrvatske **Ljerka Alajbeg** pozdravila je prisutne na skupu „koji se dugo pripremao zahvaljujući, prije svega, Udruzi ‘Urbani Šokci’ i Mariji Šeremešić, ali i Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata koji vrlo aktivno prati sve kulturne aktivnosti Hrvata u Vojvodini i Srbiji i ima istančan osjećaj za kulturno blago Hrvata koje je skriveno, koje je nepoznato i koje treba iznijeti na svjetlo dana“.

Ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov** je rekao kako je dobro „što ste došli među nas, koji smo često prešućeni“, što se skup organizira u Somboru, „na krajnjem istoku hrvatskog katolici-teta, tim prije jer je naša mjesna povijest u mnogim segmentima kulture bogata, ali još uvijek neistražena. Ovakvi skupovi čine odlučne pomake na planu memoriranja vlastitog trajanja i vlastitog naslijeđa u kulturnom prostoru Hrvata u Vojvodini. Kroz vaše sudjelovanje jedan dio naše baštine bit će bolje osvijetljen. A ovdje muka nije samo izvor nadahnuća, već i svakodnevice“.

U programu svečane akademije nastupili su recitatori Udruge građana „Urbani Šokci“ iz Sombora, pjevačka skupina „Kraljice Bodroga“ (KUDH-a „Bodrog“ iz Monoštora) i zbor HKUD-a „Vladimir Nazor“ iz Sombora, te Tamburaški orkestar Muzičke škole „Petar Konjević“ iz Sombora.

Stručni radovi o Hrvatima i „hrvatskoj mucii“

Na dvodnevnom radnom dijelu skupa, u petak 11. i subotu, 12. svibnja u velikoj dvorani Gradske kuće, tridesetak je predavača izložilo zanimljive teme, iz područja

Reportaža

teologije, povijesti, povijesti umjetnosti, etnologije, muzikologije, filologije, nadahnute nepresušnom temom Muke i Uskrsnuća.

Hrvatski znanstvenik iz Budimpešte **Živko Mandić** govorio je o mucu Hrvata iz Santova u Mađarskoj i njihovu prelasku u pravoslavlje, potkraj XIX. stoljeća. Ovakav postupak santovačkih Hrvata bio je posljedica mađarskog šovinizma, kada su „vladajući krugovi nastojali zatrti svaki trag hrvatskomu jeziku, a čemu se, nažalost, priklonila i mađarska Katolička crkva“.

Godine 1897. godine katolička biskupija, pogazivši svoje prijašnje obećanje, donijela je naredbu o smanjenju hrvatskih crkvenih obreda na pola. Hrvati u tome vide grubo kršenje svojih prava, stoga nakon dvije godine, u proljeće 1899., znatan dio Hrvata prelazi u pravoslavnu vjeru. „U zabilježkama župnika Careva čitamo da u Santovo sve češće dolaze neki somborski Srbi koji na najlukaviji način iskorištavaju nastalo stanje i Šokce nagovaraju da napuste katoličku vjeru. Pritom im dijele promidžbene letke, kalendare, a mnogima i novac. Za prijelaz u pravoslavnu vjeru izjasnile su se 924 osobe, a u pravoslavlje je konačno prešlo 897 ljudi, što je 46 posto ondašnjih Hrvata u Santovu. Učinili su to prosvjeda radi, a ne iz ljubavi prema novoj vjeri, za njih posve nepoznatoj. Zbog goleme grižnje ubrzo je uslijedio val povratnika, pa je za koji mjesec u pravoslavnoj vjeri ostalo tek 350 osoba. Pravoslavna je crkva činila sve kako bi kod novih vjernika pokidala spone s matičnim hrvatskim narodom, nametnula im je etnik Srbin. No jedno nije uspjela postići: da oni zataje svoj zavičajni govor, posavsko-ikavsko narječje hrvatskoga jezika, kojim se i dan-danas služe“ kazao je Mandić.

Mr. Zdravka Bušić govorila je naseljavanju djece iz Hercegovine na područje Srijema, Banata i Bačke u vrijeme velike gladi tijekom Prvoga svjetskog rata zahvaljujući fra Didaku Buntiću. „Strašna suša zahvatila je Hercegovinu 1916. i 1917. godine i ljudi su doslovce umirali, a neki podaci kažu da je čak 10.000 ljudi umrlo od gladi“, rekla je Bušić te spomenula „pisma koja fra Didak Buntić piše svim župama po bogatoj Slavoniji, Banatu i Bačkoj da pomognu i spasu ljude. On je uspio čak 17.000 (po nekim podacima i 23.000) djece dovesti na ovo područje. Mnogo te djece zauvijek je ostalo u Slavoniji, Srijemu, Bačkoj. Ovo je prekrasna priča o tome što je hrvatski narod s prostora vojvođanske ravnice učinio za svoju južnu hrvatsku braću“.

Pasijska sakralna umjetnost u Srijemu bila je tema o kojoj je govorio vlč. **Marko Kljajić**, čije se izlaganje temeljilo na prikazivanju pobožnosti Križnog puta i kalvarija u nekim župama petrovaradinskog dekanata, odnosno u Petrovaradinu, Sr. Kamenici i Sr. Karlovcima.

Govoreći o progonu bačkih Nijemaca iz Filipova, danas Bačkog Gračca, **dr. Adalbert Rebić** je podsjetio na nevjerovatne brojke: „Prije Drugoga svjetskog rata u Bačkoj i Banatu živjelo je oko 500.000 Nijemaca“.

„Veliki broj počeo se iseljavati 1944. godine kada su saznali da se približava ruska vojska. Oko 300.000 se iselilo do listopada 1944. godine. Odmah po oslobođenju Crvena armija je protjerala 30.000 podunavskih Nijemaca na prisilni rad u Ukrajinu. Kada su partizani preuzeli vlast sve bačke i banatske Nijemce otjerali su u koncentracijske logore, oduzeli im kuće, zemlju i drugo vlasništvo, kao i sva ostala građanska prava.“ Ovo izlaganje potaknulo je prisutne na vrlo emotivnu diskusiju.

Književne teme

Ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov** prikazao je Križne putove u nabožnoj književnosti podunavskih Hrvata koje „u ovdašnjoj hrvatskoj književnosti zatičemo u *molitvenicima*. Riječ je, jed-

nostavno određeno, o knjigama iz kojih se moli“. U zaključku je rekao kako je od prvoga molitvenika na narodnom jeziku Hrvata u Podunavlju do danas njih više od 170! „Sama po sebi, za ovaj ne velik narod s ruba, impozantna brojka! Imajući u vidu i činjenicu da je jedan broj molitve-

– Ovaj simpozij je okupio impozantan broj i ako mogu reći, veoma kvalitetan broj predavača Drago mi je što smo među poznatim predavačima imali priliku čuti i izlaganje dr. Adalberta Rebića, nakon kojeg se razvila veoma zanimljiva diskusija. Naravno bilo je veoma interesantnih izlaganja i iz područja filologije, povijesti, glazbe...

Sretna sam i zahvalna Pasijskoj baštini što smo upravo mi bili domaćini i organizatori ovog IX. Međunarodnog znanstvenog simpozija na temu Muka kao nepresušno nadahnuće kulture, rekla je za *Zvonik* predsjednica UG „Urbani Šokci“ **Marija Šeremešić**.

nika imao više izdanja, dobiva se, u ukupnom zbiru još veći broj – više od 200! Među njima bilo je i veći broj onih u kojima su zastupljeni i putovi Križa, što onda kazuje da ova pobožnost ima dugu tradiciju među ovdašnjim Hrvatima“, rekao je Žigmanov. On je predstavio križne putove u rasponu od onih križnih putova koji se nalaze u molitvenicama iz XIX. stoljeća pa sve do početka XXI. stoljeća u kojima su učestaliji autorski pristupi.

Ravnateljica Gradske knjižnice Zagreb **Ljiljana Sabljak** govorila je o temi „Koliko se Hrvati čitaju i poznaju u Republici Hrvatskoj i R Srbiji i Vojvodini – pogled iz narodne knjižnice“. Predstavivši pisanu hrvatsku riječ, koja već 325 godina svjedoči o prisutnosti Hrvata na prostoru između Dunava i Tise, ona je zaključila kako Hrvati u Hrvatskoj

premalom čitaju i premalo poznaju hrvatsku riječ iz Vojvodine. Ipak, s obje strane učinjeni su veliki naponi na upoznavanju književnosti vojvođanskih Hrvata, napose u novije vrijeme jer se „hrvatska književnost više ne dijeli na inozemnu, nego se sve razumijeva kao jedan korpus hrvatske književnosti“.

Katarina Čeliković, djelatnica Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata je govorila o pasionskim sadržajima u 130-godišnjem kalendaru *Subotička Danica*, „u kojem se takve teme po svojoj logičnoj vezi očekuju“, ali se, na iznenađenje, ne nalazi očekivano velik broj takvih priloga.

Iako je riječ o vjerskom kalendaru, on je i narodni kalendar, a *Subotička Danica* je prvih stotinjak godina svoga izlaženja bila zamišljena kao obiteljsko zimsko štivo. Krajem XX. st. urednici su uvrštavali radove pasionske tematike, pisane popularnim stilom, prijemčivim široj publici“.

Zavičajno etnografske teme

O Križnom putu u tehnici slame, koji se nalazi u crkvi sv. Josipa Radnika u Đurđinu, govorila je povjesničarka umjetnosti **Ljubica Vuković Dulić**. Ona je vrlo slikovito opisala nastanak prvih predmeta a potom i slika od slame te pojasnila vrijednost jedinstvenog Križnoga puta koji su izradile **Kata Rogić** i **Mara Ivković Ivandekić**, a koji su

sudionici ovoga skupa mogli uživo vidjeti tijekom nedjeljnog posjeta crkvi u Đurđinu. Na kraju je zaključila: „Ovu likovnu tehniku danas možemo smatrati jednom od odrednica identiteta bunjevačkih Hrvata, odnosno dijelom sveukupne hrvatske kulturne baštine“.

Ivan Andrašić je u svom radu govorio o Korizmi u Sonti, na temelju terenskih istraživanja, budući da zapisanih podataka o životu Sončana tijekom korizme nema. „Sjećanja mojih generacija sežu pedesetak godina unatrag, ali to je vrijeme kad su mnoge naše tradicije, prije svega

govor i običaji, već izgubile dio svoje autentičnosti“. I svjedočenja se razlikuju te je „krajnje vrijeme da zabilježimo i snimimo sjećanja najstarijih žitelja Sonte“, jer ćemo tako ostaviti tragove o „svojem bivstvovanju na ovim prostorima, o svojem kulturološkom, vjerskom i nacionalnom identitetu“, kazao je Andrašić.

Zvonimir Pelajić iz Plavne govorio je o Križnom putu i Kalvariji u Baču, Plavni, Vajskoj i Bođanima te o križevima „krajputašima“, pobožnostima križnoga puta, procesijama i drugim običajima pasionske tradicije u navedenim mjestima.

Marija Šeremešić priredila je prikaz života i književnog djela pjesnika iz Bačkog Monoštora Stipana Bešlina.

Izleti po Bačkoj

Izabrani prikazi nekih od radova tek su dio ovoga znanstvenoga skupa, čiji se radovi redovito publiciraju u zborniku radova. Sudionici skupa su zahvaljujući ljubaznosti braće karmelićana vidjeli i karmelsku crkvu i samostan, kao i grad Sombor. Domaćini su gostima priredili i lijepe izlete, u Bački Monoštor i Đurđin otkuda nose impresivne dojmove.

Sudionici skupa u Somboru:

prof. dr. Adalbert Rebić, prof. Mato Batorović, dr. Krešimir Šimić, Tomislav Žigmanov, prof. Ljiljana Sabljak, dr. Milica Lukić, Marija Šeremešić, o. Zvonko Martić, prof. Živko Mandić, mr. Zdravka Bušić, prof. dr. Ivan Balta, Đuro Franković, Milica Kljaić, prof. Katarina Čeliković, Zvonimir Pelajić, Ivan Andrašić, mr. Miroslava Hadžihusejnović Valašek, dr. Darko Žubrinić, dr. Rozina Palić Jelavić, Krunoslav Šokac, vlač. Marko Kljaić, dr. Gorana Doliner, Ljubica Vuković Dulić, pročitan je i rad o. Mate Miloša, OCD.

Dan duhovnih zvanja

Četvrta vazmena nedjelja – nedjelja Dobroga Pastira, za naše je sjemenište Paulinum iznimno važan dan. Nakon proslave Sv. Pavla, dana škole, to je drugi najvažniji dan za sve one koji u sebi osjećaju klicu poziva u sebi i žele ju još više razviti. To je ujedno i dan duhovnih zvanja za koji se naša zajednica posebno priprema. Tako je bilo i ove godine, kada smo u katedrali 29. travnja, pripremili program zajedno sa svetom misom za naše roditelje, prijatelje, dobročinitelje i sve vjernike. Ovogodišnja proslava Svjetskog dana duhovnih zvanja bila je i u znaku proslave 50. obljetnice postojanja gimnazije i sjemeništa Paulinum. Naš sjemenišni zbor *Schola Cantorum*, svirači i recitatori upriličili su cjelokupni program. Prvi je uvodnu riječ rekao naš rektor, **mons. Josip Mioč**, koji je zajedno s poglavarima sjemeništa predvodio svetu misu. O svojim životnim putovima govorili su maturanti **Dario Marton** i **Attila Pisák**. Ovom misom htjeli smo potaknuti prisutne na molitvu za duhovna zvanja, ali ujedno i zahvaliti dobročiniteljima naše zajednice.

Matija Merković

Radosni susret u Feketiću

Sljedeći naš izlet bio je 11. svibnja kada smo posjetili malo ali značajno mjesto Feketić. Prva destinacija bila je katolička crkva, a nakon nje i reformatorska katedrala. U njoj nas je dočekaio i srdačno primio gospodin **István Csete Szemesi**, biskup i duhovnik reformatske zajednice. Ukratko nam je ispričao povijest njihove crkve u Feketiću, koja je i glavno sjedište za cijelu Srbiju. Ali ono što je najviše obradovalo sjemeništare svakako je vinarija Lodi. Radosno nas je dočekaio naš profesor njemačkog jezika **Szabolcs Lodi** kao i njegov otac, vlasnik vinarije. Predstavili su nam ukratko svoju vinariju, a onda ono što smo svi čekali je kušanje dobroga vina.

Moram priznati u ime svih da je vino izvrsno i da ga vrijedi kušati. Na kraju smo zahvalili našim domaćinima i s dobrim raspoloženjem vratili kući.

Tomislav M. Vojnić

Posjet Bečeju

Mjesec svibanj je nama sjemeništarcima posebno drag. Polako odbrojavamo dane do ljetnih ferija, ali također je to vrijeme kada učestalije odlazimo na izlete. Tako smo 6. svibnja na poziv **vlč. Antala Pétera** otišli u pohod župi sv. Margarete u Bečeju. Poslije zajedničke svete mise nastavili smo druženje za ručkom a prigodnim riječima zahvale i pjesmom rastali smo se od domaćina. Slobodno vrijeme iskoristili smo za obilazak Bečeja. Posjetili smo pravoslavnu crkvu, prošetali obalom Tise i posjetili raskošni dvorac koji je dao izgraditi plemić Bogdan Dunđerski. Nakon obilaska dvorca i drugih znamenitosti radosno smo se vratili u Suboticu.

Matija Merković

Hodočašće u Doroslovo i Futog

Nije točno da odlazimo samo na izlete, razgledanje, odmor. Ovoga puta smo čak i hodočastili (doduše „busočastili“). Na svetkovinu Uzašašća Gospodnjeg uputili smo se u molitvenom duhu prema biskupijskom svetištu Majke Božje u Doroslovo. Susret smo započeli svetom misom, koju je predvodio rektor **mons. Josip Mioč** u zajedništvu s ostalim poglavarima, vjernicima i upraviteljem svetišta **vlč. Árpádom Verebélyim**. Na samom početku rektor je blagoslovio dva nova vitraža od kojih je jedan darovala rektorova rodbina. Nakon mise i pohoda Gospi nastavili smo „kružno“ putovanje do Futoga gdje nas je primio župnik **vlč. Antun Kopilović**. Pokazao nam je velebnu crkvu Srca Isusova te mošti sv. Eugenija, mučenika iz II. stoljeća koji se čuva u toj crkvi. Imali smo prilike vidjeti i druge znamenitosti Futoga čime smo i završili naše hodočašće.

U sljedećem broju *Zvonika* čitajte o našem pohodu župi Presvetog Trojstva u Somboru, o oprostaju naših maturanata, o završetku škole i mnogim drugim zanimljivostima iz Paulinuma. /M. D./

Ljubav prema Malom Isusu

Pobožnost Malom Praškom Isusu u subotičkoj župi svetoga Jurja počela je na Blagovijest, kada su vjeroučenici skupa s cijelom župnom zajednicom započeli Devetnicu. Župnik István Palatinus posebno štuje praškog Isusa od ranije, pa je tu ljubav prenio i na vjeronaučnu djecu. Djeca su se rado odazvala na radionicu dala svoj doprinos produbljivanju pobožnosti. Jelena Mlinko je bila voditeljica radionice, kao i glavna promicateljica (pored župnika) ove pobožnosti. Darovala je djecu kronicama Malog Praškog Isusa, a njoj su te krunice darovale Sestre Služavke Malog Isusa iz Sarajeva. Radionicu su pomogle i župne katehistice Nevena Gabrić i Zorica Svirčev. Pogledajte kako smo lijepi plakat o Krunici Malom Isusu napravili! ☺ Još ljepše smo molili Devetnicu Malom Praškom Isusu.

„Štovanje i pobožnost Praškoga Maloga Isusa usko je povezana uz Karmel sv. Terezije Avilske. Kronike su pune za-

pisa o lijepim pojedinostima štovanja koje je Velika Terezija iskazivala ljupkom liku Maloga Isusa. Karmelski je red uglavnom posvuda pronosio slavu Maloga Isusa i Karmelske Gospe. Kako je taj kip došao u Prag? Car Ferdinand II. dao je izgraditi nekoliko karmelićanskih samostana. Godine 1628. nastala je velika bijeda i siromaštvo i kneginja Poliksena Perustein von Lobkowitz poklonila je redovnicima kip Djeteta Isusa. Dobila ga je kao vjenčani dar od svoje majke, grofice Marije Manriquez de Lara, rođ. Pignatelli. Predala im ga je riječima: 'Oci moji, predajem vam ovo što mi je najdraže. Štujte ovaj kip i ništa vam neće nedostajati!' Redovnici su poslušali i u svakoj su se bijedi utjecali Malom Isusu. Riječi su bile proročanske i na samostan se spustio svaki blagoslov. Imali su i brojna zvanja. Kipić su postavili u crkvu, visok je 48 cm. Načinjen je od voska. Isus je desnu ruku podigao na blagoslov, a u lijevoj drži zemaljsku kuglu. Lice mu je puno miline i dostojanstva. Okrunjen je zlatnom krunom s draguljima, a ima mnogo umjetnički izvezenih haljinica s kraljevskim plaštem.“ Još o krunici i molitvama Malom Isusu možete čitati na:

www.katolici.org

Zorica S.

razmišljanje za razgovor s vjeroučenicima o ...

Duhovi – prvo krizmanje!

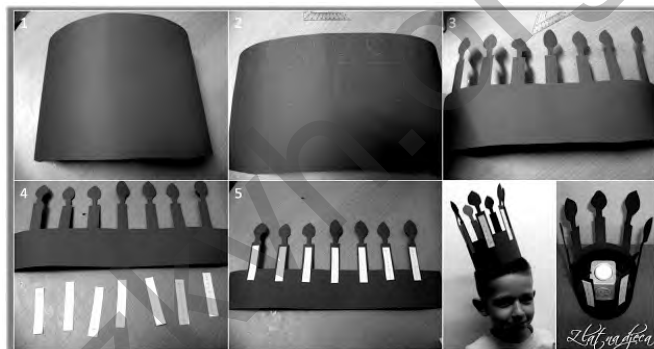
Svakom kateheti je znan i osobito drag jedan veliki događaj koji svake godine na raznorazne načine pokušavamo prenijeti svojoj djeci, a zatim i svojim vjeroučenicima. Događaj je to Duhova, dan kada se rađa jedna nova obitelj, obitelj kojoj svi pripadamo – Crkva. Svima je dobro poznato da se u obitelji najčešće osjećaš najspokojnije, najradosnije, da kud god pođeš najradije svojoj kući dođeš, ali tek kada dođu neki teški trenuci shvatimo da je imati, biti obitelj, jedna velika borba, da treba mnogo snage da ti ljudi iste krvi, a različitih osobnosti ostanu skupa...

Svakoga sata, ulazeći u učionicu zapitam se hoće li moji vjeroučenici, jedan mali dio ove velike obitelji, danas doći, hoću li danas imati priliku navijestiti im Radosnu vijest, hoću li u tome uspjeti. Svi čeznu za tim da ima što više djece na satu, pa i ja. Ipak, mislim da je uspjeh i kada ti mališa priđe na ulici i pita: „Kada ćete se vratiti, vjeroučiteljice?“. Neka na satu bude i samo nekoliko djece, sjeme je posijano, kada će niknuti – nije ni do mene ni do tebe!...

Slaveći blagdan Duhova podsjetimo se što nam je to Bog, naš Otac dao kao adute da naša velika, zajednička obitelj, i mene i tebe iz drugoga mjesta održi skupa. Prvi krizmanici, apostoli bili su mnogo stariji od današnjih krizmanika, pa im

je to možda mala prednost, ali imamo je i mi, a to je 2000 godina staro iskustvo prvih Duhova. Bog ni kroz tako dugi vremenski period nije promijenio niti jedan svoj dar. Darovi tako potrebni nama danas, darovi koje primaju osmaši, budući punoljetni kršćani, a tako su ih malo svjesni, darovi su Duha Svetoga: Mudrost, Razum, Savjet, Jakost, Znanje, Pobožnost i Strah Božji. Ovi nam darovi pomažu da svoju kršćansku punoljetnost svjedočimo hrabro kao apostoli kada su primili Duha Svetoga. Bez snage treće Božanske osobe niti oni niti mi ne bismo imali hrabrosti svjedočiti o radosti Uskrsa. Darove dobivaju kraljevi, a da bismo bolje upamtili što nam je darovano možemo napraviti jednostavan podsjetnik u obliku krune, kako je to sjajno urađeno na blogu „Zlatna djeca“.

Mirela Varga

Molitva u evanđeljima (3)

Koja je korist molitve, ako Bog već sve zna što nam je potrebno?

Piše: mr. o. Mato Miloš, OCD

Ta zna vaš Otac što vam treba i prije negoli ga zaištete (Mt 6,8). Tvrdnjom, da Otac nebeski zna što nam je potrebno prije negoli ga zaištemo, evanđelje ne brani molitvu prošnje iskrenog molitelja. Naprotiv, evanđelje veliča molitvu prošnje i daje joj veliku vrijednost. To nam prekrasno opisuje sv. Jeronim u svome komentaru Matejeva evanđelja: „Mi nismo ljudi koji brbljaju, već oni koji mole. Jedno je govoriti o našim potrebama onome koji ih ne zna, a druga je stvar iskati pomoć od onoga koji zna što nam je potrebno. Ondje je drugovanje, ovdje je čašćenje. Ondje vjerno iznosimo naše jade, a ovdje slabašni kakvi jesmo, molimo“.

Budući da je Bog Svet, beskrajno savršen, onaj koji sve zna, on nema potrebe slušati naša upozorenja da nemamo to i to kada molimo. Molitva prošnje nije u nabranju dobara koja nam trebaju, nego u činu čašćenja Boga, drugovanja s Bogom s molbom. Učinkovitost ili uspjeh prozbu molitve nije u spremnosti izgovaranja biranih riječi, treba mi ovo, treba mi ono, već je uspjeh u spremnosti da smo potpuno predani Bogu. Ovdje se radi o moljenju Boga, a ne nekog izmišljenog ljudskog božanstva. Sveti Toma Akvinski u svom teološkom razlaganju ovako tumači prozbu molitvu: „Kada želimo nešto postići od čovjeka, obraćamo mu se iz dva razloga: prvo, da mu iznesemo želju i nabrojimo sve ono što nam treba. Drugo, da mu udobrovoljimo srce sve dok nam ne ispuni želju. Ova dva motiva nemaju ništa zajedničko u molitvi upravljenoj istinitom Bogu. Naprotiv, kada molimo, ne želimo Bogu očitovati naše potrebe i želje, jer On sve zna. Stoga i Psalmist govori: *Gospodine, sve su mi želje pred tobom* (Ps 37(38)), a kod Mateja čitamo: *Otac vaš nebeski zna što vam je potrebno* (Mt 6,32). Ne može se ljudskim riječima mijenjati volja Božja, kao da Bog može nešto željeti što prije nije želio. U knjizi Brojeva stoji pisano: *Bog nije čovjek da bi slagao, nije sin Adama da bi se kajao* (Br 23,19), a u (1Sam 15,29) piše: *On nije čovjek da bi se kajao*“.

Nauk sadržan u Mt 6,7-8, osobito redak 8 je takav da postavlja pitanje:

zašto onda moliti i iznositi naše želje Bogu, kada to On već unaprijed sve zna i kada se njegova volja ne može mijenjati? Pitanje je na mjestu, a odgovor potražimo kod sv. Augustina. Augustin kaže da je molitva korisna i potrebna ne Bogu već molitelju. Molitva ne daje koristi Bogu već onima koji mole. „Mi imamo potrebu riječima iznijeti što išćemo, ali ne zato što bi Bog trebao to od nas znati ili biti s time upoznat“ (pismo Probu). Nakon tumačenja „života blaženih“ Augustin nastavlja: „Da bismo postigli život blaženih, Isus, Istina i Život, poučio nas je da molimo ne s puno riječi, kao da bi uslišanje ovisilo o našoj rječitosti; tu se radi o moliti Onoga koji, kako kaže sam Gospodin, zna što nam je potrebno prije nego zaištemo. Gospodin nije potreban znati našu želju, kao da bi bio nezalica, već stoga što želi da ta naša želja bude rasplamsaj molitvenog žara, kako bismo postigli ono što je On već odredio nama dati. Stoga, uvijek molimo s neprekinutom željom u vjeri, nadi i ljubavi. U određenim satima ili vremenu obraćamo se Gospodinu također i riječima kako bismo ispitali sebe, jesmo li napredovali u toj želji i osposobili se još žarče ga moliti. Od usrdne i žarke molitve, slijedi još bogatiji učinak“.

U svjetlu odlomka Mt 6,7-8, molitva se očituje kao čin vjere po kojoj je čovjek pozvan prikloniti se istinitom Bogu. To je nedjeljivo od otajstva Boga i čovjekovog odnosa prema Bogu. Može se moliti samo unutar struktura ove sveopće stvarnosti. Lažna je ona molitva koja ima namjeru učiti Boga što nam je potrebno, kao da On to već ne bi znao, ili pak mijenjati volju Božju na bilo koji način. Tako mole „pogani“, vođeni svojom pogrešnom religioznošću i brbljavošću misleći postići kod božanstva ono što žele. To je protivno evanđeoskom stavu molitelja. Molitelj je pozvan prihvatiti svoju molitvu kao sredstvo milosrdnog dopuštenja, kako bi bio sposoban primiti od Boga ono što je Bog uvijek spreman dati. Prema tome, naša bi molitva pred Bogom trebala biti ovakva: Ti, Bože, znaš bolje od mene ono što mi je potrebno. Daj mi ono što si već odredio mi dati. Takva se molitva uzdiže k Bogu kao pravo štovanje koje se uzdiže njegovoj

Svetosti i neizmjerne mudrosti njegove volje.

Kaza im i prisposobu kako valja svagda moliti i nikada ne sustati (Lk 18,1). Radi se o molitvi prošnje, na što nas upućuje evanđeoski tekst, da molimo poput one udovice i da nam je srce uvijek uz Boga, pa i onda kada mislimo da smo napušteni od samoga Boga. Prošnjom odajemo štovanje Bogu, darivatelju svega. Mi žarko molimo Boga, a ne idola stvorenog ljudskom maštom. Istinita molitva je izričaj naše istinske vjere, priklanjanja našeg srca Bogu i onostranoj istini. Pomanjkanje tih vrijednosti, što je tipična zabluda pogana, čini molitvu drskom i umišljenom, koja nema nikakve veze s evanđeljem.

(nastavlja se)

Gerardovo 2012.

u karmelićanskoj crkvi
u Somboru

Trodnevnica

od 18. do 23. lipnja
duhovna priprava
za dan smrti o. Gerarda

svaku večer u 18,30 sati
sv. misa i propovijed

Nakon mise molitva na grobu
o. Gerarda za proglašenje blaženim.

Nedjelja, 24. lipnja 2012.

17, 00 okupljanje hodočasnika

17,30 moljenje krunice uz meditaciju i pjesmu djece i mladih, prigoda za sv. Ispovijed

18,30 koncelebracija na hrvatskom jeziku, koju predvodi, mons. dr. Ivan Pénzes, subotički biskup, sa svećenicima.

Nakon mise molitva na grobu o. Gerarda za proglašenje blaženim.

Bog i Noa

Piše: dr. sc. *Trvađar Fehér*

Mediji i znanstvenici povijesti, fizike, sociologije i religije, koji žele sebe pokazati kao „znanstvenike“ na području Biblije, nikada ne stižu do prave dubine božanske poruke. Oni se bave sporednim stvarima. U našem slučaju, sa mogućnošću tih velikih poplava, s narodnim predajama, subjektivnim vjerovanjima, uspoređivanjem priča, itd. Najčešće uzimaju mitove Gilgameša ili Atrahaza, i pokušavaju pronaći sličnosti, tj., jednoga izvesti ili barem dovesti u kontakt sa starijim tekstovima. Potop – kao povijesni događaj – bez sumnje se nalazi u iskustvu čovjeka bliskog i srednjeg Istoka. Biblijski izvještaj nikako se ne može dovesti u direktan odnos s mezopotamskim tekstovima, niti želi biti opis neke prastare kataklizme. Pamtimo: odnos Boga i čovjeka uvijek ima veću težinu od stvaranja, od potopa, od svjetskih

sila ili tragedija naroda – čak i izabranih (Izrael uništen od Asirije, Juda od Babilona). **Bog i čovjek** – to je prava tema izvještaja Potopa, a ne izvanredne prirodne pojave.

Ako pažljivo pročitamo starozavjetni tekst, onda primjećujemo da je velika razlika između protagonista. Od Post 6,5 do 9,17, dakle više nego u tri poglavlja, samo Bog govori. Noa ne kaže niti jednu jedinu riječ pred Jahvom, nego izvršava njegove zapovijedi. U Bogu susrećemo onoga koji je cijeli svijet stvorio dobrim. Od Adama do Noe stvorenje, tj. čovjek uništava taj blagoslovljeni svijet. Sada nanovo stupa na scenu Bog koji spašava onoga koji mu se pokorava. Griehom zaraženi ne čuju Jahvinu riječ. Oni se bave svojim subjektivnim vrednotama: trgovinom, zemljoradnjom, itd. Situacija je bila slična današnjem društvu. Malo ima onih koji slušaju Boga. No, Noa ima tri karak-

teristike: on je bio **pravedan**, što u Starom zavjetu znači osnovno opredjeljenje protiv grijeha. On je bio **neporočan**, tj., cijeli svoj život je posvetio Jahvi. I na kraju: **on je hodao s Bogom** – tj. svako njegovo konkretno djelo je bilo motivirano i realizirano po Jahvi (Post 6,9). To nutarnje raspoloženje duha – koje traži Bog, i vjernički život – daleko je značajnije nego

eventualni arheološki pronalazak nekih slojeva potopa ili barke od Noe! Praotac sluša Jahve, zato se njegov život ne svršava u smrti, nego je početak novoga čovjeka.

Ovdje susrećemo ono što izriče iskonsku nakanu Stvoritelja: unatoč tome što je čovjek svojim grijehom uništio sebe i svoju vezu s Bogom, On stalno i nanovo pokušava svoje stvorenje privesti pravom životu, tj. uspostaviti puni odnos i harmoniju između Jahve i čovjeka. Adam je bio stvorenje po Božjoj volji, no propao je. Noa je novi izabranik, no već u njegovoj obitelji nastaje razdioba (Post 9,18-27). Sljedeći korak je Abraham i Mojsije, tj. Izabrani narod. Ovo su pokušaji jedinoga Boga da se nanovo približi Adamu, da ima pravi i duboki kontakt s onim koga ljubi. Židovi su više puta kažnjeni, obnovljeni, i bezbroj proroka je radilo na ostvarivanju jedinstva čovjeka i Boga. No, nije uspjelo...

Mi ne znamo predočiti nutarnje procese unutar Svemogućega, ali u okvirima gore spomenute povijesne „skice“ je odluka: „Bog je, naime, tako ljubio svijet da je dao svoga jedinorođenoga Sina da ne pogine nitko...“ – svakako je bila izvanredna božanska odluka (Iv 3,16). Otac je uvidio da je čovjek nesposoban realizirati jedinstvo s njim, zato je odlučio da će se sam Bog pojaviti na zemlji! On će ostvariti ono što je bilo u iskonu čovječanstva. Čak što više! Čovjeka koga je stvorio, ne vraća više u Eden, nego ga prima u svoj trojstveni i nadnaravni život.

Noa, kao onaj koji stalno šuti i izvršava Jahvine zapovijedi, predlika je Isusa Krista, koji „bi poslušan do smrti, do smrti na križu“ (Fil 2,6). Noa je izvor nove generacije, koja je nažalost opet zakazala. Isus je također izvor nove generacije, ali je ogromna razlika

između te prve i naše. Noina djeca i Židovi nisu imali nutarnju snagu izvršiti Božje zahtjeve. Isus poslije uznesenja nije napustio kršćane, već se u Duhu Svetom vratio, i to u njihovo srce. Više nema grijeha koji bi utopio vjernike, jer sam Krist po Duhu upravlja kršćanima, a oni ostvaruju ono što traži od njih nebeski Otac. To ostvaruju i onda ako padnu u svojoj slabosti.

Naslov ovoga teksta glasi: Bog i Noa. Punina ostvarivanja tog jedinstva dogodila se u Isusu Kristu. Čovjek i Bog su jedno u Njemu. Po Nazarećaninu Bog i kršćani čine jedinstvo u Crkvi. U starozavjetno doba je duga bila garancija da se neće ostvariti smrt nad stvorenjem, sada su pak to kršćani. Oni, koji slušaju Oca, kao što je Isus slušao njega, sve do smrti na križu.

U sve ja to (po)vjerujem

Piše: Antonija Vaci

Ne treba vjerovati u sve što čujemo ili pročitamo, misao je koja prosječnom čovjeku sigurno pada na pamet dok ga mediji bombardiraju predizbornim kampanjama. Međutim, i bez predoziranih kampanja, u životu se svakodnevno susrećemo s tvrdnjama u koje treba ili ne treba vjerovati te se postavlja pitanje povjerujemo li prvo u sve što čujemo pa onda, kada razmislimo, odbacujemo kao netočno ili se informacija samo prihvaća kao neutralna, a tek kasnije se odlučuje njenoj o vjerodostojnosti.

Na ovo pitanje još prije 400 godina pokušali su odgovoriti filozofi Descartes i Spinoza. Descartes je tvrdio da su razumijevanje i vjera dva različita procesa – prvo se informacija prihvati, a zatim se odluči hoćemo li u nju vjerovati ili ne. S druge strane, Spinoza tvrdi da je dio razumijevanja informacije – vjerovanje u nju. Nakon što se to dogodi, možemo doći do dokaza da informacija u koju smo povjerovali iz nekoga razloga nije točna, ali do toga trenutka vjerujemo u sve što saznamo.

Psiholozi su odlučili pronaći odgovor na pitanje jesu li razumijevanje i vjerovanje isti ili odvojeni proces i napravili su sljedeći eksperiment: ispitanici su dobili zadatak pročitati policijsko izvješće o dvije pljačke i odlučiti na koliko godina zatvora treba osuditi lopova. Izvješća su u sebi imala točne i netočne rečenice koje su bile tvrdnje različite moralne težine. Točne rečenice bile su obilježene zelenom bojom i činile da pljačka i ne izgleda toliko strašno (lopov je imao gladnu djecu kod kuće), a netočne crvenom (lopov je imao pištolj i pucao u jednog kupca). Eksperimentatori su svakog drugog ispitanika namjerno ometali dok su čitali netočne rečenice.

Tako dolazimo do odgovora: ako je Spinoza u pravu, ispitanici koji su bili ometani dok su čitali netočne rečenice nisu imali vremena obraditi

dotatnu informaciju o netočnosti i zbog toga bi trebali dati veću zatvorsku kaznu lopovu. Ako je Descartes u pravu, ometanje uopće neće doprinijeti razlici između dvije grupe, jer ispitanici neće imati vremena razmišljati o tomu vjeruju li u tvrdnju ili ne. Ispostavilo se da su ispitanici koji su bili ometani davali kaznu koja je bila duplo veća od kazne na koju bi se odlučivali ispitanici koji su u miru čitali tvrdnje. Drugim riječima, bez vremena za refleksiju i razmišljanje, osoba jednostavno vjeruje u sve što čuje ili pročita.

Ovakvi rezultati objašnjavaju zaključke do kojih svakodnevno dolazimo. Recimo da upoznate osobu koja čeka rezultate važnoga ispita. U tom trenutku dotična osoba može biti veoma nervozna i vi ćete trenutno zaključiti da je osoba koju ste upoznali prirodno čudna i nervozna osoba, a tek kasnije, kada razmislite o situaciji, odbacit ćete svoj prvi sud.

Također, često se dogodi da znanstvenik koji postavi teoriju koju treba dokazati, umjesto da neutralno promatra činjenice do kojih je došao, sve tretira kao pozitivnu potvrdu svoje teorije. Znanstvenici često nisu ni svjesni svoje tendencije ka bezuvjetnom vjerovanju niti ponašanja

koje iz toga proizlazi. Prije nekoliko godina, znanstvenik na medicinskom fakultetu mjerio je mozgove „bijelih“ i „crnih“ ljudi. Nakon stotine izmjerenih mozgova, znanstvenik je izjavio kako su brojke pokazale da su mozgovi „bijelaca“ teži od mozgova „crnaca“. Ovoga znanstvenika nitko nije smatrao rasistom i ovaj nalaz bi možda danas bio i opće poznata činjenica da jedan drugi znanstvenik nije odlučio ponoviti ovo istraživanje, ali tako da mu asistent dodaje mozgove, kako on sam ne bi znao je li mozak koji mjeri mozak crnca ili bijelca. Na ovaj način je sve svoje predrasude i vjerovanja znanstvenik ostavio sa strane i došao do rezultata da su mozgovi crnaca i bijelaca iste težine.

Činjenica da ljudi prvo povjeruju u sve što čuju se može iskoristiti kao argument da se ograniči sloboda govora, jer ako vjerujemo svemu što čujemo, onda se mora paziti što ćemo čuti. No, bolje rješenje je da umjesto zabrane odvojimo vrijeme za preispitivanje svih uvjerenja, vjerovanja te stavova. Iako ćemo vjerojatno doći do neprijatnog zaključka da nismo bili u pravu, zar priznati sebi početnu pogrešku nije bolje od doživotnog slijepog vjerovanja u pogrešno?

Izbjegavanje hrane, pića i cjepiva koji sadržavaju abortirane fetalne stanice

Piše: mr. sc. Andrija Anišić

U prošlom broju pisao sam o problematici abortiranih fetusa u kozmetici i hrani. Objasnio sam kako fetusi postaju dobar „repromaterijal“ u kozmetičkoj i prehrambenoj industriji te o ekonomskom iskorištavanju abortusa. Sada donosim popis svih poznatih proizvoda koji sadržavaju abortirane fetalne stanice.

PEPSI pića:

- sva bezalkoholna pića Pepsi
- Sierra Mist
- Mountain Dew
- Mug root beer pivo
- No Fear pića
- Ocean Spray pića
- Seattle's Best kava
- Tazo pića
- AMP Energy pića
- Aquafina voda
- Aquafina pića
- DoubleShot energetska pića
- Frappuccino pića
- Lipton čaj
- Propel pića
- SoBe pića
- Gatorade pića
- Fiesta Miranda pića
- Tropicana sokovi i sirupi

NESTLE proizvodi

- Svi dodaci kavama – slatko vrhnje, slatko vrhnje u prahu...
- Maggi Brand instant juhe, ketchup, nadjevi i umaci, okruglice i začini.

KRAFT – CADBURY ADAMS proizvodi

- Black Jack žvakaće gume
- Bubbaloo žvakaće gume
- Bubblicious žvakaće gume
- Chiclets
- Clorets
- Dentyne
- Freshen Up žvakaće gume
- Sour Cherry žvakaće gume (Limited)
- Sour Apple žvakaće gume (Limited)
- Stride
- Trident

CADBURY ADAMS bomboni i slatkiši

- Sour Cherry Blasters
- Fruit Mania
- Bassett's Liquorice
- Maynards Wine žvakaće gume
- Swedish Fish
- Swedish Berries
- Juicy Squirts
- Original žvakaće gume
- Fuzzy Peach
- Sour Chillers
- Sour Patch Kids

- Mini Fruit žvakaće gume
- drugi proizvodi CADBURY ADAMSA
- Certs dražeje za osvježavanje daha
- Halls sirup za kašalj

NEOCUTIS

Ova kompanija koristi fetalne stanice u kremama za tretiranje bora koje se dobivaju isključivo iz 14 tjedana starih abortiranih fetusa dječaka

- Bio-Gel Prevedem Journee
- Bio-Serum Lumiere
- Bio Restorative krema za lice i tijelo

Cjepiva

- MMR II (Merck)
- ProQuad (MMR + Male boginje — Merck)
- Varivax (Male boginje — Merck)
- Pentacel (Polio + DTaP + HiB — Sanofi Pasteur)
- Vaqta (Hepatitis-A — Merck)
- Havrix (Hepatitis-A — Glaxo Smith-Kline)
- Twinrix (Hepatitis-A i B — Glaxo)
- Zostavax (Herpes Zoster— Merck)
- Imovax (Bjesnoća — Sanofi Pasteur)

Drugi lijekovi:

- Pulmozyme (Cistična fibroza — Genetech)
- Enbrel (Reumatoidni artritis — Amgen)

Ovom popisu treba dodati i nedavno objavljenu zastrašujuću vijest, koju prenosi B92, da su Južnokorejske vlasti i njihovi carinici u proteklih nekoliko mjeseci zaplijenili više tisuća tableta punih praha mesa mrtvih beba. Vijest je objavio i list *Daily mail* u kojemu se navodi da su te pilule proizvedene u Kini, a način na koji se one prave je zastrašujući. Naime, meso mrtve bebe najprije se isječe na sitne dijelove, samelje i potom osuši u rerni da bi se na kraju samljelo u prah. Isti list navodi da su bebe napravljene u sjeveroistočnom dijelu Kine, podsjećajući da se u tim dijelovima svijeta meso mrtvih beba smatra čudnovatim lijekom. Naknadne analize su kasnije utvrdile da te tablete s ljudskim mesom također sadrže i bakterije i druge štetne sastojke, a *San Francisco times* piše da je sadržaj ljudskog mesa u njima 99,7 posto.

Možda će netko postaviti pitanje čemu ovaj dosadni popis i tako strašna vijest?! Smisao iznošenja ovoga popisa i ove vijesti je da se izbjegavaju takvi proizvodi pa i tablete (možda su već stigle i na naše tržište) te da se i čitatelji *Zvonika* pridruže bojkotu istih da ne bismo, zahvaljujući

korporativnim psihopatima i monstroznim testovima i pripravicima sudjelovali u tom zločinu.

Naime, Pepsi kompanija udružena sa Senomyxom najprije je odbijala prestati s takvim postupcima. No, najnovije izvješće govori da je nakon brojnih pritisaka ipak prihvatila zahtjeve i kritike na desetke grupa koji podržavaju prestanak korištenja fetalnih stanica u hrani i piću i na desetke tisuća ljudi koji dijele ista stajališta.

Pepsi u istraživanju novih okusa neće više koristiti stanice abortiranih beba. Odluku korporacije obznanio je član uprave Paul Boykas u pismu Debbie Vinnedge, direktorici američke pro-life udruge Children of God for Life koja je započela akciju bojkota i zajedno ga s još 34 udruge od svibnja prošle godine organizirala i poticala.

Bojkot proizvoda američke prehrambene korporacije Pepsi zbog njezinog korištenja stanične linije razvijene iz abortirane bebe u testiranju novih proizvoda potpuno je uspio – uprava korporacije objavila je kako biotehnička tvrtka Senomyx više neće koristiti spornu staničnu liniju HEK-239 kada bude testirala nove okuse za svoje proizvode.

„Senomyx neće više koristiti stanične linije koje su razvijene iz ljudskog embrija ili fetusa za testiranje novih okusa naših proizvoda“, priopćio je u pismu Boykas i dodao kako je tvrtka „cijelu stvar shvatila vrlo ozbiljno“, te objavila priopćenje u kojemu se obvezala da više nikada u istraživanjima na svojim proizvodima neće koristiti stanične linije razvijene iz ljudskog embrija ili fetusa.

„Oduševljeni smo odlukom PepsiCo. Njezina uprava shvatila je kako mora slušati svoje potrošače i donijela je pravu i mudru odluku“, rekla je Vinnedge u komentaru velike pobjede njezine i drugih američkih pro-life udruga čiji su članovi i simpatizeri sudjelovali u bojkotu.

Vinnedge je dodala kako će udruga nastaviti raditi pritisak na tvrtku Senomyx i korisnike njezinih usluga, među kojima su neke od najvećih prehrambenih tvrtki na svijetu, da odustanu u potpunosti od korištenja stanične linije HEK-239 u testiranju novih okusa. Predsjednica udruge naglasila je kako Senomyx na raspolaganju ima moralno prihvatljivije stanične linije, one razvijene iz tkiva životinja, te kako s njima može imati jednako dobre rezultate. /G.A./ Bitno.net/

U idućem broju:
Codex alimentarius – među nama

Drugi susret pučkih pjesnika u Zapolju

Na II. susretu pučkih pjesnika u Zapolju, nevelikom mjestu s oko 500 žitelja u općini Rešetari, koji je održan u nedjelju 13. svibnja, okupilo su dvadesetak ljubitelja lijepe riječi iz slavonske Posavine, Osječko-baranjske županije i Vojvodine.

Svima njima na sudioništvu zahvalila je **Jasmina Akmičić**, predsjednica „Hrvatskog srca“, organizacije žena Hrvatske seljačke stranke, otvarajući ovu manifestaciju i naglasila kako je htijenje organizatora da ista preraste u vrijednu tradiciju, koja će ljepotu ovoga kraja pretočiti u pjesmu i stih. Jedna od organizatorica, **Ivanka Grgić**, dopredsjednica „Hrvatskog srca“, zaslužna je za dolazak Vojvođana na ovu manifestaciju. Ivanka je prošle godine sudjelovala na „Liri naivi“ u Novom Sadu i pozvala tamošnje sudionike na Susrete u Zapolju, što je urodilo plodom i svoje su pjesme poslali: **Ivan Andrašić** iz Sonte, **Josip Dumendžić** iz Bođana, **Anita Đipanov** iz Bačkog Monoštora, **Zlatko Gorjanac** i **Antun Kovač** iz Sombora, **Mila Markov Španović** iz Srijemske Mit-

rovice, **Slavko Žebić** iz Gibarca, te **Franjo Ivanković**, **Mirjana Jaramazović** i **Marjan Kiš** iz Subotice. Gošće susreta, **Katarina Čeliković** iz Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i **Bernadica Ivanković**, predsjednica Hrvatske čitaonice u Subotici, koja je domaćinima uručila i lijepi dar – produkciju dosad tiskanih zbornika s „Lire naive“, pozvala je sve koje zanima da već ovoga lipnja sudjeluju na „Liri naivi“ polovicom lipnja u Bačkom Bregu, na 10. jubilaranom susretu.

S. Ž.

U Zagrebu održana tribina posvećena Balintu Vujkovu i „Danima Balinta Vujkova“

U Društvu hrvatskih književnika, na Trgu bana Josipa Jelačića u Zagrebu, u ponedjeljak 14. svibnja održana je tribina u povodu obilježavanja 100. obljetnice rođenja velikana hrvatske književnosti iz Vojvodine **Balinta Vujkova**.

Na Tribini je predstavljen i Zbornik radova sa stručnih skupova „Dana Balinta Vujkova od 2006. do 2010.“. Riječ je godišnjoj kulturnoj manifestaciji u Subotici s podnaslovom „Dani hrvatske knjige i riječi“, priredbi s više događaja, čiji je temeljni cilj prisjećanje na najistaknutijeg sakupljača pripovijedaka među Hrvatima u Vojvodini **Balinta Vujkova**, odnosno afirmacija i valorizacija njegove književne i jezične zaostavštine. O značaju manifestacije, te **Balintu Vujkovu**

govorili su **prof. dr. sc. Stipe Botica**, **doc. dr. sc. Sanja Vulić**, te predsjednica Organizacijskog odbora „Dana Balinta Vujkova“ **Katarina Čeliković** i ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov**. Tribinu „Susreti u Društvu hrvatskih književnika“ u povodu obilježavanja 100. obljetnice **Balinta Vujkova** moderirala je **Lada Žigo**, a nazočila je i predsjednica Hrvatske čitaonice **Bernadica Ivanković**.

HKUD „Vladimir Nazor“ iz Sombora domaćin Festivala hrvatske tamburaške glazbe

Hrvatsko kulturnoumjetničko Društvo „Vladimir Nazor“ bilo je 13. svibnja domaćin dijela natjecateljskog programa XXXV. Međunarodnog festivala hrvatske tamburaške glazbe **Osijek**.

U Somboru su nastupili orkestri iz Našica i Samobora, a u revijalnom dijelu tamburaški orkestri iz Sombora. To je druga godina da se dio ovog tamburaškog festivala održava u HKUD-u „Vladimir Nazor“.

U ulozi domaćina sudionike, stručni žiri i goste pozdravio je **Mata Matarić**, predsjednik HKUD-a „Vladimir Nazor“ i član Organizacijskog odbora Međunarodnog festivala hrvatske tamburaške glazbe.

Generalna konzulica Republike Hrvatske **Ljerka Alajbeg** podsjetila je da je tambura dio hrvatskog identiteta i na-

glasila kako je **Julije Njikoš** bio taj koji je prepoznao da se hrvatska tamburaška glazba ne svira samo u Hrvatskoj već svugdje gdje žive Hrvati, a to je i Mađarska, Bosna i Hercegovina, Vojvodina, a pridružili su se i Slovenci, tako da je Festival tamburaške glazbe doista postao međunarodni. U natjecateljskom dijelu programa nastupili su ansambli iz Samobora i Našica, a u revijalnom dijelu programa nastupili su Somborsko tamburaško društvo i Tamburaški orkestar Muzičke škole „Petar Konjović“ iz Sombora. U Somboru je u natjecateljskom i revijalnom dijelu sudjelovalo oko 120 glazbenika. Sudionici su dobili zahvalnice Hrvatskog tamburaškog saveza. Voditeljica programa bila je poznata hrvatska glumica **Vlasta Ramljak**. Međunarodni festival hrvatske tamburaške glazbe, 35. po redu, održava se od 11. do 20. svibnja. Orkestri nastupaju u Osijeku, Vukovaru, Somboru, Donjem Miholjcu, Pečuahu, Feričancima i Našicama. Proglašenje pobjednika i svečano zatvaranje festivala bilo je 20. svibnja u Našicama.

Z. Vasiljević

Knjiga „Tajanstvenosti trag“ Stipana Bešina predstavljena u Zagrebu

U organizaciji Udruge za potporu bačkim Hrvatima u Zagrebu je 4. svibnja u Knjižnici i čitaonici „Bogdan Ogrizović“ održano predstavljanje knjige „Tajanstvenosti trag“, prerano umrlog hrvatskog pjesnika Stipana Bešina, rođenog 1920. u šokačkom selu Bački Monoštor, u kojem je i preminuo od sušice 1941. godine.

„Unatoč preranoj smrti Stipe Bešin je, kako su govorili njegovi prijatelji i znalci, bio često spominjan kao darovit pjesnik i velika hrvatska pjesnička nada prve polovice 20. stoljeća, a prve obavijesti o njemu, mi, generacija stasala nakon Drugog svjetskog rata, dobili smo već 1945. i 1946. godine od Ivana Kujundžića, Ante Sekulića i drugih, a kasnije smo o njemu više saznali od Matije Evetovića i Đure Lončarevića“, rekao je u uvodnom dijelu u ime organizatora **Naco Zelić**, dok su o Stipanu Bešlinu, još jednom vitezu hrvatskog jezika u Bačkoj, govorile **Marija Šeremešić** iz Sombora i **doc. dr. sc. Sanja Vulić**, s Hrvatskih studija u Zagrebu, koje su i priredile knjigu za tiskanje. /Z. Ž./

U Subotici održana književna večer posvećena nakladništvu i književnosti Hrvata u Mađarskoj

U organizaciji Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, u Galeriji dr. Vinka Perčića u Subotici, održana je 3. svibnja književna večer posvećena prilikama u povijesti i sadašnjosti nakladništva Hrvata u Mađarskoj.

Tom prilikom predstavljene su i tri najnovije knjige Znanstvenoga zavoda Hrvata u Mađarskoj: knjiga pjesama Josipa Gujaša Džuretina „Iz pozadine“, zatim Stipana Blažetina „Na istom kolosijeku“, te „Sjajna igra: Antologija hrvatske dječje poezije u Mađarskoj od 1945. do 2010.“ Stjepana Blažetina.

Postojanje nakladničke djelatnosti i književnih izdanja veoma je važno za svaku manjinsku zajednicu, što je slučaj i u Hrvata u Mađarskoj, istaknuo je ravnatelj Znanstvenoga zavoda Hrvata u Mađarskoj (ZZHM) **mr. sc. Stjepan Blažetin**. Književna večer upriličena je nakon izlaska nekoliko knjiga značajnih za upoznavanje književne prakse Hrvata u Mađarskoj, ali i radi upoznavanja tamošnjeg uređivačkog koncepta, rekao je ravnatelj ZKVH-a **Tomislav Žigmanov**. O najnovijim knjigama ZZHM-a ovom su prigodom govorili **Vladan Čutura** i **Katarina Čeliković**, a književnoj večeri je, između ostalih, nazočio i predsjednik Hrvatske državne manjinske samouprave u Mađarskoj **Mišo Hepp**. /S. J./

U Sonti predstavljena nova knjiga autorice Ruže Siladev „Šokica pripovida“

Svoju drugu knjigu, zbirku pripovjedaka „Šokica pripovida“, autorica **Ruža Siladev** je svojim sumještanima predstavila u četvrtak, 26. travnja, u velikoj dvorani Doma kulture u Sonti.

Moderator predstavljanja bio je **Zvonko Tadijan**, a u ovoj ugodnoj književnoj večeri, osim autorice Ruže, sudjelovali su: **dr. sc. Sanja Vulić** iz Zagreba, književnik **Milovan Miković** iz Subotice, sončanska kantautorica **Božana Vidaković** i učenice 8. razreda OŠ „Ivan Goran Kovačić“ **Ivona Mihaljev** i **Katarina Vodeničar**. O ne tako zavidnoj poziciji Hrvata kao autohtonog stanovništva u ovim krajevima i problemima priznavanja hrvatskog jezika i njihovog govora općenito govorio je urednik nakladničke djelatnosti NIU „Hrvatska riječ“ **Milovan Miković**. O samoj knjizi, kroz stilsku i jezičnu analizu govorila je recenzentica **dr. sc. Sanja Vulić**. „Čitatelj ove knjige naučit će puno toga o jeziku, zabavit će se i nasmejati, a isto tako i razmisliti koliko je važno ne zaboraviti vlastitu tradiciju i zbog pukog pomodarstva ili vlastite komocije ne odbacivati sve ono dobro što su naši prethodnici generacijama brižno njegovali“, rekla je **Sanja Vulić**. Autorica **Ruža Siladev** pročitala je dvije pripovijetke iz ove knjige, a djevojke **Ivona Mihaljev** i **Katarina Vodeničar** otpjevale su napjeve iz pripovijetke „Kraljice“. /**Ivan Andrašić**/

In memoriam

Fabijan (Bašo) Skenderović (1917. – 2006.)

Prije šest godina napustio nas je dragi i voljeni suprug, otac, dida, pradida, tast i rođak **Fabijan Skenderović**.

U molitvi ga se rado sjećaju njegovi najmiliji: kćerka **Marica**, sin svećenik **Ivan** iz USA, sin **Veco**, kćerka **Klara**, snaha **Matilda**, zet **Achille**; unučad: **Ivica** sa suprugom **Snežanom**, **Klara**, **Marko** sa ženom **Katijom**, **Marco** i **Susanne** te prauučad: **Ivana**, **Dario** i **David** kao i sva ostala rodbina i prijatelji.

Sveta misa za njega bit će slavljena u nedjelju 22. lipnja u 17 sati u subotičkoj crkvi sv. Roka.

In memoriam

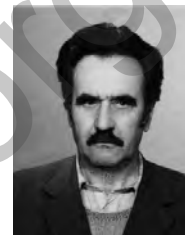
Ana Milodanović

Godina je prošla kako nas je 20. VII. 2011. napustila moja draga sestra **Ana Milodanović**. Sveta misa na godinu dana služit će se 24. VI. u 9 sati u crkvi sv. Roka.

Ostat ćeš nam vično u srcima!
Ožalošćena sestra **Đula** i nećaci.

Lazi Kujundžić

U 70-toj godini života, 8. VI. 2011. ostavio nas je naš nikad zaboravljeni suprug, otac, svekar i dida, te brat, diver, ujak i stric **Lazo Kujundžić**.

Sveta misa na godinu dana održat će se 24. VI. u 9 sati.

Ožalošćeni njegovi najmiliji: supruga **Đula**, sinovi **Zdravko** i **Darko**, snaja **Livia** i unuka **Anja** te njegova braća **Bela** i **Željko**, snaje **Anica**, **Marija** i **Lozika** i sestra **Jaga**.

Pokoj vični daruj im, Gospodine!

DUHOVI!

Dragi Zvončići, pedeset dana nakon Uskrsa slavimo blagdan Duhova. Treća božanska osoba daje svoje darove našim krizmanicima. Duh Sveti je u obliku plamenih jezika sišao na prvu kršćansku zajednicu pedeset dana nakon Kristova uskrsnuća. Tako se ispunilo Isusovo obećanje da će svi koji mu vjeruju biti „kršteni“ Duhom Svetim i ispunjeni božanskom snagom.

Kako se to dogodilo, čitamo u Bibliji, u 2. poglavju Djela apostolskih: „Kad je napokon došao dan Pedesetnice, svi su bili zajedno na istome mjestu. I eto iznenada šuma s neba, kao kad se digno silan vjetar. Ispuni svu kuću u kojoj su bili. I pokažu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih. Svi se napuše Duha Svetoga i počеше govoriti drugim jezicima, kako im već Duh davaše zboriti. (Dj 2,1-4)

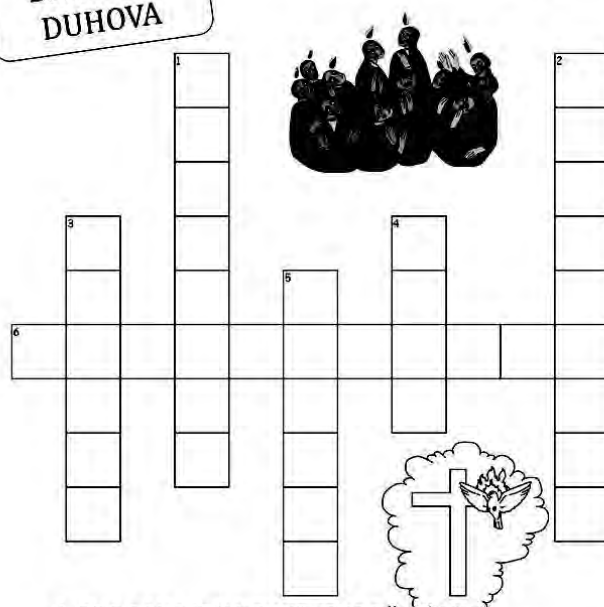
I naše glave Duh Sveti miluje svojim lahorom, daruje nas svojim darovima. Svima nam daje: mudrost, razum, savjet, jakost, znanje, pobožnost i strah Božji. Jesmo li toga svjesni?

A za sve vas ljubitelje enigmatike, evo jedna osmo-smerjka u kojoj ćete provjeriti svoje znanje o Duhovima.

Zvončica

BLAGDAN
DUHOVA

ODGOVORI NA PITANJA

1. TOG DANA JE NA OKUPLJENE SIŠAO _____.
2. GRAD U KOJEM SE TO ZBILLO ZOVE SE _____.
3. TADA SE BIO DIGAO SILAN _____.
4. RUGALI SU IM SE DA SU SE
NAPILI SLATKOG _____.
5. TADA SU SE POKAZALI KAO NEKI OGNJENI _____.
6. ŽIDOVSKI BLAGDAN KOJEGA SU TADA SLAVILI
NAZIVA SE _____.

Crteži preuzeti sa stranice Religioscando

<http://zlatna-djeca.blogspot.com/>

Prva pričest u Bajmoku

Posebno radosno djeca župe sv. Petra i Pavla u Bajmoku primila su u nedjelju 13. svibnja prvi put Prvu svetu pričest. Njih trinaestero su nakon trogodišnje pripreme na vjeronauku pod vodstvom vjeroučiteljice **Mirele Varga** i posljednje godine vjeroučitelja **Silvestra Bašića**, a pod budnim okom **vč. Zsolta Bendea**, bili spremni po prvi put stati pred župnika i primiti Tijelo Kristovo.

Ushićeni i radosni što su dorasli biti dionici Tijela Kristova, djeca su svojim recitacijama i pjesmama uzveličali ovo njihovo slavlje pred svojim roditeljima, rodbinom i ostalim vjernicima u punoj crkvi. U svojoj propovijedi, župnik se osvrnuo na to kako malo primjećujemo nijanse u životu koje nas čine sretnima i okružuju, kao da smo na njih poslovično navikli i one moraju biti tu. Naime, u tom kišnom danu u crkvi za vrijeme mise nije bilo električne struje, što je prouzrokovalo polu svijetlu crkvu bez velebnog zvuka glavnog harmonija s kora. Župnik je stoga istaknuo da bi život bez Boga bio sličan nedostatku osnovnih potreba na koje smo toliko navikli, a tako malo obraćamo paž-

nju na njih te na kraju pitao: Koliko mi Njemu uzvraćamo za dobivenu milost?

U trenutku kada su majke prvopričesnika zapalile svijeće svojoj djeci, svjetlo se rasplamsalo i kao da se tamo gore igra s obojenim svjetlom sa prozora vitraja, s ukrasima kapitela i krivuljama apsida i ne biva prekinuto, nego uzveličano brujanjem pobočnih orgulja i tajanstvenim modulacijama Božjih hvalospjeva koji se dižu u vis. Ta svjetlost svijeća u srcu je rodila onaj Isusov evanđeoski stih: Djeco: „Vi ste svjetlost svijeta“ (Mt 5,14a).

S. Bašić

Moja Prva ispovijed

Na sam dan Proštenja u župnoj crkvi svetog Josipa Radnika u Đurđinu, 1. svibnja, bila je Prva sveta ispovijed. Iako malo u gužvi zbog gostiju što dolaze i vreve koja dopire sa ulice, djeca su bila mirna i strpljiva. Ovaj dan će ih sigurno svake godine podsjetiti da je to dan kad se treba ispovjediti! Svoje lijepo i bogato iskustvo žele podijeliti s nama.

JOSIPA DULIĆ: Došlo je vrijeme za Prvu svetu Ispovijed. Kada sam došla u crkvu bilo me je strah, ali sam znala da me tamo čeka Isus. Kad sam ja došla na red, ušla sam u ispovjedaonicu, srce mi je jako lupalo, kao da će mi iskočiti. Na kraju mi je velečasni rekao što da izmolim. Znala sam da sam sada čista od svakoga grijeha.

LUCIJA HORVACKI: Kad je napokon došao dan Prve svete Ispovijedi, bila sam malo uplašena. Ali kad sam ušla u ispovjedaonicu i počela govoriti, znala sam da je Isus pored mene. Kada sam završila znala sam da mi je Isus sve oprostio i još više me voli.

JOSIPA STANTIĆ: Došlo je vrijeme da se i ja ispovjedim. Kada sam ušla u ispovjedaonicu, malo me je bilo strah. Ali kada sam izašla, osjećala sam se radosno i čisto.

Četvrti član na fotografiji je **LUKA CRVENKOVIĆ**, ali nije bio u školi kad su pisali svoja iskustva. Ove dvije Josipe su još sastavile u znak zahvale Bogu jednu malu pjesmicu.

HVALA TI BOŽE

Hvala ti Bože za prijatelje,
za naš dom i za roditelje.
Hvala ti za naše zdravlje
i za naše slavje
Hvala ti Bože za prirodu,
za biljke i životinje,
za seke i brace,
za kuće i mace.
Aleluja, aleluja,
usliši nam molitve, aleluja!

(Pjesmu sastavile Josipa Dulić i Josipa Stantić)

Verica Dulić, vjeroučiteljica

Prvopričesnici župe Srca Isusova u Tavankutu

Prvopričesnici župe Sv. Roka u Subotici

Dragi mladi,

evo nas i vas u još jednom broju *Zvonika*.

Lijepo je biti dio kršćanskoga života, kretati se među ljudima dobre volje i nasmijanih lica, svojom prisutnošću, idejama i djelima doprinosti širenju Radosne vijesti, ljubavi i mira.

To je, vjerujem, iskustvo svakoga čovjeka koji je išao na SHKM, na Biskupijski susret mladih u Srbiji, na bilo koju duhovnu obnovu, seminar ili druženje koje organiziraju mladi kršćani diljem svijeta. Polet i snaga, oduševljenje ili barem tiha toplina u srcu uzrokovana je sudjelovanjem i osjećajem pripadnosti zajednici koja teži ostvarenju jednog novoga, boljega svijeta, zajednici koja misli isto, a opet drukčije od krajnje konzumerističkog i globaliziranog svijeta današnjice.

Prava sloboda ne sastoji se u tomu da biramo hoćemo li činiti dobro ili zlo, nego da biramo i činimo dobro jer grijeh automatski zarobljava čovjeka. Uvjerena sam da u svima nama postoji klica dobra koja je, nahranjena susretima s ljudima i Bogom, ozelenila, procvjetala, zamirisala. I što dalje? Moliti se, čitati Bibliju, ići na misu, sve to stoji. A do sljedećega susreta trebat će proći najmanje dva mjeseca (Čikerijada, eventualno Taize malo prije toga), a dotle tko živ, tko mrtav. Uz to, možda nema svakoga tjedna vjeronauka u tvojoj

župi niti drugačije prilike za kreativna i opuštajuća druženja u dobrom društvu. S druge strane, svaki dan moraš ići u školu, ispratiti svoje obveze, naći se roditeljima i prijateljima pri ruci... Zaboravi se čovjek, preumoran bude za osobne molitve i obezvoljen za odlazak na misu, i cvijeće uvene.

Dragi moji, nema boljeg vremena za razgovor na ovu temu nego uoči Duhova. Papa nas poziva na novu evangelizaciju! I tvoju mamu i tvog tatu, i tvog župnika, ali prije svih njih poziva tebe. Ti si pozvan biti svjetlo svijeta i sol zemlje, ti si pozvan biti misionarom radosti i ljubavi u ovom svijetu! Ovdje i sada! Dobro je u tebi i nisi sam! Prije svih prijatelja koje si upoznao na susretima, prije svih svećenika i časnih sestara, Bog ti u društvo daje svoga Duha da te osnaži, da te okrijepi i odmori, da te utješi, da te nadahne! I može biti vjeronauka na tvojoj župi, ali i ti moraš nešto učiniti povodom toga (za početak počni ići na njega iako nije baš najzanimljivije svaki puta). I može biti mladih u tvojoj crkvi na nedjeljnoj misi iako je ona predvidljiva i uspavljajuća (možda bi trebao malo skratiti subotnje izlaske i spomenuti prijateljima da se vidite ujutro na misi). Ohrabri se i odluči još jednom, svaki dan, u svakodnevnom planu i programu, ohrabri se i odluči za Krista! Jer tko će, ako nećeš ti biti svjetlonoša – u prvome redu zbog sebe, a i zbog drugih.

Nevena Mlinko

Koga podučavamo?!

U posljednje vrijeme kroz sve se nekako prožima riječ EVANGELIZACIJA. Što je ustvari evangelizacija? Evanđelje samo po sebi označava Radosnu vijest. Pa što bi to onda bilo? Je li to čitanje svetoga evanđelja, življenje Svetoga pisma? Ili je to možda način ponašanja, poput biti sretan i radostan? Ili nešto drugo?

„Pod evangelizacijom razumijemo kako prvo naviještanje evanđelja pred nekršćanima tako i stalno ponavljanje poruke evanđelja u propovijedi, katehezi i liturgiji“ (don Ivica Matulić).

To bi onda moglo označavati jedan novi način življenja staroga života. Što mislim pod tim? Sama evangelizacija može biti raznih oblika, odnosno u vidu naviještanja, tumačenja pisma, slavljenja svetih misa. Ali može biti i indirektna kroz svjedočenje o ozbiljno izmijenjenom životnom stilu.

Evangelizacija ne znači da se pod svaku cijenu sve ljude mora učiniti kršćanima, nego svjedočiti svoju vjeru, tako što ćemo mi sami povjerovati i širiti taj „entuzijazam“ na druge. Posebno bih se osvrnula na one koji redovito idu u crkvu. Uglavnom nam se nameće ideologija da smo mi „pametniji“ od onih koji su vjernici samo na papiru, da mi znamo sve pa trebamo druge podučavati, najblaže rečeno „soliti im pamet“. Ne kažem da to nije zadaća svakoga kršćanina, ali trebamo naći način na koji bismo postigli uspjeh. Jer ni mi sami ne volimo kada se netko „pravi pametan“ i tu nam pamet pokušava nametnuti.

Evanđelje znači na prvom mjestu naviještati djelom Radosnu vijest, ali i riječju i tako naviještanje smjestiti u sadašnja događanja da svaki čovjek bude u stanju prihvatiti ju onakvu kakva jest, ali izmijenjenu prema vremenu u kojem živimo. Nitko ne kaže da je taj posao lak. I Isus je svoju poruku navi-

ještao u Nazaretu gdje nisu slušali Njegove riječi. Ali On nije odustajao.

Zašto sve ovo pišem? U našim se crkvenim redovima (čini se) ne vidi „pojas za spašavanje“ što ga Duh Sveti daje crkvi širom svijeta! Mi i dalje mudrujemo i uporno se upinjemo u pronalaženju novih oblika evangelizacije. Stoga jedino što činimo jest da čitamo crkvene dokumente misleći da će čitanje dokumenata i knjiga povesti Crkvu u novost. Mi ne možemo reći da djeca i mladi nisu „poučeni u vjeri“. Nisu možda dovoljno poučeni, ali kad bi ono što znaju proveli u život, sigurno bismo imali drukčiju mladež, drukčije obitelji. Svima nam je mnogo lakše POUČAVATI U VJERI nego li PRENIJETI VJERU i zato Crkva gubi svoju glavnu odliku – da bude glavna sakupljačica masa.

Što je nova evangelizacija i zašto nam je ona potrebna? Vrlo konkretno i poticajno na to pitanje odgovara kratki film kojega vam preporučam da pogledate: <http://www.youtube.com/watch?v=-J4Ai2scfSI&feature=share>

Moderni svijet tjera čovjeka da se osjeća nezainteresiranim za crkvu i događanja u njoj. Je li to znak da mlade ne interesira ništa nadnaravno? Ne! O tomu

svjedoče naše „male zajednice“ koje još uvijek opstaju i koje su očito „Božji mig Crkvi“ kojim putem treba ići. I u teoriji, to bi sve moglo funkcionirati, ali ne i u praksi. Jer pojava „malih vjernih zajednica“ izaziva neki strah kod ljudi, posebno kod mladih.

Ali sada je vrijeme jer svijet treba svjedoke! Sada je vrijeme za rješavanje problema u našim društvima. Sada je vrijeme za Boga!

Moramo izvršiti evangelizaciju svoje duše, svoga srca, a potom možemo biti spremni za evangelizaciju drugih. Jedino ako smo ispunjeni snagom Duha Svetoga i ako imamo dovoljno jaku vjeru u Boga koji je u nama, možemo Ga svjedočiti drugima i tamo voditi ljude bliže Bogu, bliže Njegovoj milosti.

Marina Gabrić

SHKM SISAK 2012.
JA 5. i 6. svibnja **A TI?**
IDEM!
 www.mladisb.hr

Susret hrvatske katoličke mladeži u Sisku

U svjetlosti hodimo

Oko 30.000 mladih okupilo se 5. svibnja na prostoru ispred crkve sv. Kvirina u Sisku na Susretu hrvatske katoličke mladeži, među kojima su bili i mladi ih iz Subotičke biskupije koji su se isticali svojim žutim majicama koje je dizajnirao Mladen Konkolj, i koje su svojom bojom naglašavale geslo susreta „U svjetlosti hodimo“. Stotinu i deset mladih u dva busa krenulo je u subotu ujutro ispred subotičke katedrale na ovaj susret, a vođa puta bio je povjerenik za pastoral mladih vlč. Marijan Vukov. Nakon dolaska, slijedila je duga povorka mladih do prostora ispred crkve sv. Kvirina, biskupa. Prije svečanog misnoga slavlja koje je predslavio zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić bio je prigodni program, a neposredno prije mise objavljeno je da će sljedeći susret biti u **Dubrovniku**. Na misi je čitana poruka koju je Papa uputio posebno pov-

dom ovoga susreta. Papa je poručio mladima da *ponosno nose svjetlo koje su dobili krštenjem* i prisjetio se njegova osobnog susreta s njima u Zagrebu. Nakon ove centralne svete mise koju je animirao zbor mladih Sisačke biskupije, uslijedilo je razmještanje po obiteljima. Jedan autobus ostao je u okviru župe sv. Kvirina dok je drugi otišao za Popovaču. Nakon nedjeljne svete mise, u svakoj župi bilo je predstavljanje. Subotičani su se, osim što su se prikazali u dobrom svjetlu u obje župe, također zajedno veselili drugim mladima koji su se predstavljali. Obitelji su ih sve odlično ugostile i nakon novih sklopljenih poznanstava i prijateljstava, krenuli su kući vođeni još jednim divnim iskustvom i uspomenom na ovako velik susret i zajedništvo mladih katolika.

V. C.

Došao sam u Sisak prije svega iz radoznalosti, jer sam čuo da na ovakvim susretima ima 20-30 tisuća mladih katolika. Bilo mi je fantastično, nemam što drugo reći. Najjači dojam na mene je ostavila subotnja misa. Iako smo dugo čekali da počne, vrijedilo je. Nakon ovog susreta, definitivno namjeravam ići i u Dubrovnik. **IV. K., 16 g./**

Jako mi se sviđaju susreti mladih, duhovne obnove, no u ovom nekom periodu nisam imao vremena za vjeronauk i sl., te mi je nedostajalo zajedništvo. Ono što će mi definitivno ostati u sjećanju na ovaj susret jest obitelj koja nas je primila. Oni nisu baš dobrostojeći, žive skromno, ali ono što su rekli je baš ostavilo jak dojam na mene. Primili su nas osmero rekavši: „Dali smo vam jako malo, ali dali smo vam sve što imamo“. A oni imaju četvero djece i očekuju još jedno. Ne znam koja obitelj bi to još uradila, svi bi gledali na troškove, a oni su nas uistinu htjeli primiti i ugostiti. **II. P., 21 g./**

Na ovaj susret krenuo sam da bih se zabavio i opustio. Inače volim crkvene susrete mladih pa mi je i na ovom susretu bilo jako lijepo. Najbolji trenutak bio mi je u nedjelju, nakon svete mise, kad su se svi koji su bili smješteni u toj župi predstavljali. **IL. B., 16 g./**

Radost Ljubavi

**Ljubav su mora,
Ljubav su neba,
Ljubav je sve što
ljudima treba.**

**Ljubav je potok
što teče iz raja,
Ljubav je osjećaj
što dva bića spaja.**

**Tuga se uvijek
sa radosti krije,
Radost u ljubavi
šala nije.**

**U Ljubavi radosti
nikad dosta,
nje uvijek ima,
i u vrijeme posta.**

**Nekad se razmišljam,
nekad se pitam,
da li u Ljubavi ja
samo skitam?**

**Al' se onda radosti
sjetim,
i odmah u oblake ja
odletim.**

**Pa sanjam, pa maštam,
pa se mislim i glavu
pokušavam da razbistrim,
pa se uz to još i zaljubim.**

**Radost u Ljubavi je
kao kruha kriška,
radosti u Ljubavi
nikad nema viška.**

Tina Bičkei

OŠ „Ivan Milutinović“, 8. a

Susret mladih u Baču 2012.

Radost zajedništva u Gospodinu

Na redak iz poslanice Filipljanima: *Radujte se u Gospodinu uvijek!*, odazvalo se oko 300 mladih vjernika Subotičke biskupije koji su se 12. svibnja okupili na tradicionalnom susretu u Baču. Povjerenik mladih Subotičke biskupije vlč. Marijan Vukov u dobrodošlici svima je poželio „sunce na nebu i u dušama“. Nakon pozdrava domaćina bačke župe sv. Pavla, vlč. Josipa Štefkovića, predavanje inspirirano Papinim porukom mladima uoči ovogodišnje Cvjetnice održao je vlč. Dragan Muharem, potičući mlade na razmišljanje o sreći i udjelu Boga u ljudskoj radosti. Oko 30 mladih iz ujedinjenih zborova ARM, Ritam vjere, Markovi lavovi i Isusova Uskrsnuća glazbeno su pratili i uljepšali susret. Superbačmeni u plavim majicama uložili su sve svoje talente, iskrena razmišljanja i ideje u radu u skupinama što je rezultiralo iznimno kreativnim, zanimljivim i poučnim plenumom održanim u dvorani nakon sportskog programa. Mladi župe Uskrsnuća Isusova pripremili su za ovaj susret predstavu „Ka svjetlosti hodimo“ koja je završila gromoglasnom pjesmom „Mesija“. Vrhunac, ujedno i završetak susreta, bila je sveta misa koju je predslavio subotički biskup Ivan Péntzes.

Donosimo vam pristigle tekstove i fotografije na natječaj za Bač 2012., neke od misli iz predavanja kao i dojmove samih mladih.

N. M.

...iz predavanja:

izgubiti smijeh = izgubiti vjeru
Bog = najradosnije, najnasmijanije i najvedrije biće

riječ sreća ☺ od sresti, susret (ni naš Bog nije samac, on je Trojedini)

riječ radost ☺ od raditi (sreća ne pada s neba, na prvoj sreći treba i te kako raditi) tama ne postoji, tama je nedostatak svjetla!

ljubite i radujte se dvije su zapovijedi Novoga zavjeta misionari radosti – da, vi u plavim majicama, dijelite i umnažajte radost!

...mladi će s ovoga susreta ponijeti:

S ovoga susreta uvijek ponesem radost. /Darkić/

Iz Bača nosim radost i sreću veću nego što sam donio ovamo. /Anđelko/

Ja ću ponijeti majicu. /Ksenija/

Ponijet ću sve prijatelje koje sam ovdje upoznala. /Željana/

...i poručili su:

Ako si ti sretan i oni oko tebe su sretni. /Anđelko/

Svoje probleme i križeve treba dati Bogu u ruke jer On zna što je najbolje za nas. I u svim nevoljama i kušnjama treba ipak ostaviti osmijeh na licu. /Martina/

Budimo radosni i osmjehujemo se jedni drugima jer osmijeh ne košta ništa, a drugome puno znači. /Darko/

Definitivno nikada nisi dovoljno star niti „mator“ za ovaj susret u Baču. /Darkić/

Jedino je Gospodin taj koji može dati onu pravu i trajnu sreću, a mi je možemo zaslužiti tako što ćemo biti dobri i pomagati jedni drugima i truditi se dok smo ovdje. /Darko/

Mladi – naša tema

Čovjek i Bog

Bog je stvorio čovjeka potpuno svetim i sretnim, a prelijepa Zemlja nakon izlaska iz Stvoriteljeve ruke nije pokazivala ni traga raspadanja niti sjenke prokletstva. Tek je prijestup Božjega zakona, Zakona ljubavi, donio nesreću i smrt. Ipak, i usred patnja izazvanih grijehom, otkriva se Božja ljubav. Iako grješan, svijet nije ispunjen samo žalošću i bijedom. I sama nam priroda upućuje poruke nade i utjehe. U čičku se nalaze cvjetovi, a trnje je prekriveno ružama. *Bog je ljubav* – piše na svakom pupoljku što se rascvjetava, na svakoj mladoj travčici. Ljupke ptice što ispunjavaju prostor veselim pjesmama, cvjetovi nježnih boja što mirišu u svom savršenstvu, bogato razlistano šumsko drveće – sve nam svjedoči o Božjoj očinskoj brizi i pažljivosti, o Njegovoj želji da usreći svoju djecu. Smatrate li da je prevelika žrtva predati Kristu sve? Upitajte se: što je Krist dao za mene? Da bi nas otkupio, Božji Sin dao je sve – život, ljubav i muke. Možemo li mi, nedostojni tako velike ljubavi, uskratiti Njemu svoje srce? Cijeloga života, u svakom trenutku, mi smo uživali uz blagoslove Njegove milosti, i upravo to je razlog što ne možemo potpuno shvatiti sudbinu neznanja i bijede iz koje nas je izbavio.

.... Bog je izvor života, svjetlosti i radosti cijelom svemiru. Kao svjetlosni zraci Sunca, kao vodena struja koja izbija iz živog izvora od njega se izljevaju blagoslovi na sva Njegova stvorenja. I gdje god da je u srcima ljudi život od Boga, On se izliva na druge u obliku ljubavi i blagoslova. Bog nam govori preko prirode i objave, preko svoje providnosti i utjecaja svojega Duha. Ali sve to nije dovoljno: potrebno je da i mi pred njime otvorimo srce. Da bismo duhovno živjeli i imali duhovnu snagu, moramo održavati živu vezu s nebeskim Ocem. Molitva je otvaranje srca Bogu kao prijatelju. Ne zbog toga što Bogu trebamo otkriti što smo, već zato da bismo sebe osposobili da ga primamo. Molitva ne spušta Boga k nama već nas uzdiže k njemu. Mnoge, a posebice one koji su u kršćanskom životu mladi, često uznemiruje ono što ih navodi na nevjerovanje. U Bibliji ima mnogo redaka koje oni ne mogu objasniti ili razumjeti, a Sotona se time koristi da bi pokolebao njihovu vjeru u Pismo kao Božju objavu... Ali, nemamo razloga sumnjati u Božju Riječ samo zato što ne možemo razumjeti tajne Božje providnosti. Kršćani su postavljeni da budu svjetlonoše na putu prema nebu. Oni trebaju na svijet odsajivati svjetlost kojom ih je Krist obasjao. Trebaju živjeti takvim životom i razviti takav karakter da drugi, gledajući njih, steknu ispravno mišljenje o Kristu i Njegovoj službi.

Duša koja je otkupljena i očišćena od grijeha ima neizmjernu vrijednost. I kad se jedna duša izbavi, radost na nebu u nazočnosti Boga i svetih anđela izražava se pjesmama svetog pobjedničkog slavlja.

Klara Mašić
OŠ „Jovan J. Zmaj“, 8. b

Čudo čekamo...

Dragi čitatelji! Što je situacija teža i dulje traje – bilo da se radi o obiteljskom ili bračnom problemu, sukobu među rodbinom ili prijateljima, teška bolest ili neimaština – čini nam se da se ni ne može promijeniti, ili mislimo da je čudo neophodno, a sigurni smo da čudo baš i ne zaslužujemo. Dobro je dok još imamo snage za molitvu, traženje savjeta mudrijih od nas, potpuno predanje Isusu. Kad sve učinimo, odjednom nastupi – tišina. Iščekivanje. Kao u Cesarićevoj pjesmi: „Mi čudo jedno čekamo, A neće nam se desiti...“. Samo, naš Bog nas ne ostavlja – koliko god Cesarićevo čekanje i praznina trajali – ne dopušta da ostanemo „sa vječno praznim rukama“. Naše je jedino izabrati: čime ćemo ispuniti tu tišinu? Nama je uspelo kada smo pokušali ispunjati je „sitnicama“ – malim činima ljubavi za one kraj nas... Koliko god bilo teško, kad i licem i dlanom bližnjem (osobito „onom tvom“) pružiš ljubav, Ljubav dolazi... Čudo Ljubavi sve mijenja! Probajmo zbilja isprobati staru mudrost: „Radite, kao da vam novac nije potreban. Ljubite, kao da niste nikada bili povrijeđeni. Plešite, kao da vas nitko ne gleda. Pjevajte, kao da vas nitko ne sluša. Živite, kao da su nebesa na zemlji. Jer, stvarno jesu...“.

7 najvećih pogrešaka u odgoju djece

3. pogreška: Zanemarujete svoj emocionalni ili duhovni život

Veliki broj iznimnih istraživanja povezuje kvalitetu naših odnosa s fizičkim zdravljem. Duhovnost i religija nisu isto, iako mogu biti čvrsto povezane. Skloni smo promatrati duhovnost kao sposobnost svojstvenu svim ljudskim bićima, kao što je sposobnost rasta, reprodukcije, komuniciranja, razmišljanja ili osjećanja. Duhovnost shvaćamo kao: sposobnost ostvarivanja odnosa s onim što je izvan nas, osjećaj koji često uključuje dubok doživljaj povezanosti sa svime što postoji i osjećaj divljenja i strahopoštovanja pred univerzumom koji je nemoguće opisati.

Ako iskreno cijenimo svoj duhovni razvoj, moramo odvojiti vrijeme da budemo sami sa sobom i univerzumom. Netko to čini molitvom i vjerom u Boga. Drugi posežu za meditacijom, treći se tek zagledaju u nebo i promatraju zvijezde. Ljudi su empatična, brižna stvo-

renja koja pokreću dva poriva. Jedan je da budemo svatko za sebe: gradimo, stvaramo, osvajamo i ulažemo svoje snage u opstanak vrste. Drugi je da se društveno, emocionalno i du-

hovno družimo s drugima – ne samo zbog vlastita dobra, nego i zato što je ta želja dio našeg ljudskog identiteta. Tako govore poznati stručnjaci John i Linda Friel, a i sami smo iskusili ne jednom te potrebe: odlazak na molitvu u zajednici i kavica s prijateljicom – neprocjenjivo! ☺

Duhovni ljudi imaju mudrost koja se pretvara u znanje kad treba mijenjati stvari, a kada ne, kada se predati, a kada se boriti dalje, kada se suprotstaviti pravilima a kada ne. Mnogi od nas znaju što možemo učiniti kako bi svojoj djeci pomogli da postanu duhovni, ali ponekad nam je to teško učiniti jer to zahtijeva promjenu i predanost s naše strane.

10 zapovijedi supružnika

1. Poštujte i visoko cijenite jedno drugo! – „Jer gdje ti je blago, tu će ti biti i srce“ (Mt 6,21). Doista, ako svoga partnera tretirate kao blago, dragocjenost koja vam je darovana, i poštujete ga umjesto da ga kritizirate, brak će vam cvjetati!

2. Nikad ne idite u postelju ljutiti! – „Neka sunce ne zađe nad vašom srdžbom!“ (Ef 4,26). Bijes i ljutnja su ubojice ljubavi. Ako ste tijekom dana imali neki prijevor, izgledite ga prije večeri i u postelji ponovno budite sretni i strasni. U suprotnom bi vam brak mogao biti ugrožen.

3. Opraštajte jedno drugome! – „Opraštajte jedan drugome,

kao što je i Bog vama oprostio u Kristu!“ (Ef 4,32). Ljudi smo sa svim svojim pogreškama i potrebama, i često griješimo. Tvrdoglavost i ustrajanje u ljutnji guše brak, dok ga ljepota i dobrota praštanja čine stabilnim, a partnere zadovoljnim i zaljubljenima!

4. Blagoslivljajte često vašu jedinstvenost i zahvaljajte na njoj! – „Hvala ti što sam stvoren tako čudesno, što su djela tvoja predivna!“ (Ps 139,14). Nerijetko nakon braka pokušavamo partnera promijeniti i prilagoditi sebi, izbrisati njegovu divnu jedinstvenost u svemiru. Činite upravo suprotno, uživajte u njegovoj različitosti i dinamici koju ona unosi u vaš život. Ne suprotstavljajte im se – blagoslovite ih i njegujte kao i svoje specifičnosti!

5. Očekujte najbolje u životu... Od Boga! – „Samo je u Bogu mir, dušo moja, samo je u njemu spas“ (Ps 62,2). Ljudi postaju jadni jer očekuju užitak, te ispunjenje i rješenje svojih problema od drugih ljudi, često od poslovnih, a još češće od bračnih partnera. U braku ne smijemo sve očekivati od partnera, sve svaljivati na njega. Bog kroji naš život, a partner nam pomaže da kroz ovaj život lakše prolazimo.

(nastavak u slj. broju)

Prof. dr. sc. Irma Kovčo Vukadin
sa www.mka.hr

male mudrosti

Čuješ li odjek?...

Sin i njegov otac su bili na planinarenju. Odjednom, sin se spotakne, ozlijedi se i zaviče: „Uaaaa-hhh!!!“ Na njegovo iznenađenje, začuje ponavljajući glas, negdje u planini: „Uaaaahhh!!!“ Znatiželjan, zaviče: „Tko si ti?“ Dobije odgovor: „Tko si ti?“ Tada zaviče na planinu: „Divim ti se!“ Glas odgovori: „Divim ti se!“ Ljutit zbog odgovora, zaviče: „Kukavico!“ Dobije odgovor: „Kukavico!“ Pogleda oca i upita: „Što se događa?“ Otac mu se nasmije i reče: „Sine, obrati pozornost“. Čovjek zaviče: „Ti si pobjednik!“ Glas odgovori: „Ti si pobjednik!“ Dječak je bio iznenađen, ali još nije shvatio. Tada mu otac objasni: „Ljudi ovo nazivaju ODJEK, ali zapravo je ovo ŽIVOT. Vрати ti natrag sve što kažeš ili učiniš.“

Naš je život jednostavno odraz naših akcija. Ako želiš više ljubavi u svijetu, stvori više ljubavi u svome srcu. Ako želiš više sposobnosti svojoj momčadi, poboljšaj svoje sposobnosti. Ova se veza odnosi na sve, u svim aspektima života. Život će ti vratiti sve što si mu dao.

Što daš... to i imaš

Ime mu je bilo Fleming, bio je siromašan škotski seljak. Jednog dana, dok je crnčio za preživljavanje obitelji, čuo je iz obližnje močvare povik u pomoć. Odbacio je alat i potekao u močvaru. Tamo je, zaglibljen do pasa u crnom blatu, prestrašeni dječak vikao i borio se, da bi se izvukao iz močvare. Seljak Fleming spasio je dječaka iz sigurne smrti. Sljedećeg dana u seljakovo se dvorište dovezla bogata kočija. Elegantno obučeni plemić izašao je iz kočije i predstavio se je kao otac dječaka, kojega je seljak spasio. „Želim Vam platiti“, rekao je plemić. „Spasili ste život mojemu sinu!“ „Ne, ne mogu primiti plaću za to što sam napravio“, rekao je škotski seljak i odbio ponudu. Tada je kroz vrata naišao seljakov sin. „Je li to Vaš sin?“ upitao je plemić. „Da!“ ponosno je odgovorio seljak. „Napravimo dogovor. Dozvolite mi, da mu osiguram naobrazbu, kakvu ima i moj vlastiti sin. Ako je momak imalo sličan ocu, bez sumnje će stasati u čovjeka, na kojega ćemo obojica biti ponosni.“

Tako je i bilo. Sin seljaka Fleminga pohađao je najbolje škole i za čas je završio Bolničku medicinsku školu sv. Marije u Londonu i postao je poznat po cijelome svijetu kao Sir Alexander Fleming, pronalazač penicilina. Nakon nekoliko godina plemićev sin, koji je bio spašen iz močvare, razbolio se od tuberkuloze. I što ga je tada spasilo? Penicilin! A kako je bilo ime plemiću? Lord Randolph Churchill. A ime njegovog sina? Sir Winston Churchill.

Netko je nekad rekao: „Što daš to i imaš“.

za život

Skulptura majke i abortiranog djeteta

„Spomen za nerođenu djecu“ naziv je umjetničkog djela koje kroz susret majke i nerođenog djeteta pokušava dočarati snagu opraštanja.

Martin Hudáček, student umjetnosti iz Slovačke, napravio je skulpturu kojom je želio privući pozornost na emocionalne posljedice pobačaja u životu žene i na činjenicu da je kroz Božju ljubav i milosrđe moguće doživjeti pomirenje i ozdravljenje.

Njegova skulptura prikazuje žensku osobu koja osjeća duboku bol zbog svog pobačaja. Pokraj nje nalazi se abortirano dijete koje joj nježno prilazi i nudi opraštenje.

Martin, koji je svoje djelo nazvao „Spomen za nerođenu djecu“, rekao je da skulptura također „izražava nadu koju nam je darovao Onaj koji je za nas umro na križu i time nam pokazao koliko mu je stalo do svih nas“. Djelo su pohvalili mnogi kritičari kao izuzetno efektan prikaz post-abortivne traume, a skulptura je dotaknula srca mnogih majki koje su imale pobačaja.

„Prizor je vrlo snažan i dirljiv, realno prikazuje tjeskobu majke. Smatram da bi ovakav prikaz mogao pomoći mnogim majkama da se suoče sa svojim ranama i da je to prvi korak do njihova ozdravljenja“, kaže Julie Thomas iz Atlante koja je osobno iskusila tragediju pobačaja.

Pomoći jednoj majci da ne pobaci i pomoći majci koja je pobacila – to je ono što oplemenjuje naše srce i srce svijeta. (prema: **Bitno.net**)

protiv života

Što biste vi učinili?

Kad biste znali da žena trudnica već ima osmero djece od kojih je troje gluho, dvoje slijepo, jedno mentalno zaostalo, a ona sama ima sifilis – biste li joj preporučili abortus? Ako ste odgovorili sa da, upravo ste ubili – Beethovena!!!

Župnik Mons. Ivan Juriga

(1959. -1985.)

Piše: Stjepan Beretić

Župnik Ivan Juriga je rođen u brojnoj i siromašnoj obrtničkoj obitelji u Subotici 6. veljače 1916. godine, gdje je i kršten u tamošnjoj crkvi svetoga Roka. Otac mu je bio tesarski radnik. Osnovnu školu je završio u Subotici, a gimnaziju u travničkom sjemeništu. Od 1935. do 1940. godine studirao je sveto bogoslovlje na sarajevskoj bogosloviji. Na Petrovo 1940. godine je zaređen za svećenika u subotičkoj katedrali svete Terezije. Bio je župni vikar (kapelan) u Bačkom Monoštoru do 1941. godine, pa u svojoj rodnoj župi u Subotici do 1943. godine. Iste je godine vrlo kratko vrijeme bio kapelan u subotičkoj župi svetoga Jurja. Od 2. studenog 1943. do 11. rujna 1947. godine je ponovno bio somborski kapelan. Od 1947. do 1948. godine je bio župni vikar u katedralnoj župi, ali je u isto vrijeme obnašao i službu kancelara Bačke apostolske administrature. Godine 1956. je odlikovan crvenim pojasom, te je počeo upravljati subotičkom župom Isusa Radnika. Od 1958. do 1959. godine je radio i u Biskupskom računarskom uredu u Subotici. Obavljao je i dužnost ispitivača na kapelanskim i župničkim ispitima.

Biskup Matija Zvekanović imenovao ga je 13. srpnja 1959. godine upraviteljem somborske župe Presvetoga Trojstva, da bi 26. listopada 1960. godine od Svete Stolice dobio imenovanje za somborskog župnika. Na svetkovinu Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije u službu somborskog župnika ga je uveo msgr. Ferenc Csipak, kao izaslanik biskupa Zvekanovića. Od 26. siječnja do 14. kolovoza 1961. župnik Juriga je obnašao i dužnost upravitelja novoustanovljene župe svetoga Križa u Somboru. (*Schematismus primus dioecesis Suboticanae ad annum Domini 1968 qui est annus foundationis dioecesis*, i iz članka Stjepana Beretića, Ivan Juriga u *Subotičkoj Danici za 1986. godinu*, str. 79-80).

Tihi radnik u vinogradu Gospodnjem

„Unatoč svoje tugaljive naravi, znao je u svoje suradnike i u svoje vjernike ulijevati radost, optimizam i volju za život. Kao franjevački trećoredac oži-

vio je u Somboru Franjevački svjetovni red, a povećao je i broj članova u Rožarskom društvu. Dnevno je kraj svih svojih pastoralnih i uredskih dužnosti našao vremena i za krunicu i za časlosov. Bio je veliki štovatelj Blažene Gospe.“ Na brizi je imao i župnu crkvu, koju je dva puta temeljito obnovio. Isto se tako starao i za prostranu župnu kuću. (Stjepan Beretić, Ivan Juriga – nav. mj.).

Njegovom zaslugom osnovana župa svetoga Križa

Kad je zaprijetila opasnost da gradske vlasti današnju župnu crkvu Svetoga Križa pretvore u mrtvačnicu, župnik Juriga se obratio biskupu Matiji Zvekanoviću s molbom da osnuje novu župu, a da crkvicu Svetoga Križa proglašuje župnom crkvom. Župnik Juriga je bio prvi upravitelj novoosnovane župe. On se starao i za to da se podigne župni dom nove župe. Sam je puno radio na gradilištu, te je svojim primjerom oduševio mnoge vjernike, čak i djecu i mlade, da se angažiraju na gradilištu.

Veliki prijatelj salaša

Posebno se starao za vjernike koji žive na salašima. Oživio je nedjeljna

misna slavlja na Gradini, u Nenadiću, a velika mu je želja bila da se i na Bezdanskom putu podigne crkvice. Biskup Matija Zvekanović je 13. lipnja 1971. godine, na radost župnika Jurige i na još veću radost vjernika, blagoslovio kamen temeljac nove crkve. Zemljište za gradnju nove crkve su darovali Petar Gromilović i njegova supruga Aranka rođena Čuvardić. Župnik Juriga je i sam puno radio na gradilištu. Ta je crkva bila njegova velika radost. Uz župnikovo veliko zalaganje i uz podršku mnogih vjernika iz grada podignuta je lijepa crkva svetoga Nikole Tavelića. (Stjepan Beretić, Crkva svetoga Nikole Tavelića u Somboru, *Subotička Danica 1972*, str. 117-118.). U toj se crkvi svake nedjelje i blagdane služi sveta misa. Tamo se držao i vjeronauk. Župnik Juriga je kao biskupski savjetnik i član biskupijskih vijeća puno radio i za cijelu Subotičku biskupiju. Sveta Stolica je 1978. godine nagradila zalaganje župnika Jurige tako što ga je imenovala prelatom Njegove Svetosti. Jako je volio povijest Sombora i župe Presvetoga Trojstva. Prikupio je puno dokumenata i podataka važnih za župu. A somborski povjesničari su često tražili župnikovu pomoć kad je trebalo prevoditi stare dokumente s latinskog jezika. Župnika Ivana su somborski vjernici iz Bosne zvali ujakom. Bio je izuzetno darežljiv prema tim ljudima. Rado se sjećao svojih gimnazijskih i bogoslovskih dana provedenih u Travniku i u Sarajevu. Gajio je veliku ljubav prema tim svojim župljanima. Najveće je zasluge stekao za oživljavanje somborske dužijance, koja je bila gotovo zamrla. S mladima je organizirao dužijancu na svim salašima, a onda u župnoj crkvi.

Posljednje godine svoga života proveo je u teškoj bolesti, koja je uzimala sve više maha. Njegov kapelan Slavko Večerin mu je 21. ožujka 1985. godine dao bolesničko pomazanje. Istog dana je umro. Sutradan, 22. ožujka 1985. godine za njega je biskup Matija Zvekanović u župnoj crkvi služio svečanu svetu misu, a poslije je sahranjen u svećeničku grobnicu na subotičkom Bajskom groblju svetoga Petra i Pavla. Na svetoj misi se okupilo tridesetak svećenika.

Moć simbola

Odgovara: Dragan Muharem

Poštovani, možda ovo neće biti toliko pitanje koliko razmišljanje. Očito je koliko smo okruženi različitim znakovima, simbolima, susrećemo ih posvuda, nosimo ih oko vrata... I sama vidim mnoge mlade obilježene simbolima za koje, čini mi se, ne znaju pravo značenje a koji ponekad graniče s praznovjermem. Nedavno je u Hrvatskoj osvanuo plakat s 19 neopoganskih znakova i objašnjenjima što oni znače. Tužno je da baš ti znakovi nalaze svoju upotrebu i među kršćanima. Čini mi se zgodnim upozoriti na ovu pojavu, upoznati ljude sa značenjem pojedinih znakova i opasnostima koji oni nose. Praznovjermje je i dalje prisutno i više je nego potrebno o tome progovoriti.

I. R.

Zahvaljujem na Vašem poticaju. Tematika koju ste naznačili stvarnost je od koje se ne smije pobjeći već je potrebno s njome se suočiti. Suočenje se događa tek u traženju i prihvaćanju istine, produbljanju vjerskog znanja te prijanjanjem uz Kristov spasenjski naum. To je trajna misija svih nas, poglavito Crkve i njezinih pastira.

Poznat mi je plakat o kojem govorite. Osmislio ga je fra Josip Blažević, stručnjak za svjetske religije, duhovne pokrete i ezoteriju. Bio je nazočan jednom prilikom i u Subotici te održao sjajno predavanje na temu New agea. Na pristupačan i slikovit način na spomenutom plakatu pojašnjava najčešće prisutne simbole u svakodnevicu kao što su potkova, slon, djetelina s četiri lista, itd. Prateći internetske komentare u vezi ovoga moglo se pročitati, s jedne strane, o pozitivnom iznenađenju onih koji su konačno shvatili koje su simbole koristili bez da su o tom kritički promišljali, pa sve do onih negativnih komentara tipa: što se tu Crkva ima miješati i govoriti nekome što se smije a što ne smije...

Bez obzira na negativne prigovore, zadaća i poslanje Crkve, tj. svih nas vjernika, jest upozoriti na opasnosti kojih

često nismo svjesni. Simboli nisu tek puki znakovi kojima su ljudi proizvoljno pridružili neko značenje a iza kojih ne bi postojala nikakva stvarnost. Oni su poput ključeva kojima se otvara skrivena stvarnost, puno dublja i bremenitija nego što sam taj simbol na prvi pogled pokazuje. Čovjek je okružen simbolima, upravljen je na njih i bez njih ne može, stoga je to važna dimenzija ljudskog postojanja o kojoj Crkva ima što reći.

Kako je ovo preširoka a opet važna tematika, šteta bi bilo dati samo neki općeniti odgovor bez detaljnije analize. Stoga smo, u razgovoru s Uredništvom, odlučili u narednim brojevima *Zvonika* izdvojiti kraću kolumnu u kojoj bi se protumačio pojedini (nekršćanski) simbol. Sada bih se zadržao samo na uvodnim promišljanjima o simbolima općenito.

Što zapravo znači riječ simbol? *Symbolon* dolazi od grčke riječi *śým – bállein* koja znači *staviti zajedno, složiti u jedno*. U pozadini toga značenja krije

nje, osmijeh, naklon, prometni znak...). U svakodnevnom životu koristi se ogroman broj simbola koji imaju svoju povijest i primjenu i čiji jezik treba znati iščitati. Simboli nam se nude na državnim zastavama i grbovima, u logoima različitih kompanija, na plakatima i u reklamnim kampanjama. Već od davnina ljudi su bili svjesni moći koja se oslobađa prilikom korištenja pojedinih simbola, pa su ih zbog toga s velikom pažnjom koristili. Statusni simboli su vidljivo istaknute vanjske oznake nečije društvene pozicije i pokazatelj ekonomskog i društvenog statusa. Luksuzne marke smatraju se statusnim simbolima koji su često puta imperativ nametnut od strane medija ili marketinga koji su u njima prepoznali značajnu financijsku korist. Simboli nose moćnu privlačnost za ljude. Čak i danas, u doba u kojem materijalne perspektive vladaju ljudskom mišlju, mnogi drevni simboli, poput *ankha*, *yin/yanga*, indijskih motiva, piramida te mnogih drugih, poprilično su popularni u nakitu ili u kući.

Također su liturgija i sakramenti Crkve satkani od govora znakova – simbola koji komuniciraju spasenjsku Božju prisutnost. Suočen s otajstvom, čovjek ulazi u svijet koji izmiče riječima i zaključivanju te otvara prostore simboličkog načina izražavanja i komuniciranja.

Međutim, svjesni da simboli sadrže „moć“, mogu biti i zlouporabljani. Konkretno, većina kršćana nosi križ oko vrata. Međutim, ukoliko je to samo „dekorativni“ element ispražnjen od bilo kakvog vjerskog značenja, onda govorimo o praznom simbolu, besadržajnom znaku. Još je gore ako križ

nosim kao amajliju ili amulet „da mi se nađe za nedajbože“.

O značenju pojedinih simbola bit će govora u narednim brojevima *Zvonika*. Sada sam htio dati samo kratki presjek o tome što su simboli i njihovoj važnosti za ljudski život. Nije dakle svejedno s kojim se znakovima služimo i na koji način. Nadam se da će ovih par ređaka biti poticaj za jedno zauzetije promišljanje o ovoj tematici.

se stari običaj sklapanja dvaju dijelova jednoga prstena, štapa ili pločice kao znaka prepoznavanja među prijateljima ili poznanicima. *Symbolon* je, etimološki gledano, zapravo dio razdvojenoga predmeta koji teži biti ujedinjen s drugim dijelom kako bi zajedno s njim komunicirao neko značenje. Npr. crvena ruža je samo običan cvijet koji, pak, poklonjen voljenoj osobi predstavlja simbol ljubavi i pažnje. Cjelokupni naš život satkan je i prožet simbolima (rukova-

Mama, čujemo se preko fejsa, tata, pošalji mi mail

Piše: Josip Kujundžić

Tehnologija je zasigurno promijenila naše živote i postali smo njeni „robovi“. Jeste li se ikad zapitali kako vaše svakidašnje korištenje mobitela, računala ili sjedenja ispred TV-a utječe na vašu djecu? Možda ste zbunjeni ili zatečeni pitanjem. Pitanje vam se možda čini i bez veze. Mislite za sebe da niste ovisni o računalu (kompjutoru), već ga više koristite kao sredstvo za rad. Sukladno tome, mislite i da nema nikakav utjecaj na vašu djecu. Postavljam i sljedeće pitanje. Koliko puta ste prekinuli neku aktivnost koju ste radili s djetetom i prihvatili telefonski poziv? Koliko puta vas je dijete nešto pitalo, a vi ste reagirali rečenicom: Molim te, pričekaj malo da završim ovaj e-mail ili pošaljem SMS. Vjerujem, puno puta. I to je nama tako normalno, ne želimo prekinuti neki možda i nebitan razgovor preko „žice“ a pri tome zapostavljamo dijete koje je pored nas. Razmišljamo li da posljedice mogu biti fatalne po dijete. Često krivo činimo jer mislimo da je gotovo nemoguće isključiti se kada smo toliko tehnološki povezani i prepuni poslovnih obveza. Prvu stvar koju ujutro činimo ili zadnju prije spavanja je da posežemo za računalom ne bismo li provjerili eventualno pristigle poruke ili e-poštu. Koliko puta činimo isto tijekom dana i tako postajemo, htjeli mi to ili ne, lagani tehnološki ovisnici. Najinteresantnije je što to činimo bez razmišljanja. No, djeca to primjećuju. Percipiraju naše korištenje telefona i drugih uređaja, i stalnu komunikaciju. Kao roditelj tu treba biti oprezan. Zašto? Nesporno je da su roditelji prvi i najvažniji uzor za djecu. Kako dijete raste, počinje njegovo učenje imitiranjem roditelja. Djeca stvaraju navike učeći od nas. Mi ih učimo. Djeca su vrlo oštri promatrači. Oni će pokupiti osobine roditeljskog ponašanja vrlo brzo. Stoga nije iznenađujuće da djeca, a posebice mladi, ne ispuštaju svoje mobilne uređaje iz ruku. Neprekidno se dopisuju putem mobilnih poruka ili su prikovani za računalno do duboko u noć. Kako kao roditelji ne možemo ignorirati telefonski poziv, SMS ili e-mail. Djeca jednostavno misle da je to prihvatljivo ponašanje i počinju se ponašati prema našem modelu ponašanja. Virtualna komunikacija im postaje prioritetna, ma

što radili, gdje i s kime bili. Ne vide ništa loše u tome. Da li vam je sada čudno da teško uspijevate uspostaviti verbalnu komunikaciju s djetetom? Dijete vođeno takvim iskustvom možda će ti, dragi roditelju, jednog dana reći: Mama, čao čujemo se preko fejsa ili, tata ako me budeš trebao pošalji mi e-mail. Dijete vas jednostavno ignorira. Nemojte misliti da ste izgubili sposobnost komunicirati s djecom. Njihov nedostatak verbalne komunikacije je naš, roditeljski nedostatak komunikacije. Vrlo slična situacija događa se zbog gledanja televizije. U većini domova dijete vidi da je roditeljima TV sredstvo za opuštanje. Neki roditelji upotrebljavaju TV kao dadilju za mlađu djecu. To je vrlo, vrlo loše. Naravno, i djeca će vođena primjerom starijih početi uključivati TV za odmor. Vi ste zbog toga ljuti ili nezadovoljni. Ovdje hobi igra važnu ulogu u odvikavanju djeteta od TV-a i video igara. Kada djeca vide roditelje da u slobodno vrijeme čitaju, bave se nekim sportskim aktivnostima, druže se s prijateljima, nesvjesno će ih privući takve aktivnosti. Djeca trebaju pravi uzor. Puka propovijedanja da isključe TV ili računalo, da nepotrebno razgovaraju na mobitel, ne pomažu.

Jednom se prilikom djevojčica Bogu ovako molila: Bože, daj da postanem televizor, jer sam tada sigurna da bi me roditelji puno više gledali. Iskreno se plašim da bi ovu molitvu male djevojčice mnoga djeca imala razloga moliti. Roditeljima možemo ponuditi praktične savjete o tome kako ponovno otvoriti linije komunikacije s djecom uključujući tri stvari: perspektivu, upornost i strpljivost. No, možda najbolji savjet je isključen. Kao roditelji, za uzvrat, sami napravite ono što želite da djeca čine.

Sada već mogu reći da se svrstavam u stariju generaciju, koja (možda) nije previše zaljubljena u tehnička pomagala. Ne tako davno sebi sam rekao: NIKADA NA FACEBOOK. No, odluku sam brzo promijenio, jer sam shvatio da se i ovim putem može puno toga dobra

napraviti. Razaslati u svijet Riječ Božju, velika je stvar. I to je jedan vid svjedočenja. Mediji i ove vrste itekako mogu odigrati plemenitu ulogu. Danas nam se pružaju nove mogućnosti evangelizacije. Svakako ih trebamo iskoristiti. U raznim segmentima i naš pastoral ima mjesta na stranicama interneta. Još me jedan motiv „namamio“ da malo više vremena provedem za računalom. Dok nisam bio priključen na „fejs“, ipak sam se zanimao što to sve ljudi šalju i primaju. Kada sam vidio neke od „sadržaja potkrijepljene fotografijama“, rekao sam: RADOSNA RIJEČ MORA SE ČUTI, i svojom ljepotom ugušiti sve ono što razara mladog čovjeka. Neka barem malo ublaži neprikladne sadržaje koje naši mladi u sebe upijaju, kao spužva što upija vodu. Mogu reći sa zadovoljstvom da se danas mogu pronaći i drugačiji sadržaji na „fejsu“, sadržaji kršćanskog karaktera. Mladi Subotičke biskupije imaju i svoju stranicu, koja je ispunjena njihovim mladenačkim razmišljanjima i zbog toga im ČESTITAM.

Crkva se posebno obraća roditeljima i mladima da budu odgovorni korisnici interneta. Ovaj zadivljujući i očaravajući medij sa svojim mogućnostima i sadržajima otvorena su vrata bogatstva svijeta koje može biti korisno za osobni napredak kako pojedinaca tako i čitavog društva. Pod tim vidom Crkva podsjeća i na kreposti koje bismo trebali imati na umu svi dobronamjerni korisnici interneta.

Krik bijelog labuda

Zbog zdravstvenih problema, preporučena mi je svakodnevna šetnja. Moj izbor je bio Veliki bački kanal. Predivno mjesto. Mjesto tišine i mira. Popločanom stazom šetao sam pet do šest kilometara dnevno, i to u ranim jutarnjim satima prije žege.

Lipanj. Sunce s istoka najavljuje još jedan vrela dan. Stidljivo, polako sunce se pojavi iza trske i visokog rastinja, pa djeluje kao pozlačena zavjesa. Lagana izmaglica je lebdjela nad kanalom, a rosa blistala na jutarnjem suncu kao biseri. Netko je rekao da je magla uzdisaj zemlje, a rosa suze neba. Nekoliko pataka i tri prekrasna labuda svakodnevno su mi pravili društvo. S obližnjeg salaša čula se po koja gugutka i lavež pasa. Na molu ribiči, šute, ne daju se smetati, kao da ne žele remetiti taj sklad i mir.

I tako sam cijelo ljeto šetao sam, s mislima o vremenima u kojima živimo, u razgovoru s prijateljima pa i ribičima koji su komentirali svoj ulov.

Jednog srpanjskog jutra došao sam u uobičajeno vrijeme. Bacim pogled na kanal da pozdravim labudove, međutim njih nije bilo. Nastavio sam šetnju do salaša, te upitam domaćina za njih. A on mi reče: Prijatelju, nemoj me ništa pitati! Noćas su četiri mladića, pijani i raskalašeni, gađali labudove svim i svačim. Nisam smio izaći, plašio sam se, živim sam pa znate bio bih laka meta... Obavijestio sam miliciju, ali ništa od toga! Još i sad čujem tu strašnu dernjavu i krik labudova!

Tada sam osjetio bol u grudima i veliku tugu. Sjetio sam se riječi Dostojevskog: Očevi i sinovi, pitam vas što je pakao? Kažem vam: Ne biti sposoban ljubiti – to je pakao!

Ljubav je najljepša melodija koja nas prati u životu. Pa, gdje je nestala? U pijančenju, razuzdanosti, psovka, oholosti! Ovo je slika obitelji, društva. Kuda mi to idemo? Roditelji se izgubili u vrtlogu preživljavanja, u vrtlogu potrošačkog društva, a one pored sebe ne primjećuju. Slika tužna, tužnija ne može biti! Molimo za obitelji, molimo za ljubav!

Volio bih misliti da je ona noć za četiri mladića bila samo trenutak slabosti, trenutak mladalačke nepromišljenosti, da će i oni možda negdje, nekad, čuti riječi predivne duhovne pjesme... *Bijah slijep a sada vidim...*! A dotle ćemo slušati krik izgubljene mladosti.

Marica Mikrut

Istinita priča

Godinama, bolje rečeno desetljećima kočoperio se Jasmin oholo i prkosno. Ta tko mu je bio ravan! Dovoljno mlad, lijep i samodopadan mislio je da je svijet stvoren samo za njega. Isto toliko godina, odnosno desetljeća cvjetala je uz njega Ljubica. Skromna, neprimjetna. Tek svakoga proljeća dala je do znanja da je i ona tu. Širila je oko sebe svoj opojni miris. I svi su ga osjetili. Nisu je vidjeli, ali znali su da je tu.

Miješali su se mirisi Jasmina i Ljubice. On je svakoga proljeća bio sve jači, viši, sve više je širio svoje grane. Ali njegove grane nisu zagrlile ni zaštitile Ljubicu. Samo su pravile hlad tako da je u njegovoj sjeni Ljubica dobivala sve manje i manje sunca. Ona bi s proljeća procvjetala, zamirisala i opet otišla u neprimjetnost. Ali zadovoljna! Zna. Opet će doći proljeće i ona će svojim mirisom probuditi usnule spavalice.

No jedan crvić kopkao je njeno srce. Zar Jasmin misli da je najvažniji na ovom svijetu? Zar misli da je on sam zaslužan za svoje postojanje? Zar misli da može bez Boga? Kada Ga se posljednji put sjetio? I kada se ženio Ljubicom nije se izmirio s Njim. Na mise nije odlazio, sve vezano uz vjeru bilo mu je u najmanju ruku smiješno. Dosta je psovao, ponižavao, ismijavao i gazio Ljubicu... A ona tiha, skromna i pomalo preplašena pomoć je potražila od onoga kojega je Jasmin psovao. Mo-

lila je i Gospu Kutjevsku da se Jasmin promijeni, da postane manje bahat, da Gospodin uzme u svoje svete ruke njegov buduću život.

Ljubica je znala da Gospa Kutjevska neće ostati gluha na njene molbe. A onda je jednog kasnoletnoga dana Ljubici dolepršalo proljeće. Njen Jasmin, taj oholi i samoživi grm očistio se grijeha. Nakon gotovo pola stoljeća Jasmin se ispovjedio. Otada redovito prisustvuje misama, čuva se grijeha, postao je bolji, plemenitiji, skromniji. A Ljubica se raduje i zahvaljuje Gospi Kutjevskoj na još jednoj uslišanoj molbi.

Sada su njih dvoje, Jasmin i Ljubica posve nova stvorenja. Nesebično dijele svoj skromni prostor, nema više oholosti i prkosa Jasminova, nema ni hlada koji skriva sunce da dopre do Ljubice. A Ljubica?! Ostala je i dalje skromna, ali jako, jako sretna jer lakše je dijeliti radosti i boli, sreću i nesreću, rođenje i smrt ako uz nju širi grane. Ovaj put zaštitničke, njen Jasmin.

Opet će doći proljeće. Opet će Ljubica i Jasmin širiti svoje mirise, ovoga puta zajedno. Nije važno jeste li maleni ili veliki, niski ili visoki, jaki ili slabi, ako idete u istom smjeru, težite istom cilju, dišete istim dahom kada je On s vama i kada vas prati i vodi stazom života Njezin majčinski zagovor.

Priča govori o stvarnim likovima i događajima, jedino su imena izmišljena.

Marija Kukić, Kutjevo

**Program u čast 100. obljetnice
rođenja Ivana Kujundžića**

svećenika, književnika,
bibliografa i prevoditelja

petak, 1. lipnja

u 16,00 molitva i polaganje cvijeća
na grob (Kersko groblje)

u 16,45 sati otvorenje obnovljene
Bunjevačko-šokačke knjižnice Ivana
Kujundžića

u 17,30 sv. misa u crkvi sv. Roka

Spomen večer

u čast Ivana Kujundžića

u 19 sati u čitaonici Gradske bi-
blioteke

Govore: **prof. Jasna Ivančić,**
vlč. Lazar Novaković, prof. Vladan
Čutura i prof. Katarina Čeliković

Organizatori: Zavod za kulturu
vojvođanskih Hrvata u suradnji s Hr-
vatskom čitaonicom i župom sv. Roka
u Subotici

**250. obljetnica posvete crkve
Presvetoga Trojstva
u Somboru**

Trodnevica 29.-31. 05. 2012.

svete mise u 18,30

29. 05. – na njemačkom jeziku

30. 05. – na mađarskom jeziku

31. 05. – na hrvatskom jeziku

Središnji program proslave

1. 06. (petak) u 19 sati

Predavanja

Povijesti crkve Presvetoga Trojstva

– **mons. Stjepan Beretić**

Karmelićani u Somboru

– **o. Vjenceslav Mihetec, OCD**

Franjevci danas

– **p. Domagoj Šimunović**

2. 06. (subota) u 20 sati

Duhovno glazbena večer

3. 06. (nedjelja) u 10 sati

svečanu svetu misu predvodi

mons. dr. Orlando Antonini,

apostolski nuncij

uz suslavlje sa subotičkim bisku-
pom **Ivanom Pénezom** i svećenicima

**150. obljetnica rođenja
pjesnika Ante Evetovića
Miroljuba**

Sveta misa u subotičkoj
katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske
u ponedjeljak 11. lipnja u 19 sati

Nakon svete mise bit će položeno
cvijeće na spomen bistu pokraj kate-
drale.

**X. POKRAJINSKI SUSRET
PUČKIH PJESNIKA**

„LIRA NAIVA 2012.

16. 06. u Bačkom Bregu

ObAvljEsTi mladih !

TRIBINA MLADIH

Kada: **27. 05. 2012. u 20 sati**

Gdje: Katolički krug

Tema: DUH

Predavač: vlč. **Mirko Štefković**

MISA ZA MLADE

Kada: **1. 06. 2012. u 20 sati**

Gdje: crkva Srca Isusova

u Tavankutu

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Rimokatolički župni ured Sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Beogradski put 52

Telefon: +381(0)24 554-896; *Fax:* +381(0)24 551-036; *E-mail:* zvonik@tippnet.rs

Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381(0)24 553 610

Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika

mr. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta "Ivan Antunović"

mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik

Katarina Čeliković, lektorica

mr. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupire Ministarstvo vera R. Srbije.

**H čitaonica
Hrvatska**

Čitajte tisak, posudite knjige
i porazgovarajte s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, ulica Bele Gabrića 21
srijeda, petak 10 – 14 sati
utorak, četvrtak 16 – 19 sati

Zlatihorska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hrvivo@tothfalu.co.rs

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

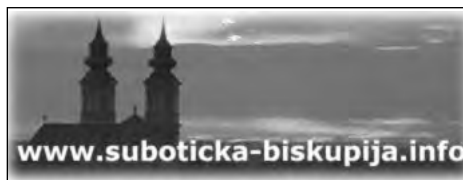
SuboticaDanas.info

Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

**Slušajte
Radio Suboticu**
program na hrvatskom jeziku
svaku večer od 18-21 sat
na frekvenciji 104,4 Mhz

Put Jovana Mikića 12,
Tel: 024 55 22 00; Fax: 551-902

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Hrvatska riječ

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: **1650 din**

- poštom:

1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem,
Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom
podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime
Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12,
10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozems-
tva mogu poslati na biskupijski račun s nazna-
kom **Za Zvonik:**

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Subotička biskupija, Trg sv. Terezije 3, 24000
Subotica, Serbia.

Matuanti gimnazije i sjemeništa „Paulinum“

Bivši đurđinski župnik vlč. Marijan Đukić s „Garavušama“ u Đurđinu

Blagoslov mladog žita u Lemešu

Sudionici Pasijske baštine u Somboru

Ivan iz Petrovaradina, vjerni čitatelj Zvonika

Šokice na otvaranju Pasijske baštine

100. GODINA VELIKANA

150. obljetnica rođenja ANTE EVETOVIĆ MIROЉUB

(Aljmaš, 12. VI. 1862. – Valpovo, 24. II. 1921.)
franjevac, svećenik, pjesnik, lektor filozofije i
crkvene povijesti

*I ne trebam i ne želim nikad
U životu sebi većeg dara;
Hrvatskoga roda ja sam pjesnik
I svećenik Božjeg oltara.
Za dom radim, za rod pjesme pišem
I moje i roda suze brišem.*

100. obljetnica rođenja IVAN KUJUNDŽIĆ

(Subotica, 2. VI. 1912 – Subotica, 24. V. 1969.)
svećenik, književnik, bibliograf, prevoditelj

*Bunjevci i Šokci, plemenit i žilav ogranak
hrvatskog naroda, koji se u toku svoje povijesti
toliko mučio; jači su mu oduzimali sve, čak i ime...
I ja zato taj narod volim. To je moj narod.
Zato sakupljam i bilježim o njemu sve.*

100. obljetnica rođenja BALINT VUJKO

(Subotica, 26. V. 1912. – Subotica, 23. IV. 1987.)
književnik, sakupljač narodne književnosti Hrvatske,
kulturni djelatnik, odvjetnik

*Čovjek je sve dotle samosvojna ličnost dok pozna
svoj jezik. Zdanja nestaju u ruševinama, živa bića
pretvaraju u prah, godina odnosi plodove u nepovrat
jedino riječ ostaje, prenosi se s pokoljenja na
pokoljenje snagom neuništivog spomenika, nje
iskonski bitak odolijeva svim strujama dotrajavanju
reinkarnirajući se novim rezonancama
sjajem, treperenjem.*